

KONCEPCIA ROZVOJA MESTA BARDEJOV V TEPELNEJ ENERGETIKE

Dátum: Marec 2017

Predkladá:

ECOTEN, s.r.o., Južná trieda 1566/41, 040 01 Košice

telefón/fax: +420 736 630 021, e-mail: info@ecoten.sk, www.ecoten.sk

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE	6
1.1	ZADÁVATEĽ TEPELNEJ KONCEPCIE	6
1.2	PREVÁDZKOVATEĽ PREDMETU TEPELNEJ KONCEPCIE	6
1.3	PREDKLADATEĽ TEPELNEJ KONCEPCIE	6
1.4	SPRACOVATEĽ TEPELNEJ KONCEPCIE	6
2	ÚVOD	7
2.1	PODKLADOVÉ MATERIÁLY	9
3	ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU	10
3.1	ANALÝZA ÚZEMIA	10
3.1.1	URBANISTICKÉ ČLENENIE MESTA	11
3.1.2	DEMOGRAFICKÉ PODMIENKY	14
3.1.3	KLIMATICKÉ PODMIENKY	15
3.1.4	LEGISLATÍVNY RÁMEC V OBLASTI ZÁSOBOVANIA TEPLOM	16
3.2	ANALÝZA EXISTUJÚCICH SÚSTAV TEPELNÝCH ZARIADENÍ	18
3.2.1	ZARIADENIA NA DODÁVKU TEPLA PRE BYTOVÝ A VEREJNÝ SEKTOR	18
3.2.2	MAJORITNÝ VÝROBCA TEPLA BIOENERGY BARDEJOV S.R.O. – KVET	19
3.2.3	ZDROJE TEPLA ROZHODUJÚCEHO DODÁVATEĽA TEPLA V MESTE – BT S.R.O.	21
3.2.4	ROZVODY TEPLA	32
3.2.5	FREKVENČNÉ MENIČE	36
3.2.6	ZARIADENIA NA VÝROBU TEPLA PRE BYTOVÉ DOMY S INDIVIDUÁLNYM VYKUROVANÍM	37
3.2.7	ZARIADENIA NA VÝROBU TEPLA PRE VEREJNÝ SEKTOR S INDIVIDUÁLNYM VYKUROVANÍM	37
3.2.8	ZARIADENIA NA VÝROBU TEPLA PRE PRIEMYSELNÝ SEKTOR	37
3.2.9	ZARIADENIA NA VÝROBU TEPLA PRE INDIVIDUÁLNU BYTOVÚ VÝSTAVBU	38
3.2.10	ODPÁJANIE OBJEKTOV SPOTREBY OD CZT	38
3.3	ANALÝZA ZARIADENÍ NA SPOTREBU TEPLA	40
3.3.1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O BYTOVÝCH OBJEKTOCH	41

3.3.2	CHARAKTERISTIKA STAVEBNÝCH SÚSTAV BYTOVÝCH OBJEKTOV	41
3.3.3	TEPELNO-TECHNICKÉ VLASTNOSTI BYTOVÝCH DOMOV	42
3.3.4	CHARAKTERISTIKA SÚSTAV TEPELNÝCH ZARIADENÍ V BYTOVÝCH OBJEKTOCH	44
3.3.5	ANALÝZA SPOTREBY TEPLA NA VYKUROVANIE	44
3.4	ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU ZABEZPEČOVANIA VÝROBY TEPLA S DOPADOM NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	46
3.5	SPRACOVANIE ENERGETICKEJ BILANCIE, JEJ ANALÝZA A STANOVENIE POTENCIÁLU ÚSPOR	48
3.5.1	ANALÝZA BILANČNÝCH ÚDAJOV ZARIADENÍ NA VÝROBU A DODÁVKU TEPLA ROZHODUJÚCEHO VÝROBCU A DODÁVATEĽA TEPLA A STANOVENIE POTENCIÁLU ÚSPOR	48
3.5.2	ANALÝZA BILANČNÝCH ÚDAJOV ROZHODUJÚCEHO DODÁVATEĽA TEPLA	49
3.5.3	STANOVENIE POTENCIÁLU ÚSPOR TEPLA Z VÝROBY A DISTRIBÚCIE TEPLA ROZHODUJÚCEHO VÝROBCU A DODÁVATEĽA TEPLA	54
3.5.4	ANALÝZA BILANČNÝCH ÚDAJOV BYTOVÝCH DOMOV S INDIVIDUÁLNYM VYKUROVANÍM A STANOVENIE POTENCIÁLU ÚSPOR	55
3.5.5	ANALÝZA BILANČNÝCH ÚDAJOV ZARIADENÍ NA VÝROBU A DODÁVKU TEPLA PRE PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR A STANOVENIE POTENCIÁLU ÚSPOR	57
3.6	ANALÝZA DOSTUPNOSTI PALÍV A ENERGIE NA ÚZEMÍ MESTA A ICH PODIEL NA ZABEZPEČOVANÍ VÝROBY A DODÁVKY TEPLA	58
3.6.1	ZÁSOBOVANIE PLYNOM	58
3.6.2	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU	58
3.6.3	OBNOVITEĽNÉ ZDROJE ENERGIE	59
3.7	HODNOTENIE VYUŽITELNOSTI OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE	59
3.7.1	SÚČASNÝ STAV VYUŽITIE OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE V SR	60
3.7.2	CIELE V OBLASTI OZE	60
3.7.3	UPLATNENIE ELEKTRINY VYROBENEJ Z OZE	61
3.7.4	BIOMASA	64
3.7.5	GEOTERMÁLNA ENERGIA	74
3.7.6	SLNEČNÁ ENERGIA	74
3.7.7	KOMUNÁLNE ODPADY	77
3.7.8	PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROKY 2011 – 2015	81
3.7.9	ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA MESTA BARDEJOV	81
3.7.10	POTENCIÁL ZHODNOCOVANIA ODPADOV NA ÚZEMÍ MESTA BARDEJOV	83
3.8	SÚČASNÁ SITUÁCIA NA TRHU S TEPLOM NA SLOVENSKU	83

3.8.1	CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY A DOPADY NESYSTÉMOVÉHO ODPÁJANIA OBJEKTŮ OD CZT	84
3.8.2	FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE STABILITU TRHU S TEPLOM V SÚSTAVÁCH CZT	86
3.8.3	MODELOVÝ PŘÍKLAD DECENTRALIZÁCIE VÝROBY TEPLA NA ÚROVEŇ DOMOVÝCH KOTOLNÍ - KONKURENČNÁ CENA TEPLA PRE CZT	87
3.8.4	CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY A DOPADY NESYSTÉMOVÉHO ODPÁJANIA OBJEKTŮ OD CZT	89
4	PREDPOKLADANÝ VÝVOJ SPOTREBY TEPLA NA ÚZEMÍ MESTA	92
4.1.1	PREDPOKLADANÝ VÝVOJ SPOTREBY TEPLA V MESTE BARDEJOV	92
4.1.2	PREDPOKLADANÝ VÝVOJ SPOTREBY TEPLA V ROZVOJOVÝCH OBLASTIACH	94
4.2	RÁMCOVÝ NÁVRH OPATRENÍ NA ZABEZPEČENIE POTENCIÁLU ÚSPOR TEPLA V SÚSTAVÁCH TEPELNÝCH ZARIADENÍ	96
4.2.1	REALIZÁCIA POTENCIÁLU ÚSPOR NA STRANE SPOTREBY TEPLA	96
4.2.2	REALIZÁCIA POTENCIÁLU ÚSPOR NA STRANE VÝROBY A DISTRIBÚCIE TEPLA	97
5	NÁVRH RIEŠENIA SÚSTAV TEPELNÝCH ZARIADENÍ A BUDÚCEHO ROZVOJA ZÁSOBOVANIA TEPLOM NA ÚZEMÍ MESTA	100
5.1	OPATRENIA SÚVISIACE SO ZLEPŠENÍM SÚČASNÉHO STAVU PRI VÝROBE A DISTRIBÚCII TEPLA BEZ ZMENY PALIVOVEJ ZÁKLADNE	100
5.1.1	DECENTRALIZÁCIA VÝROBY TUV	100
5.1.2	PREHODNOTENIE KAPACITY HLAVNÝCH ISTIČOV NA ODBERNOM MIESTE ELEKTRINY	101
5.1.3	PREHODNOTENIE MECHANICKÝCH MERAČOV TEPLA UMIESTENÝCH NA ODBERNÝCH MIESTACH	101
5.1.4	ZAIZOLOVANIE UZATVÁRACÍCH ARMATÚR	101
5.1.5	UDRŽIAVANIE EFEKTÍVNEHO ENERGETICKÉHO MANAŽMENTU	101
5.1.6	REKONŠTRUKCIA A MODERNIZÁCIA ZARIADENÍ NA DISTRIBÚCIU TEPLA V TEPELNÝCH OKRUHOCH K-04, K-07, K-08, K-01, K-03	101
5.2	SUMARIZÁCIA PREDPOKLADANÝCH INVESTIČNÝCH NÁKLADOV PRI OPATRENIACH, KTORÉ NESÚVISIA SO ZMENOU PALIVOVEJ ZÁKLADNE	111
5.3	OPATRENIA SÚVISIACE SO ZLEPŠENÍM SÚČASNÉHO STAVU PRI VÝROBE A DISTRIBÚCII TEPLA S VYUŽITÍM OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV ENERGIE	112
5.4	EKONOMICKÉ A ENVIRONMENTÁLNE ZHODNOTENIE NAVRHOVANÝCH OPATRENÍ	112
5.4.1	EKONOMICKÉ ZHODNOTENIE NAVRHOVANÝCH OPATRENÍ	112
5.4.2	ENVIRONMENTÁLNE HODNOTENIE NAVRHOVANÝCH OPATRENÍ	113

6	ZÁVERY A DOPORUČENIA PRE ROZVOJ TEPELNEJ ENERGETIKY NA ÚZEMÍ MESTA	115
6.1	ZÁSADY PRE ROZVOJ ZÁSOBOVANIA ÚZEMIA MESTA TEPLOM	116
7	ZÁVER	118
8	PRÍLOHY	119
8.1	PRÍLOHA Č. 1 - TEPELNÉ BILANCIE VÝROBY A DISTRIBÚCIE TEPLA V JEDNOTLIVÝCH TEPELNÝCH OKRUHOCH	119
8.2	PRÍLOHA Č. 2 - TEPELNÉ BILANCIE OST	123
8.3	PRÍLOHA Č. 3 - DĺžKA A DIMENZIE POTRUBÍ UK A TUV V JEDNOTLIVÝCH TEPELNÝCH OKRUHOCH	124
8.4	PRÍLOHA Č. 4 - NÁKLADY SPOJENÉ S PREVÁDZKOU A ÚDRŽBOU TEPELNEJ DISTRIBUČNEJ SIETE	126
8.5	PRÍLOHA Č. 5 - SITUÁČNÉ PLÁNY ROZVODOV TEPLA	127
	KÓPIA DOKLADU O VYDANÍ OPRÁVNENIA A POTVRDENIE	135

1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

1.1 Zadávateľ tepelnej koncepcie

Názov	Mesto Bardejov		
Adresa	Radničné námestie č. 16, 085 01 Bardejov		
Kontaktná osoba	MUDr. Boris Hanuščák, primátor mesta		
Telefón	054/4862171		
IČ	00321842	DIČ	2020622923
E-mail	mesto@bardejov.sk		

1.2 Prevádzkovateľ predmetu tepelnej koncepcie

Názov	Mesto Bardejov		
Adresa	Radničné námestie č. 16, 085 01 Bardejov		
Kontaktná osoba	MUDr. Boris Hanuščák, primátor mesta		
Telefón	054/4862171		
IČ	00321842	DIČ	2020622923
E-mail	mesto@bardejov.sk		

1.3 Predkladateľ tepelnej koncepcie

Názov	ECOTEN, s.r.o.		
Adresa	Južná trieda 1566/41, 040 01 Košice		
Kontaktná osoba	Ing. Jiří Tencar Ph.D., konateľ spoločnosti		
Telefón	+420 736 630 021		
IČO	50 250 299	DIČ	2120247096
E-mail	info@ecoten.sk		

1.4 Spracovateľ tepelnej koncepcie

Meno	Ing. Jiří Tencar, Ph. D.		
Odborná spôsobilosť	Energetický auditor č. 321/2014 – 0101		
Adresa	Južná trieda 1566/41, 040 01 Košice		
E-mail	tencar@ecoten.sk		
Telefón	+420 736 630 021		
Spolupráca	Ing. Michal Rohlena, Ing. Pavol Angelovič, Ing. Martin Roman		

2 ÚVOD

Na základe zmluvy o dielo zo dňa 10.2.2017 medzi zhotoviteľom spoločnosťou ECOTEN s.r.o. a objednávateľom mestom Bardejov bol vypracovaný KONCEPT ROZVOJA MESTA BARDEJOV V OBLASTI TEPELNEJ ENERGETIKY.

Koncepcia rozvoja mesta Bardejov v oblasti tepelnej energetiky je spracovaná podľa metodického usmernenia MH SR č. 952/2005-200 a jeho podrobností, ktorým sa určuje postup pre tvorbu koncepcie rozvoja obcí v oblasti tepelnej energetiky s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť a hospodárnosť, podľa zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov.

Koncepcia je spracovaná ako aktualizovaná a rozvinutá verzia koncepcie, ktorá bola vyhotovená v roku 2006 SLOVENSKOU ENERGETICKOU AGENTÚROU, regionálna pobočka Košice. Účelom koncepcie je vytvorenie nástroja pre systémový rozvoj tepelných sústav na území mesta a mestských častí s cieľom:

- zabezpečiť spoľahlivosť, bezpečnosť a kvalitu dodávok tepla za zmluvne stanovených podmienok,
- zabezpečiť hospodárne využitie tepelnej energie, distribúciu a spotrebu tepla za účelom trvalo udržateľného rozvoja,
- zabezpečiť súlad so zámermi energetickej politiky Slovenskej republiky, ako aj politiky Európskej únie.

Koncepcia rozvoja mesta Bardejov v oblasti tepelnej energetiky zohľadňuje nasledujúce oblasti:

- I. Analýza súčasného stavu,
  - Analýza územia,
  - Analýza existujúcich sústav tepelných zariadení,
  - Analýza zariadení na spotrebu tepla,
  - Analýza dostupnosti palív a energie na území obce a ich podiel na zabezpečovaní výroby a dodávky tepla,
  - Analýza súčasného stavu zabezpečovania výroby tepla s dopadom na životné prostredie,
  - Spracovanie energetickej bilancie, jej analýza a stanovenie potenciálu úspor,
  - Hodnotenie využiteľnosti obnoviteľných zdrojov energie.
- II. Návrh sústav tepelných zariadení a budúceho zásobovania teplom územím obce,
  - Predpokladaný vývoj spotreby tepla na území obce,
  - Návrh rozvoja sústav tepelných zariadení a budúceho zásobovania teplom územia obce,
  - Formulácia alternatív technického riešenia rozvoja sústav tepelných zariadení,
  - Vyhodnotenie požiadaviek na realizáciu jednotlivých alternatív technického riešenia rozvoja sústav tepelných zariadení,
  - Ekonomické vyhodnotenie technického riešenia rozvoja sústav tepelných zariadení.
- III. Závery a odporúčania pre rozvoj tepelnej energetiky na území obce

Podkladové materiály:

- Územný plán sídelného ÚVvaru Bardejov,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov 2015 – 2024,
- Koncepcia rozvoja bývania mesta Bardejov do roku 2015 s výhľadom do roku 2019,
- Program odpadového hospodárstva,
- Bardejov 2020,
- Zákon č. 176/2002 Z. z. Zákon o ochrane a rozvoji územia Bardejov,
- Správa o stave životného prostredia Prešovského kraja k roku 2002,
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020,
- Integrovaný regionálny operačný program (IROP),
- Štatistické údaje od Štatistického úradu Slovenskej republiky – údaje o štruktúre obyvateľstva v roku 2015, údaje o obytných domov, bytov a kvalitatívne údaje o bytovom fonde k roku 2011,
- Protokoly o overení hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení po odberné miesto dodávateľa tepla BARDTERM, s.r.o. Bardejov za roky 2014 až 2016,
- SPRÁVA O LESNOM HOSPODÁRSTVE SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA ROK 2015,
- ENERGETICKÝ AUDIT na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu rozvodov tepla v tepelných okruhoch K-04, K-07, K-08, K-01 a K-03 v správe BARDTERM, s.r.o. Bardejov (Marec 2017),
- ENERGETICKÝ AUDIT tepelného hospodárstva v správe BARDTERM, s.r.o. Bardejov (Marec 2017),
- Ústne informácie o prevádzke budov,
- Údaje o spotrebe a nákladoch za energie (2013 - 2015),
- Informácie o prevádzke systému TZB,
- Dostupná projektová dokumentácia stavieb,
- Informácie z miestneho šetrenia,
- Fotografie objektov a kotolní.

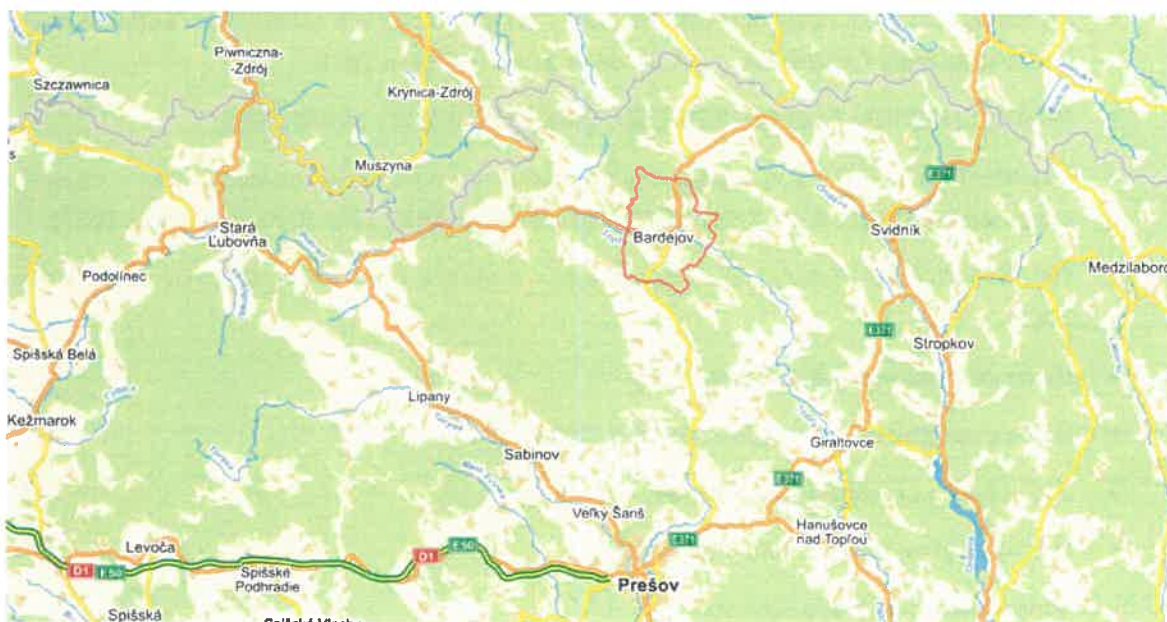
3 ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

3.1 Analýza územia

Mesto Bardejov má viac ako 760 ročnú históriu, jeho cennou devízou je kultúrne dedičstvo vytvorené najmä v období stredoveku. Je tiež známe kúpeľmi, disponuje krásnou okolitou prírodou a pomerne nenarušeným životným prostredím. Bardejov sa nachádza na severovýchode Slovenska, rozkladá sa na oboch stranách rieky Topľa v západnej časti Nízkyh Beskyd a Ondavskej vrchoviny v nadmorskej výške 277 m n. m. v oblasti s intenzívnymi vetrami a vonkajšou výpočtovou teplotou -18°C . Rozloha katastra mesta vrátane mestských častí (Bardejovské Kúpele, Dlhá Lúka, Bardejovská Nová Ves, Bardejovská Zábava a Bardejovský Mihaľov) predstavuje výmeru 72,78 km².

Mesto je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja (PSK) a v súčasnej dobe má viac ako 33 tisíc obyvateľov, čím sa radí na 21 miesto v Slovenskej republike podľa počtu obyvateľov. Z hľadiska územno-plánovacej dokumentácie PSK sa nachádza na rozvojovej osi druhého stupňa s dôrazom na kultúrno-historické hodnoty s ohľadom na zápis mesta v zozname svetového dedičstva UNESCO.

Súčasný Bardejov je okresným mestom, v ktorom sídlia správne, súdne, školské, zdravotnícke a kultúrne inštitúcie okresu.

Obrázok 1: Poloha mesta Bardejov

Z historického hľadiska je mesto Bardejov historickým sídelným útvorom mestského typu, výrazne obytno – výrobného charakteru, s rozvinutou, po roku 1990 stagnujúcou priemyselnou výrobou. Najväčší rozvoj mesta bol zaznamenaný po 2. svetovej vojne, kde sa v meste značne rozšíril priemysel, školstvo a vybudovali sa nové sídliska. V tých časoch sa začala veľká pozornosť upriamovať na obnovu historických pamiatok, čo bolo spojené s vyhlásením Historického jadra mesta za Mestskú pamiatkovú rezerváciu. V 70-tych rokoch historické jadro mesta prešlo najrozsiahlejšou renováciou za čo bola mestu Bardejov v roku 1986 udelená zlatá medaila medzinárodného kuratória ICOMOS pre UNESCO.

V roku 2000 bolo historické námestie spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium zapísané do národného kultúrneho dedičstva UNESCO.

Priemysel mesta Bardejov pozostáva z kožiarskej výroby, strojárskkej výroby, drevospracujúceho priemyslu, odevníctva, stavebníctva a potravinárskej výroby.

Priemyselná zóna je situovaná v časti sever – severovýchod. Podniky sú zásobované teplom a TUV z vlastných plynových kotolní, ktoré sú umiestnené v podnikových areáloch.

Tabuľka 1: Zoznam rozhodujúcich zamestnávateľov na území mesta Bardejov za rok 2016 mimo pracovných agentúr

Názov spoločnosti	Počet pracovníkov
NsP Sv. Jakuba, n. o. Bardejov	755
Mesto Bardejov	358
MAKOS, a.s.	328
OBUV - ŠPECIÁL, spol. s r.o.	321
BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s.	256
HUDOS, s.r.o.	224
SBAJ INMART, a.s.	215
2J s.r.o.	157
Bardejovský podnik služieb Bapos, mestský podnik, Bardejov131	137
CIMBAĽÁK s.r.o.	127
Centrum sociálnych služieb	121
KAMAX k.s.	114
Spojená škola	103
Základná škola na ul. Komenského	99
JAS-MARKETING, spol. s.r.o.	95
Základná škola s materskou školou v Bardejove so sídlom Pod Vinbargom 1	88
WEGET partneri, s.r.o.	87
Spojená škola Juraja Henischa	87
Základná škola na ul. Wolkerovej	84
Cirkevná spojená škola	83
Základná škola Bartolomeja Krpelca	79
EGE, spol. s r.o.	79
Gymnázium Leonarda Stöckela	76
Hotelová akadémia Jána Andraščíka, Pod Vinbargom 3, Bardejov	72
Zariadenie sociálnych služieb Egídius	72

Zdroj: Sociálna poisťovňa - Bardejov

3.1.1 Urbanistické členenie mesta

Výstavba mesta Bardejov je v súčasnosti riadená podľa územného plánu sídelného ÚVvaru Bardejov schváleného mestským zastupiteľstvom dňa 25.6.2015.

Mesto Bardejov je riešené ako kompaktné sa rozvíjajúci mestský celok, kde smer rozvoja je obmedzený konfiguráciou terénu a územnotechnickými danosťami. K mestu sú pričlenené miestne časti Bardejovské Kúpele, Dlhá Lúka, Bardejovská Nová Ves, a Bardejovský Mihaľov, ktoré sú riešené ako voľne v priestore rozložené štruktúry, miestna časť Bardejovská Zábava medzičasom s mestom splynula. Kompaktná zástavba sídlisk Obrancov mieru, Družba a Vinbarg je doplnená viacpodlažnou zástavbou v okrajových častiach mesta. Individuálna bytová výstavba sa rozvíja najmä v rámci intravilánov jednotlivých miestnych častí.

Mestské časti:

- Bardejov,
- Bardejovská Nová Ves,
- Bardejovská Zábava,
- Dlhá Lúka,
- Mihaľov,
- Bardejovské Kúpele.

Obrázok 2: Mapa mestských častí

V historickom jadre mesta prevládajú zariadenia obchodu, služieb, ubytovania a administratívy, do okrajových častí sa dostávajú solitérne zariadenia areálov škôl a nemocnice. Bardejovská Zábava má rozptýlenú formu zástavby pozdĺž toku riečky Lukavica so zmiešanou funkciou rekreácie a bývania.

Bardejovská Nová Ves a Dlhá Lúka sú z urbanistického hľadiska polyfunkčné ÚVvary s prevahou bývania. Bardejovský Mihaľov je rekreačné sídlo, kde je zmiešaná forma zástavby od rekreačných chat

až po rôzne záhradkárske objekty. Bardejovské Kúpele sú členené na zariadenia liečebného charakteru, verejného charakteru a zariadenia zamerané na služby cestovného ruchu.

3.1.1.1 Potenciál ďalšieho územného a priestorového rozvoja mesta

Územný plán mesta Bardejov je na území mesta základnou dokumentáciou určujúcou jeho stavebný rozvoj. Je schválený mestským zastupiteľstvom ako všeobecne záväzné nariadenie. Obdobie jeho platnosti je do roku 2020.

Potenciál ďalšieho územného a priestorového rozvoja mesta je pre jeho ďalší výhľad, i napriek viacerým limitom a obmedzeniam, dostačujúcim tak, aby mesto mohlo jednak plynulo pokračovať vo svojom kompaktnom rozvoji, s predpokladanou ďalšou nízkopodlažnou a strednopodlažnou obytnou zástavbou najmä v priestoroch medzi teheliňou a Moliterkou a na Vinbargu, ale aj pod Šibeňou horou a pri sídlisku Družba (pod Mihaľovom), so súbežnou dostavbou, prestavbou, reštrukturalizáciou a intenzívnejším a racionálnejším využívaním súčasného zastavaného územia, najmä pre potreby rozvoja celomestských významných funkcií a polyfunkčnej a funkčne zmiešanej zástavby (Česká Lipa, Nový Sad, Starý Blich, čiastočne aj sídlisko Obrancov mieru).

Dnešné mestské časti, pôvodne samostatné obce alebo urbánne celky **Bardejovská Zábava, Poštárka, Mihaľov, Dlhá Lúka a Bardejovská Nová Ves** si okrem priestorovej a funkčnej autonómnosti dodnes do značnej miery zachovali historický vzhľad pôvodného vidieckeho osídlenia. Ich súčasná urbánna štruktúra je odrazom konkrétnych priestorových podmienok, v ktorých sa vyvíjal vzťah k mestu a sociálno - ekonomickým možnostiam k ich obyvateľstvu. Pre mesto Bardejov sú jeho územne odlúčené mestské časti vhodné najmä pre rozvoj extenzívneho bývania, ale aj takých funkcií, pre ktoré v súčasnej intenzívnej mestskej zástavbe nie je dostatok predpokladov a územných možností.

Výrazným špecifikom v urbánnej štruktúre Bardejova sú **Bardejovské Kúpele**. Ich rozvojové možnosti a potenciál sú preverené spracovanou územnoplánovacou dokumentáciou a možno ich označiť za primerané až nadštandardné.

Možnosti ďalšieho rozvoja mesta najmä z hľadísk rozvoja zariadení vyššej občianskej vybavenosti komerčného charakteru, výrazne obmedzuje a limituje najmä intenzívna zástavba centrálnej mestskej zóny, s relatívnym nedostatkom disponibilných rozvojových plôch, ktorá je kumulovaná s požiadavkami pamiatkovej ochrany historického jadra mesta. Tieto problémy je možné riešiť len postupnou prestavbou, reštrukturalizáciou a novým funkčným využitím v kontaktných priestoroch - najmä na Kellerovej, Hurbanovej a Fučíkovej ulici, a v priestoroch pozdĺž ulice kpt. Nálepku, ale aj súčasnej subštandardnej zástavby Starého Blichu. Väčšie celky komerčnej vybavenosti možno lokalizovať iba mimo centrálnej mestskej zóny - najmä prestavbou disfunkčnej zástavby pri významnejších mestských komunikáciách. Rozvoj mesta v jeho ťažiskových priestoroch obmedzuje a limituje aj nevyhovujúca dopravná infraštruktúra, kritické a konfliktné dopravné zaťaženie ulice Dlhý rad, nedobudovanie vnúvomestského dopravného okruhu a nedostatok parkovacích kapacít v centrálnej mestskej zóne.

Rozvoj aktivít v *Bardejovských Kúpeľoch* je pozitívne obmedzovaný a limitovaný potrebou zachovania a rozvíjania ich charakteru ako špecifického kúpeľného miesta s medzinárodným významom a výraznou lokálnou špecifikáciou, ktorá je rovnako kumulovaná s požiadavkou ich pamiatkovej ochrany (objekty a charakter prostredia - predpoklady vyhlásenia za pamiatkovú zónu). Rozvoj Bardejovských Kúpeľov

obmedzujú a limitujú aj požiadavky ochrany prírodných liečivých zdrojov (ochranné pásma 1-3 stupňa) a obmedzenia využitia kúpeľného územia, ako aj obmedzenia využitia územia ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov stanovené príslušnou legislatívou“.

V priemyselnej zóne na Duklianskej ulici je obmedzujúcim faktorom zámer výhľadového predĺženia železničnej trate Prešov - Bardejov do Svidníka a Stropkova, s prepojením na jestvujúcu železničnú trať pri Vranove nad Topľou.

Z hľadiska ochrany prírody, rozvoj mesta obmedzujú a limitujú prvky nadregionálneho a regionálneho územného systému ekologickej stability - najmä biokoridory Tople, Šibskej vody (Lukavice), Kamenca a Bardejovského potoka, a potenciálne územie európskeho významu, ktoré tvorí úsek Tople južne od Bardejovskej Novej Vsi. Možnosti využitia územia limituje a obmedzuje aj výskyt biotopov európskeho a národného významu, najmä v lokalitách za Vinbargom, pod Šibeňou horou a na Poštárke.

Možnosti priestorového rozvoja mesta obmedzujú aj inundačne plochy Tople nad Bardejovom a pod Bardejovskou Novou Vsou, priestory vodných zdrojov pri Topli západne od mesta (Pod Dúbravou, Široká), a ochrana zdrojov minerálnych a liečivých vôd v Bardejovských Kúpeľoch.

Lokálny rozvoj mesta a funkčné využitie jeho priestorov obmedzujú a limitujú tiež ochranné pásma cestných komunikácií, železničnej trate a vlečiek, vzdušných VN elektrovedení a transformátorových staníc, VTL plynovodov, vodných zdrojov, prívodov vôd a vodárenských zariadení, čistiarne odpadových vôd v Bardejovskej Novej Vsi, ochranné pásma cintorínov, ochranné pásmo MPR Bardejov a hranice kúpeľných území kúpeľného miesta Bardejovské Kúpele.

3.1.2 Demografické podmienky

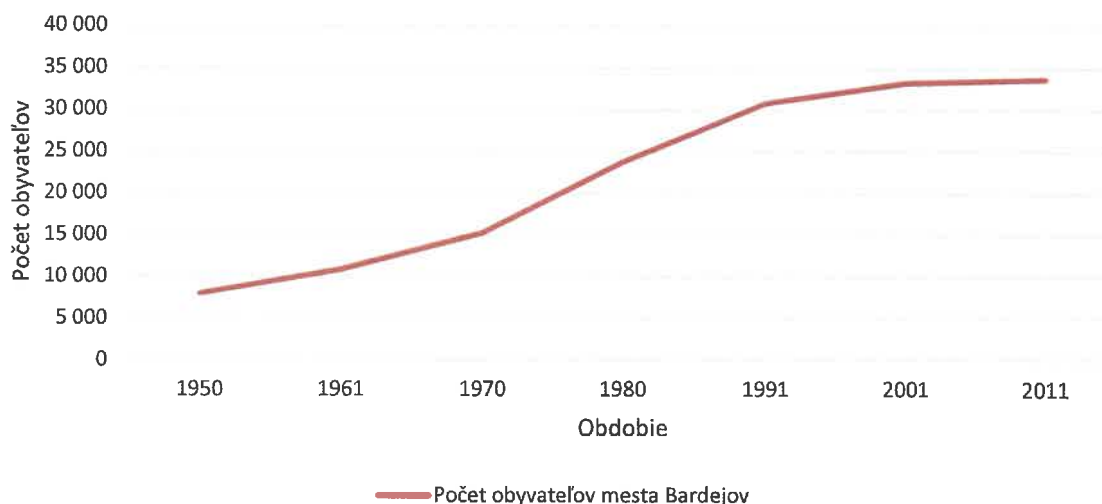
Základné demografické podmienky mesta Bardejov sú charakterizované údajmi o počte a štruktúre obyvateľov, obytných domov, bytov, ktoré sú podľa údajov Štatistického úradu SR o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 uvedené v nasledujúcom prehľade.

Počet obyvateľov mesta Bardejov zaznamenal najväčší nárast v období sedemdesiatych rokov minulého storočia, kedy sa populácia zvýšila o viac ako 55 % oproti minulému desaťročiu. V posledných dvoch desaťročiach počet obyvateľov stúpa, avšak tento nárast nie je výrazný a v roku 2001 bol najnižší od roku 1950. Od tej doby je počet obyvateľov ustálený a pohybuje sa nad hranicou 33 tis. obyvateľov.

Tabuľka 2: Vývoj počtu obyvateľov

Podiel mesta Bardejov na celkovom počte obyvateľov SR - vývoj							
Ukazovateľ	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvateľov mesta Bardejov	7 939	10 845	15 225	23 741	30 812	33 247	33 696
Reťazový index rastu [%]	-	136,6	140,4	155,9	129,8	107,9	101,4
Počet obyvateľov Slovenská rep.	3 442 317	4 174 046	4 537 290	4 991 168	5 274 335	5 379 455	5 397 036
Reťazový index rastu [%]	-	121,3	108,7	110,0	105,7	102,0	100,3
Podiel mesta Bardejov [%]	0,23	0,26	0,34	0,48	0,58	0,62	0,62

Graf 1: Počet obyvateľov (SODB)

Tabuľka 3: Počet obyvateľov podľa vekových skupín (SODL 2011)

Pohlavie	Celkom	Muži	Ženy
Celkom	33 696	16 660	17 036
< 15 rokov	5 335	2 732	2 603
15 - 29 rokov	8 127	4 215	3 912
30 - 49 rokov	10 308	5 288	5 020
50 - 64 rokov	6 608	3 104	3 504
65 - 84 rokov	3 077	1 251	1 826
> 85 rokov	241	70	171

3.1.3 Klimatické podmienky

Z klimatického hľadiska sa mesto Bardejov nachádza v mierne teplej klimatickej oblasti (M3), charakterizovanej priemerom menej ako 50 letných dní za rok s denným maximom teploty nad 25°C, s júlovým priemerom teploty vzduchu na 16°C. Priemerná teplota vzduchu v zimnom období dosahuje – 4,2°C.

Priemerný počet letných dní je 36, mrazivých 127. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v intervale 60-80 dní.

Z hľadiska zrážkových pomerov je mesto Bardejov začlenené do horsko-pevninskej klimatickej oblasti s priemerným ročným úhrnom zrážok cca 700 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou dosahuje v januári 25,6 dňa a v mesiaci október 0,1 dňa. Ročný priemer je 82,4 dňa.

Priemerná vlhkosť vzduchu sa pohybuje od 78-82% s maximom v mesiacoch november - január s vlhkosťou 87-88%.

Požiadavky na vykurovanie sú podmienené lokalizáciou mesta Bardejov, ktoré je lokalizované v chladnom klimatickom pásme a teda spotreba tepla je závislá na poveternostných podmienkach.

Tabuľka 4: Charakteristické údaje o vonkajších teplotách a počte vykurovacích dní

Počet dennostupňov 10-ročný priemer (2007-2016)	3 537 [K.deň]
Počet vykurovacích dní 10-ročný priemer (2007-2016)	230 [dní]
Priemerná teplota 10-ročný priemer	3,8 [°C]
Počet dennostupňov v roku 2016	3 854 [K.deň]
Počet vykurovacích dní 2016	232 [dní]
Priemerná teplota vo vykurovacom období 2016	4,2 [°C]

3.1.4 Legislatívny rámec v oblasti zásobovania teplom

Energetická legislatíva zaznamenala za posledné obdobie od poslednej vyhotovenej koncepcie významné zmeny. Pôvodná legislatíva reprezentovaná zákonom 70/1998 Z.z. o energetike bola neskôr nahradená novými zákonmi, ktoré upravujú podnikanie v oblasti výroby, prenosu a distribúcie elektriny, zemného plynu a tepla spolu s platnou legislatívou EÚ.

Ešte pred vznikom URSO boli prijaté doplnenia zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii sieťových odvetví.

Na nasledujúcich stranách je uvedený prehľad platnej legislatívy, vrátane aktuálne zverejnených vyhlášok a nariadení rezortu MHSR, ktorými sa riadia príslušné energetické zákony.

- Zákon č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach zo 14. júna 2001 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 658/2004 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach z 26. októbra 2004, ktorým sa dopĺňa zákon č. 276/2001 Z.z.
- Zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike z 26. októbra 2004
- Zákon č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike z 26. októbra 2004
  - Zmena č. 99/2007 Z.z. - 309/2009 Z.z.
  - 309/2009 Z.z. Zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov
  - 136/2010 Z.z. Zákon o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov
  - 184/2011 Z.z. o tepelnej energetike
  - 251/2012 Z.z. Zákon o energetike
  - 100/2014 Z.z. s účinnosťou od 1. mája 2014
  - 321/2014 Z.z.
- Nariadenie vlády SR č. 123/2005 Z.z. z 30. marca 2005, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s plynom

- Nariadenie vlády SR č. 124/2005 Z.z. z 30. marca 2005, ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou
- Vyhláška MH SR č. 151/2005 Z.z. zo 6. apríla 2005, ktorou sa ustanovuje postup pri predchádzaní vzniku a odstraňovaní následkov stavu núdze v tepelnej energetike
- Vyhláška MH SR č. 152/2005 Z.z. zo 6. apríla 2005 o určenom čase a o určenej kvalite dodávky tepla pre konečného spotrebiteľa
- Vyhláška MH SR č. 154/2005 Z.z. zo 6. apríla 2005, ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny
- Vyhláška MH SR č. 155/2005 Z.z. zo 6. apríla 2005, ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu
- Metodické usmernenie MH SR č. 952/2005-200 z 15. apríla 2005, ktorým sa určuje postup pri tvorbe koncepcie rozvoja obcí v oblasti zásobovania teplom
- Vyhláška ÚRSO č. 328/2005 Z.z. z 13. júla 2005, ktorou sa určuje spôsob overovania hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, ukazovatele energetickej účinnosti zariadení na výrobu tepla a distribúciu tepla a normatívne ukazovatele spotreby tepla
- Vyhláška ÚRSO č. 630/2005 Z.z. z 20. decembra 2005, ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, pravidlá rozpočítavania množstva tepla dodaného na prípravu teplej úžitkovej vody a rozpočítavania množstva dodaného tepla
- Vyhláška ÚRSO č. 222/2012 Z.z. z 23. júla 2012, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postupe pri regulácii cien za výrobu a rozvod tepla
- Vyhláška ÚRSO č. 248/2016 Z.z. z 24. augusta 2016, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike
- Zákon č. 321/2014 Z.z. z 23. júla 2012 o energetickej efektívnosti
- Vyhláška MH SR č. 179/2015 Z.z. zo 6. júla 2015 o energetickom audite
- Zákon č. 321/2014 Z.z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 179/2015 Z.z. Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky o energetickom audite z 6. júla 2015, ktorou sa vykonáva zákon č. 321/2014 Z.z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška 324/2016 Z.z. Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky z 30. novembra 2016, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 364/2012 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- STN EN 73 0540 Tepelná ochrana budov. Tepelno-technické vlastnosti stavebných konštrukcií a budov
- STN EN ISO 13790: Tepelno-technické vlastnosti budov. Výpočet potreby energie na vykurovanie

- STN EN ISO 13790/NA: Tepelno-technické vlastnosti budov. Výpočet potreby energie na vykurovanie. Národná príloha.
- STN EN ISO 13789: Tepelno-technické vlastnosti budov. Merný tepelný tok prechodom tepla a vetraním.
- STN EN 128 31 Vykurovacie systémy v budovách. Metóda výpočtu projektovaného tepelného príkonu.
- STN 73 0550 – Meranie spotreby energie na vykurovanie v prevádzkových podmienkach.
- Metodické usmernenie MVarR SR k uplatneniu vyhlášky č. 311/2009 Z. z., ktorou sa spresňuje určenie primárnej energie a emisií CO²

3.2 Analýza existujúcich sústav tepelných zariadení

Pri koncipovaní ďalšieho rozvoja zásobovania teplom mesta Bardejov je nutné vychádzať z rozvojových zámerov mesta, s prihliadnutím na históriu doterajšieho vývoja spotreby tepla, analýzy súčasných technických a kapacitných možností energetických zdrojov a tepelných rozvodov, ako aj z vyhodnotenia hospodárnosti a ekonomickej efektívnosti prevádzky existujúcich sústav tepelných zariadení.

Z metodického hľadiska sú tepelné zariadenia pre výrobu a rozvod tepla rozčlenené do nasledovných skupín:

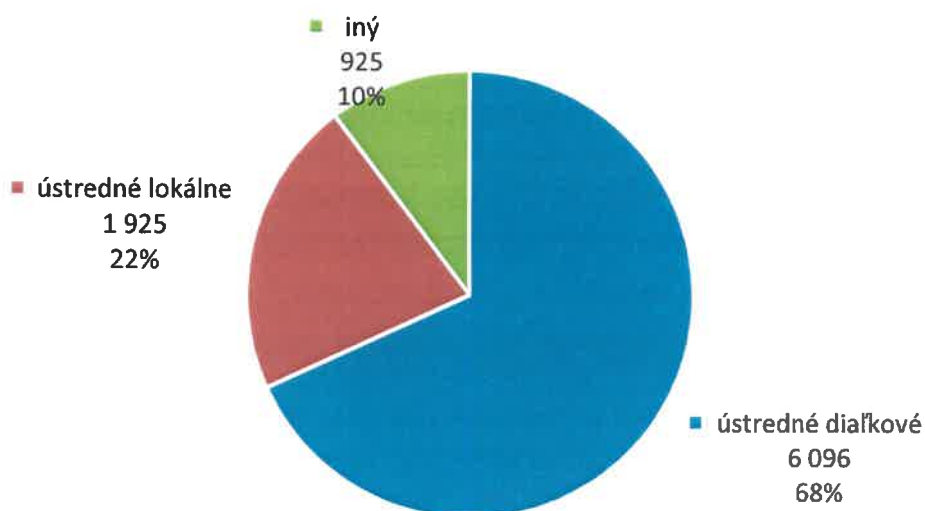
- zariadenia na dodávku tepla pre bytový a verejný sektor,
- zariadenia na výrobu tepla pre podnikateľský sektor,
- zariadenia na výrobu tepla pre individuálnu bytovú výstavbu.

V ďalšej časti sú uvedené výsledky analýzy súčasného stavu tepelných zariadení pre vyššie uvedenú štruktúru konečných spotrebiteľov tepla.

3.2.1 Zariadenia na dodávku tepla pre bytový a verejný sektor

Dominantné postavenie v dodávke tepla pre hromadnú bytovú výstavbu v samotnom meste má systém centrálného zásobovania teplom (CZT), na ktorý je napojená podstatná časť obytných budov a objektov občianskej vybavenosti. V pričlenených miestnych častiach dominuje dodávka tepla pre objekty spotreby z lokálnych zdrojov tepla, ktoré sú situované priamo v objekte spotreby.

Graf 2: Členenie podľa druhu vykurovania domácností (SODB 2011)

Pozitívny vplyv pre znižovanie environmentálneho zaťaženia výroby tepla pre vykurovanie a prípravu TUV ma fakt, že majoritná väčšina domácností je zásobovaná centrálnym zdrojom tepla na báze biomasy. Ústredné lokálne vykurovanie je zastúpené 22% podielom a individuálny zdroj ma inštalovaný len 10 % domácností.

3.2.1.1 Systém centrálného zásobovania teplom CZT

V roku 2007 bola mestským zastupiteľstvom v Bardejove schválená zmluva na výstavbu biomasovej elektrárne založenej na princípe kombinovanej výroby elektriny a tepla (KVET), ktorá patrí do vlastníctva spoločnosti BIOENERGY BARDEJOV s.r.o. (Ďalej iba BEB s.r.o.). Následne v roku 2009 bola dokončená výstavba primárnej horúcovodnej distribučnej siete v správe elektrárne, ktorá postupne od roku 2010 nahradila funkciu plynových kotolní (K-01 – K-12) napojených na sekundárnu distribučnú sieť v správe BARDTERM, s.r.o. Pôvodné kotolne v svojej podstate slúžia ako výmenníkové stanice vybavené doskovými výmenníkmi tepla. Pôvodné kotly osadené v kotolniach K-01 – K-12 slúžia pri súčasnej prevádzke ako špičkové kotly a ako záložné zdroje energie v prípade poruchy či odstávky primárneho zdroja tepla. Kotly sú využívané v zimnom období kedy teplota okolia klesá značne pod bod mrazu, kde prostredníctvom primárnej horúcovodnej siete nie je možné splniť požiadavky pre zaistenie kvality dodaného tepla.

3.2.2 Majoritný výrobca tepla BIOENERGY BARDEJOV s.r.o. – KVET

S počiatočným dátumom od roku 2009 sa spoločnosť BEB s.r.o. stáva najväčším výrobcom tepla pre bytovú výstavbu v meste Bardejov. Prakticky 99 % tepla dodaného do systému centrálného zásobovania je zaisťované vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla. Zdroj je situovaný v severozápadnej časti extravilánu mesta Bardejov.

Technologicky je elektráreň vybavená dvoma obdobnými roštovými kotlami typu UR-KT-R/Z-17500 výrobcu URBAS Maschinenfabrik GmbH, ktoré spaľujú drevnú hmotu (štiepka, piliny, kôra). Primárnym a technologicky využiteľným produktom sústavy kotlov je prehriata para, ktorá

v kondenzačnej odberovej turbíne typu MARC2-H01 výrobcu MAN Turbo AG premieňa tepelnú energiu obsiahnutú v pare na mechanickú prácu. Inštalovaný výkon generátora je 8,3 MW s ročnou priemernou produkciou 70 GWh elektrickej energie. Zvyškové využiteľné teplo v pare je následne v trubkovom výmenníku tepla predané horúcej vode, ktorá slúži ako teplonosné médium v rámci primárnej horúcovodnej distribučnej siete. Priemerná ročná dodávka tepla do primárneho horúcovodného rozvodu tepla, ktorý je vo správe spoločnosti BARDENERGY, s.r.o. je 80 GWh. Parametre biomasového zdroja ako aj parametre horúcej vody sú uvedené v tabuľkách nižšie:

Tabuľka 5: Základné parametre biomasového zdroja a horúcej vykurovacej vody

Parametre tepelného zdroja	
Tepelný výkon zdroja [MWt]	25
Elektrický výkon zdroja [MWe]	8,3
Celková účinnosť zdroja [%]	78,7
Spotreba paliva [m ³]	100 000
Teplota horúcej vody [°C]	75-90/55-75

Súčasťou investície financovanej spoločnosťou BEB s.r.o. bolo aj vybudovanie odovzdávacích staníc, ktoré sú umiestnené v bývalých kotolniciach K-01 – K-12. Kotolne v súčasnosti slúžia ako výmenníkové stanice. Sústava VS (VS-1 – VS-12) je v plnej správe BEB s.r.o. Pôvodné kotly ako aj celá budova a sekundárna distribučná sieť je v správe spoločnosti BARDTERM, s.r.o. (ďalej iba BT s.r.o.). V dole uvedenej Tabuľka 6 sú vyobrazené základné údaje definujúce VS spolu s ich umiestnením v jednotlivých kotolniciach.

Tabuľka 6: Základné parametre VS v správe BEB s.r.o.

Číslo kotolne (VS)	Umiestnenie-kotolňa	Inštalovaný výkon [MW]	Typ výmenníka	Počet výmenníkov
Tepelný výkon VS-1	K-01	3,6	Doskový	2
Tepelný výkon VS-2	K-02	5,4	Doskový	3
Tepelný výkon VS-3	K-03	5,4	Doskový	3
Tepelný výkon VS-4	K-04	1,8	Doskový	1
Tepelný výkon VS-5	K-05	12,0		
Tepelný výkon VS-6	K-06	5,4	Doskový	3
Tepelný výkon VS-7	K-07	1,8	Doskový	1
Tepelný výkon VS-8	K-08	1,8	Doskový	1
Tepelný výkon VS-9	K-09	3,6	Doskový	2
Tepelný výkon VS-10	K-10	3,6	Doskový	2
Tepelný výkon VS-11	K-11	3,6	Doskový	2
Tepelný výkon VS-12	K-12	3,6	Doskový	2

Tabuľka 7: Porovnanie VS a plynových kotolní

Poradové číslo (VS)	Inštalovaný výkon [MW]	Kotolňa	Inštalovaný výkon [MW]
Tepelný výkon VS-1	7,2	K-01	9,95
Tepelný výkon VS-2	16,2	K-02	11,10
Tepelný výkon VS-3	16,2	K-03	7,60
Tepelný výkon VS-4	1,8	K-04	5,54
Tepelný výkon VS-5	12,0	K-05	13,50
Tepelný výkon VS-6	16,2	K-06	9,20
Tepelný výkon VS-7	1,8	K-07	4,50
Tepelný výkon VS-8	1,8	K-08	5,20
Tepelný výkon VS-9	7,2	K-09	5,85
Tepelný výkon VS-10	7,2	K-10	5,50
Tepelný výkon VS-11	7,2	K-11	5,50
Tepelný výkon VS-12	7,2	K-12	8,80

V tabuľke uvedenej vyššie je vyobrazené porovnanie celkového inštalovaného výkonu VS v správe BEB s.r.o., ktoré v majoritnom rozsahu nahradili kotolne v správe BT s.r.o..

3.2.3 Zdroje tepla rozhodujúceho dodávateľa tepla v meste – BT s.r.o.

Spoločnosť BT s.r.o. v minulosti ako majoritný výrobca tepla stále disponuje širokou škálou agregátov zabezpečujúcich výrobu tepla. V súčasnosti spoločnosť prevádzkuje 12 veľkých špičkových kotolní napojených na teplovodnú distribučnú sieť CZT a 17 menších blokových plynových kotolní, ktoré sú inštalované v mieste spotreby. Celkový inštalovaný výkon tepelných zdrojov v správe BT s.r.o. je 95,03 MW. Súčasťou tepelného hospodárstva spoločnosti je aj teplovodná distribučná sieť, na ktorej sú inštalované 3 odovzdávacie stanice s výkonom 6,8 MW, 46 domových odovzdávacích staníc (ďalej iba DOS) s reguláciou parametrov vykurovacej vody a prípravou TUV.

Kogeneračné jednotky boli v roku 2009 zrušené.

V tabuľke uvedenej nižšie je možné nájsť zoznam zdrojov tepla podľa miestnych častí.

Tabuľka 8: Zoznam zdrojov tepla podľa miestnych častí

Lokalita	Kotolňa
Vinbarg	K-10
	K-11
	K-12
Za Halpušom	K-05
	K-09
Družba	K-06
Za rajom	K-01
	K-07
	K-08
Obrancov mieru	K-02
	K-03
	K-04
Okolie centra mesta	K-13
	K-14
	K-15
	K-16
	K-19
Štefániková	K-20
	K-24
Bardejovské kúpele	K-26
	K-C
	K-D
	K-F
Toplianska	K-18
Pod Vinbargom	K-29
Bardejovská Nová Ves	K-27
	K-21
	K-23

- Situačné schémy zásobovania teplom v jednotlivých tepelných okruhoch sú uvedené v prílohe č.5.

Zoznam OST podľa príslušnosti k tepelnému okruhu kotolne:

Tepelný okruh kotolne K-05	OST-1
	OST-2
	OST-3

Prevádzka pôvodných kotlov je riadená riadiacim systémom spoločnosti Siemens a to v samostatnom režime v závislosti na potrebe tepla. Riadiaci systém je prepojený s centrálnym dispečingom, ktorý je situovaný v priestoroch kotolne K-05. Účelom centrálného dispečingu je sledovanie základných parametrov tepelnej sústavy a prevádzkových stavov zdroja v prípade potreby zásahu do riadenia systému.

Za rok 2016 spoločnosť BT s.r.o. dodávala teplo pre 6 931 bytov čo je o 17 bytov viac ako v roku 2004. Množstvo dodaného tepla UK 193 157 GJ a TUV 68 608 GJ

Tabuľka 9: Porovnanie spotrieb tepla a vykurovaných bytov za roky 2004 a 2016

Byty a bytový sektor	Rok 2004	Rok 2016	Rozdiel (%)
Počet vykurovaných bytov	6 916	6 931	0,22
Dodané teplo UK [GJ]	214 412	193 157	-9,91
Dodané teplo TUV [GJ]	85 478	68 608	-19,74

Ako je možné vidieť v Tabuľka 9 aplikácia odporúčaní, ktoré boli predmetom koncepcie z roku 2004 sa pozitívne prejavili v porovnaní spotrieb a množstva vykurovaných bytov za rok 2016. Je možné vidieť, že pri miernom náraste počtu vykurovaných bytov o 0,22 % klesla celková spotreba tepla pre UK o 9,91 %. Ešte markantnejšie zníženie spotreby množstva tepla je možné vidieť pri dodávkach TUV, kde spotreba tepla klesla o 19,74 % oproti roku 2004.

V rámci verejného a nebytového sektoru zabezpečovala spoločnosť v roku 2016 dodávku tepla na ÚK a TUV pre 47 nebytových objektov s objemom dodávky tepla pre UK 37 432 GJ a prípravu TUV v objeme 4 848 GJ.

Tabuľka 10: Porovnanie spotrieb tepla pre nebytový sektor

Nebytový sektor	Rok 2004	Rok 2016	Rozdiel (%)
Počet vykurovaných objektov	52	47	-9,62
Dodané teplo UK	58 683	37 432	-36,21
Dodané teplo TUV	6 251	4 848	-22,44

Z tabuľky je možné vidieť markantné zníženie spotreby tepla pre UK a TUV spôsobené najmä odpojením jednotiek od CZT. Blahodarný vplyv na zníženie spotreby tepla malo aj prijatie racionalizačných opatrení, najmä výmena okien a zateplenie obvodovej konštrukcie jednotlivých nebytových jednotiek.

Technické údaje o základnej technológii, vekovej štruktúre ako aj podrobnejší popis jednotlivých kotlov je uvedený v nasledujúcom prehľade.

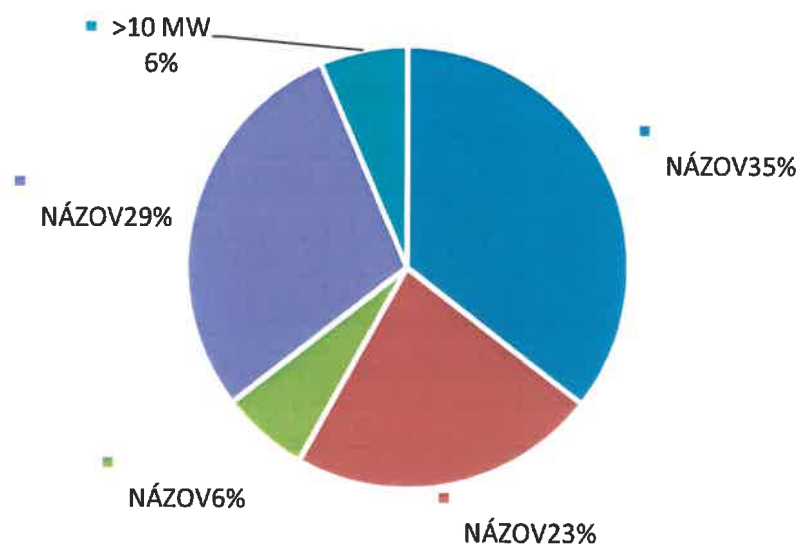
3.2.3.1 Prehľad zdrojov podľa inštalovaného výkonu

Ako je možné vidieť na prehľadoch uvedených nižšie, najpočetnejšie inštalované sú malé zdroje s celkovým výkonom do 0,2 MW, ktorých je inštalovaných 35 % z celkového množstva.

Tabuľka 11: Prehľad zdrojov podľa inštalovaného výkonu

Výkon kotla	Počet zdrojov [kusov]	Percentuálny podiel [%]
< 0,2 MW	11	35 %
0,2 - 1 MW	7	23 %
1 - 5 MW	2	6 %
5 - 10 MW	9	29 %
>10 MW	2	6 %

Graf 3: Prehľad zdrojov tepla podľa inštalovaného výkonu

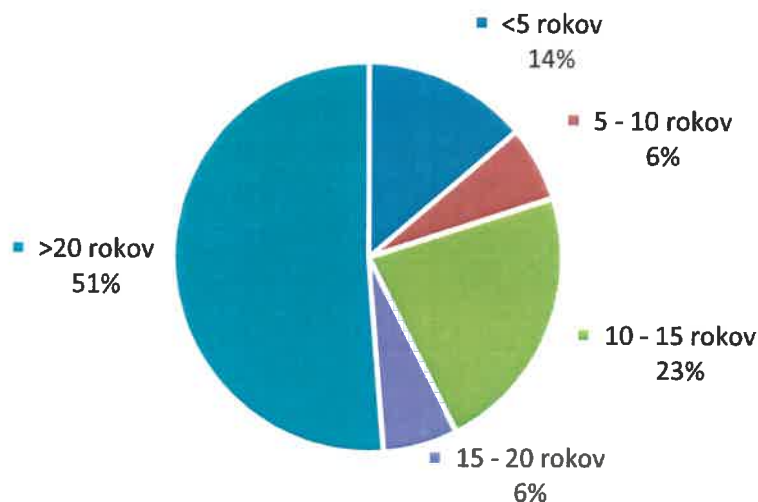
3.2.3.2 Veková štruktúra inštalovaných kotlov

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že viac ako 51 % kotlov je už za hranicou predpokladanej technickej životnosti s vekom nad 20 rokov.

Tabuľka 12: Veková štruktúra inštalovaných kotlov

Vek kotla	Počet kotlov [kusov]	Percentuálny podiel [%]
<5 rokov	11	14 %
5 - 10 rokov	5	6 %
10 - 15 rokov	18	23 %
15 - 20 rokov	5	6 %
>20 rokov	41	51 %

Graf 4: Veková štruktúra inštalovaných kotlov

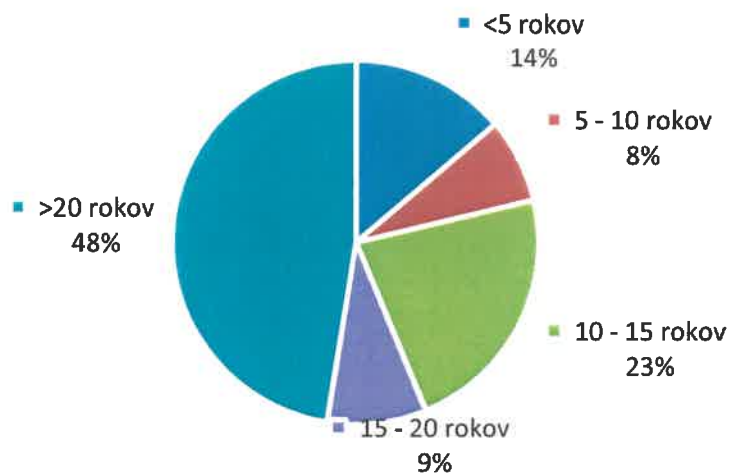
3.2.3.3 Veková štruktúra inštalovaných horákov

Na tomto prehľade podobne ako v prehľade o vekovej štruktúre kotlov je možné vidieť, že veková skladba horákov je nad 20 rokov, teda za hranicou predpokladanej technickej životnosti. V rámci modernizácie boli na niektorých kotloch s vekom nad 20 rokov horáky vymenené, pričom podiel tejto skupiny horákov je najvyšší a to 48 %.

Tabuľka 13: Veková štruktúra inštalovaných horákov

Vek horáka	Počet horákov [kusov]	Percentuálny podiel [%]
<5 rokov	11	14 %
5 - 10 rokov	6	8 %
10 - 15 rokov	18	23 %
15 - 20 rokov	7	9 %
>20 rokov	38	48 %

Graf 5: Veková štruktúra inštalovaných horákov

3.2.3.4 Účinnosti inštalovaných kotlov a horákov

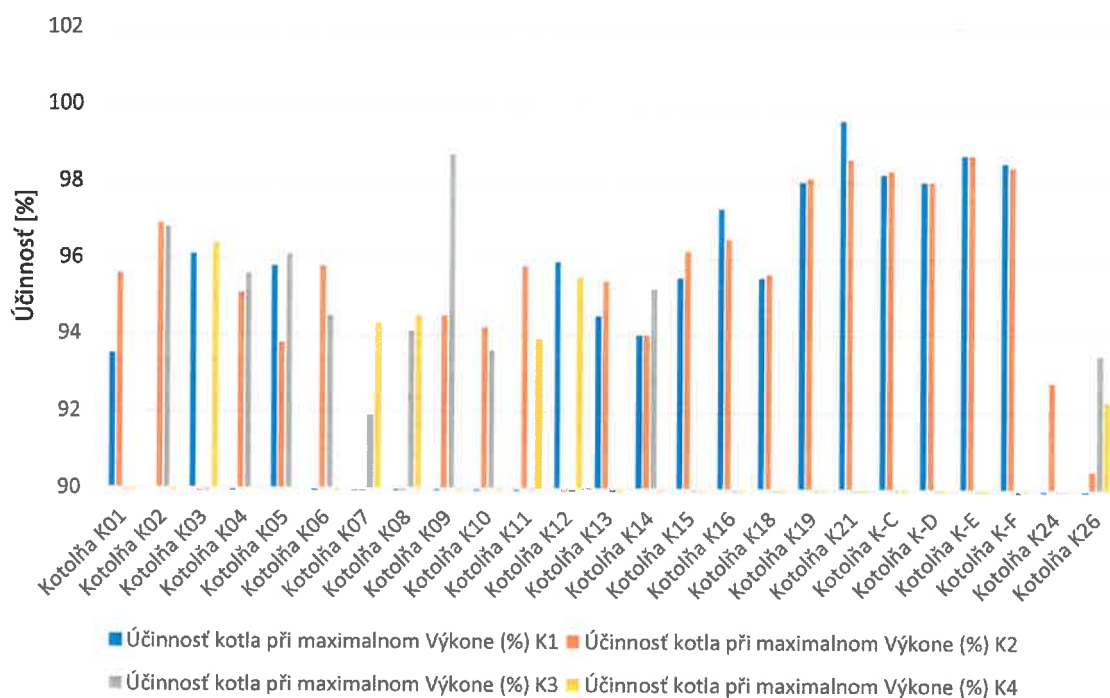
V Tabuľka 14 je prehľad inštalovaných kotlov a poskytnuté údaje o účinnosti jednotlivých kotlov. Kotly označené žltou farbou sú trvale vyradené z prevádzky a teda v studenej zálohe. Následne je možné v danej tabuľke vidieť prehľad účinnosti jednotlivých kotlov pri maximálnom výkone.

Tabuľka 14: Tepelná účinnosť jednotlivých kotlov

P.č	Zdroj tepla	Označenie a typ kotla				Účinnosť pri max. výkone [%]			
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
1	Kotolňa K-01	Eurotwin-K 1250	PGV 250	PGV 250	PGV 250	93,5	95,6	-	-
2	Kotolňa K-02	TURBOMAT RN	TURBOMAT RN	TURBOMAT RN	-		96,9	96,8	-
3	Kotolňa K-03	OW 200	OW 160	OW 200	HOVAL COSMO	96,1	-	-	96,4
4	Kotolňa K-04	CR remeha	CR remeha	CR remeha	CR remeha	-	95,1	95,6	
5	Kotolňa K-05	BK 6,5	BK 6,5	BK 6,5	-	95,8	93,8	96,1	
6	Kotolňa K-06	OW 200	OW 200	OW 200	OW 200	-	95,8	94,5	83,9
7	Kotolňa K-07	-	OW 100	OW 100	PGV 100	-	-	91,9	94,3
8	Kotolňa K-08	PGV 100	PGV 100	PGV 100	PGV 160	-	-	94,1	94,5
9	Kotolňa K-09	OW 200	OW 200	K 1250	-	-	94,5	98,7	-
10	Kotolňa K-10	PGV 100	PGV 100	PGV 160	PGV 160	-	94,2	93,6	-
11	Kotolňa K-11	PGVE 100	Eurotwin NT 1000	PGV 160	PGV 160	-	95,8	-	93,9
12	Kotolňa K-12	PGVE 250	PGVE 250	PGVE 160	PGVE 160	95,9	-	-	95,5
13	Kotolňa K-13	GA 210 E	VITOCROSSAL 200	-	-	94,5	95,4	-	-
14	Kotolňa K-14	VITOCROSSAL 300	PKM 50K	PKM 50K	-	94	94	95,2	-
15	Kotolňa K-15	VITOCROSSAL 300	PKM 50K	-	-	95,5	96,2	-	-
16	Kotolňa K-16	PROTHERM	VITOCROSSAL 300	-	-	97,3	96,5	-	-
17	Kotolňa K-18	VITOPLEX 100	VITOPLEX 100	-	-	95,5	95,6	-	-
18	Kotolňa K-19	Logamax plus	Logamax plus	-	-	98	98,1	-	-
19	Kotolňa K-21	ULTRAGAS 90	ULTRAGAS 70	-	-	99,6	98,6	-	-
20	Kotolňa K-24	VITOCROSSAL 300	PROTHERM	-	-	89,1	92,8	-	-
21	Kotolňa K-26	EKO 45	EKO 45	KLO 50	KLO 50	89,7	90,5	93,5	92,3
22	Kotolňa K-27	VITOPLEX 300	VITOCROSSAL 300	-	-	-	-	-	-
23	Kotolňa K-28 A	VITODENS 200 – W	VITODENS 200 – W	VITODENS 200 – W	-	-	-	-	-
24	Kotolňa K-28 B	ATTACK RT	VITODENS 200 – W	-	-	-	-	-	-
25	Kotolňa K-28 C	VITODENS 100 – W	-	-	-	-	-	-	-
26	Kotolňa K-28 D	ATTACK RT	ATTACK RT	-	-	-	-	-	-
27	Kotolňa K-29	VITODENS 200 – W	VITODENS 200 – W	-	-	-	-	-	-
28	Kotolňa K-C	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	98,2	98,3	-	-
29	Kotolňa K-D	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	98	98	-	-
30	Kotolňa K-E	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	98,7	98,7	-	-
31	Kotolňa K-F	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	98,5	98,4	-	-

V grafickom zobrazení nižšie je prehľadnejšie spracovaná tepelná účinnosť jednotlivých kotlov. Ako je možné z daného grafu usudzovať niektoré kotly už svojou prevádzkou nie sú konkurencieschopné v porovnaní s modernejšími kotlovými agregátmi.

Graf 6: Účinnosti jednotlivých kotlov

Tabuľka 15: Zoznam súčasne inštalovaných kotlov spoločnosti BT s.r.o.

P.č	Zdroj tepla	Inštal. výkon (MW)	Počet kotlov	Označenie a typ kotla				Rok výroby kotla				Typ použitého horáka				Rok výroby horáka			
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
1	Kotliňa K-01	9,95	4,00	Eurotwin-K 1250	PGV 250	PGV 250	PGV 250	2007	1991	1991	1991	WM-G20/2-A	WM-G20/3-A	APH 45 PZ	APH 45 PZ	2007	2008	1991	1991
2	Kotliňa K-02	11,10	3,00	TURBOMAT RN	TURBOMAT RN	TURBOMAT RN	-	1996	1997	1997	-	APH M 45 PZ	APH M 45 PZ	APH M 45 PZ	-	1997	1997	1997	-
3	Kotliňa K-03	7,60	4,00	OW 200	OW 160	OW 200	HOVAL COSMO	1978	1974	1981	2008	APH M 25 PZ	APH 25 PZ	APH M 25 PZ	G - 20/2-A	1996	1990	1998	2008
4	Kotliňa K-04	5,54	4,00	CR remeha	CR remeha	CR remeha	CR remeha	1996	1996	1996	1996	APH M 25 PZ	APH M 25 PZ	APH M 25 PZ	APH M 25 PZ	1996	1996	1996	1996
5	Kotliňa K-05	13,50	3,00	BK 6,5	BK 6,5	BK 6,5	-	1991	1991	1992	-	PHZ 420	PHZ 420	PHZ 420	-	1991	1991	1991	1991
6	Kotliňa K-06	9,20	4,00	OW 200	OW 200	OW 200	OW 200	1981	1978	1980	1980	APH 45 PZ	APH 45 PZ	APH 45 PZ	APH 45 PZ	1990	1990	1990	1991
7	Kotliňa K-07	3,34	3,00	-	OW 100	OW 100	PGV 100	-	1980	1980	1980	-	APH 15 PZ	APH 15 PZ	APH 15 PZ	-	1977	1977	1985
8	Kotliňa K-08	5,20	4,00	PGV 100	PGV 100	PGV 100	PGV 160	1981	1981	1981	1988	PHD 120 PZ	PHD 120 PZ	PHD 120 PZ	PHD 200 PZ	1981	1981	1981	1988
9	Kotliňa K-09	5,85	3,00	OW 200	OW 200	K 1250	-	1983	1983	2005	-	APH 30 PZ	APH 30 PZ	WM-G 7/1-D	-	1983	1983	2005	-
10	Kotliňa K-10	5,50	4,00	PGV 100	PGV 100	PGV 160	PGV 160	1984	1984	1983	1983	PHD 120 PZ	PHD 120 PZ	PHD 200 PZ	PHD 200 PZ	1984	-	1984	1984
11	Kotliňa K-11	5,50	4,00	PGVE 100	Eurotwin NT 1000	PGV 160	PGV 160	1986	2005	1985	1986	PHD 120 PZ	WM-G 10/4-A	PHD 200 PZ	PHD 200 PZ	1986	2005	1986	1986
12	Kotliňa K-12	8,80	4,00	PGVE 250	PGVE 250	PGVE 160	PGVE 160	1989	1989	1988	1989	APH 45 PZ	APH 45 PZ	APH 25 PZ	APH 25 PZ	1990	1990	1988	1989
13	Kotliňa K-13	0,23	2,00	GA 210 E	VITOCROSSAL 200	-	-	2001	2016	-	-	atm.	Matrix CM2	-	-	2001	2016	-	-
14	Kotliňa K-14	0,14	3,00	VITOCROSSAL 300	PKM 50K	PKM 50K	-	2015	1994	1994	-	atm.	atm.	atm.	-	2015	1994	1994	-
15	Kotliňa K-15	0,09	2,00	VITOCROSSAL 300	PKM 50K	-	-	2015	1995	-	-	atm.	atm.	-	-	2015	1995	-	-
16	Kotliňa K-16	0,20	2,00	PROTHERM	VITOCROSSAL 300	-	-	2001	2015	-	-	atm	Matrix	-	-	2001	2015	-	-

P.č	Zdroj tepla	Inštal. výkon (MW)	Počet kotlov	Označenie a typ kotla				Rok výroby kotla				Typ použitého horáka				Rok výroby horáka			
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
17	Kotolňa K-18	0,34	2,00	VITOPLEX 100	VITOPLEX 100	-	-	2003	2003	-	-	WG 20 N/1 - C	WG 20 N/1 - C	-	-	2003	2003	-	-
18	Kotolňa K-19	0,12	2,00	Logamax plus	Logamax plus	-	-	2006	2006	-	-	turbo	turbo	-	-	2006	2006	-	-
19	Kotolňa K-21	0,15	2,00	ULTRAGAS 90	ULTRAGAS 70	-	-	2007	-	-	-	turbo	turbo	-	-	2007	-	-	-
20	Kotolňa K-24	0,20	2,00	VITOCROSSAL 300	PROTHERM	-	-	2015	2001	-	-	Matrix	atm.	-	-	2015	2001	-	-
21	Kotolňa K-26	0,18	4,00	EKO 45	EKO 45	KLO 50	KLO 50	2003	2003	2002	2002	atm.	atm.	atm.	atm.	2003	2003	2002	2002
22	Kotolňa K-27	1,50	2,00	VITOPLEX 300	VITOCROSSAL 300	-	-	2010	2010	-	-	weishaupt	weishaupt	-	-	2010	2010	-	-
23	Kotolňa K-28 A	0,14	3,00	VITODENS 200 - W	VITODENS 200 - W	VITODENS 200 - W	-	2015	2015	2015	-	atm.	atm.	atm.	-	2015	2015	2015	-
24	Kotolňa K-28 B	0,11	2,00	ATTACK RT	VITODENS 200 - W	-	-	-	2015	-	-	atm.	atm.	-	-	1000	2015	-	-
25	Kotolňa K-28 C	0,04	1,00	VITODENS 100 - W	-	-	-	2015	-	-	-	atm.	-	-	-	2015	-	-	-
26	Kotolňa K-28 D	0,10	2,00	ATTACK RT	ATTACK RT	-	-	-	-	-	-	atm.	atm.	-	-	1000	1000	-	-
27	Kotolňa K-29	0,05	2,00	VITODENS 200 - W	VITODENS 200 - W	-	-	2013	-	-	-	atm.	atm.	-	-	2013	1000	-	-
28	Kotolňa K-C	0,06	2,00	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	2006	2006	-	-	atm.	atm.	-	-	2006	2006	-	-
29	Kotolňa K-D	0,06	2,00	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	2006	2006	-	-	atm.	atm.	-	-	2006	2006	-	-
30	Kotolňa K-E	0,12	2,00	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	2006	2006	-	-	atm.	atm.	-	-	2006	2006	-	-
31	Kotolňa K-F	0,12	2,00	VITODENS 300	VITODENS 300	-	-	2006	2006	-	-	atm.	atm.	-	-	2006	2006	-	-

3.2.3.5 Zariadenia pre vysokoúčinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla KVET

Zariadenia pre kombinovanú výrobu elektriny a tepla v správe spoločnosti BT s.r.o. boli v roku 2009 odstavené z prevádzky a to z ekonomických dôvodov.

Majoritný výrobca tepla (BEB s.r.o.) využíva v svojej prevádzke technológiu KVET. Jediným palivom v tomto zdroji je biomasa, čo prispelo aj k zníženiu využívania fosílnych palív pri KVET v meste, ako bolo popísané v kapitole 3.2.1.1.

3.2.3.6 Teplovodné odovzdávacie stanice tepla OST

V rámci sekundárneho rozvodu kotolne K-05 sú pripojené 3 odovzdávacie stanice OST-1, OST-2 a OST-3. Účelom týchto OST je tlakovo nezávislé predávanie tepelného potenciálu obsiahnutého v primárnej teplonosnej látke (horúca voda), sekundárnemu médiu (teplá voda).

OST-1 a OST-2 sú lokalizované v samostatných objektoch, v ktorých prebieha centrálna úprava a distribúcia vykurovacej a TUV pre konečných spotrebiteľov prostredníctvom sekundárnej distribučnej siete. V budovách sú inštalované protiprúdne výmenníky tepla a to samostatne pre UK a TUV. Na prípravu TUV slúžia výmenníky s inštalovanými nádržami pre uskladnenie teplej vody.

OST-3 je situovaná v priestoroch domu služieb, pričom slúži ako OST len pre tento objekt. Obdobne ako u predchádzajúcich OST, teplá voda je pripravovaná v protiprúdnom doskovom výmenníku. Pre účely tohto objektu sa TUV centrálné nepripravuje.

Riadiaci program používaný pre riadenie OST je od spoločnosti Siemens s centrálnym dispečerským riadením z kotolne K-05.

Tabuľka 16: Typ a veková štruktúra OST

	Názov OST		OST-1	OST-2	OST-3
Výmenník tepla UK	Počet	(-)	4	2	2
	Zapojenie		sériovo paralelne	paralelne	paralelne
	Typ		VV 2 UH	DVT	PV 2 UH
	Výrobca		TN Žilina	G - MAR	OK Žilina
	Rok výroby	(-)	1994	1996	1993
	Výhrevná plocha	m ²	26	2	9
Výmenník tepla TUV	Počet	(-)	2	2	3
	Zapojenie		paralelne	paralelne	paralelne
	Typ		VV 2 UH	DVT	DVT
	Výrobca		TN Žilina	G - MAR	Alfa Láva
	Rok výroby	(-)	1994	1996	1993
	Výhrevná plocha	(m ²)	26		
Zásobník TUV	Počet	(-)	1	1	1
	Typ		OVS	OVS	OVS
	Výrobca		TN Žilina	TN Žilina	TN Žilina
	Rok výroby	(-)	1994	1996	1993
	Objem	(l)	10 000	10 000	2 500

3.2.4 Rozvody tepla

Účelom rozvodov tepla je distribúcia energie obsiahnutej v teplonosnom médiu ku konečnému spotrebiteľovi. V rámci distribúcie tepla v meste Bardejov sú využívané dva druhy rozvodov tepla a to primárne rozvody tepla (horúcovodné) a sekundárne rozvody tepla (teplovodné). Pomocou horúcovodných rozvodov je teplonosné médium distribuované od zdroja tepla (Elektráreň na biomasu) do jednotlivých výmenníkových staníc (VS-1 – VS-12) umiestnených v kotolniach K-01 – K-12. Prostredníctvom sekundárnych rozvodov tepla je následne teplo distribuované ku konečnému spotrebiteľovi napojenému na CZT.

3.2.4.1 Primárne rozvody tepla – v správe BEB s.r.o.

Primárne rozvody tepla sú v plnej správe spoločnosti Bardenergy s.r.o., ktorá pri svojom vstupe na trh s tepelnou energetikou v meste Bardejov sa zaviazala výstavbou primárnej distribučnej siete. Pre výstavbu rozvodov boli použité predizolované potrubia uložené v pieskovom lôžku pod zemou. Parametre vykurovacej vody v primárnom potrubí 95-75/75-55 °C. Primárne rozvody tepla spájajú zdroj tepla vo forme KVET so sekundárnou teplovodnou distribučnou sieťou v mieste bývalých Kotolní K-01 – K-12, v ktorých sú umiestnené VS (horúca voda/teplá voda), ktoré sú taktiež v správe BEB s.r.o.. Odborným miestom je vstup do predmetnej VS odkiaľ je teplo následne distribuované do strojovne kotolne, kde je časť tepla spotrebovaná na prípravu TUV prostredníctvom technologickej zostavy pozostávajúcej z doskového výmenníka tepla a zásobníka. Zvyšná časť tepla je z rozdeľovača distribuovaná teplovodným potrubím v jednotlivých vetvách ku spotrebiteľom.

Tabuľka 17: Technické parametre primárnych horúcovodných rozvodov

OST / Kotelňa	DN potrubia [mm]	Počet potrubí	Materiál potrubia
VS-1 / K-01	200	2	Predizolované potrubie
VS-2 / K-02	200	2	Predizolované potrubie
VS-3 / K-03	250	2	Predizolované potrubie
VS-4 / K-04	150	2	Predizolované potrubie
VS-5 / K-05	2x200, 1x150	3	Predizolované potrubie
VS-6 / K-06	200	2	Predizolované potrubie
VS-7 / K-07	150	2	Predizolované potrubie
VS-8 / K-08	150	2	Predizolované potrubie
VS-9 / K-09	200	2	Predizolované potrubie
VS-10 / K-10	200	2	Predizolované potrubie
VS-11 / K-11	200	2	Predizolované potrubie
VS-12 / K-12	200	2	Predizolované potrubie

Teplonosným médiom prostredníctvom, ktorého je teplo distribuované k spotrebiteľom je teplá voda o parametroch 90/70 °C. Celková dĺžka teplovodných rozvodov tepla v rámci sekundárnej distribučnej siete je 11,6 km. Uloženie potrubí je v nepreliezaných kanáloch vyhotovených z „U“ prefabrikátov, ktoré sú uložené v zemi. V kanáloch je inštalovaný štvorrúrový systém s individuálnym potrubím pre UK a TUV. Od roku 2005 je na tepelnom okruhu kotolne K-06 inštalovaný 2-rúrkový systém s lokálnou prípravou TUV v DOS. Obdobná situácia je aplikovaná na vetve A tepelného okruhu kotolne K-02.

3.2.4.2 Sekundárny okruh – v správe BT s.r.o.

Rozvody tepla v rámci jednotlivých tepelných okruhoch plynových kotolní sú uložené v podzemných kanáloch vyrobených z betónových „U“ prefabrikátov.

Rozvody tepla sú ošetrené tepelnou izoláciou, ktorá je vyhotovená z čadičovej, resp. sklenenej vlny vo forme rohoží obalených hliníkovou fóliou, alebo cementovou sadrou. Postupnou výmenou tejto už časom zastaralej izolácie za rozvody z predizolovaného potrubia bolo doteraz vymenených 1,68 km potrubia spolu s kanálom, ktorý bol nahradený pieskovým lôžkom. Celková dĺžka kanálov je 11,97 km. Z toho vyplýva, že značná časť rozvodov je v technicky nevyhovujúcom stave.

Ako je možné vidieť v tabuľke a grafe uvedenom nižšie veková štruktúra, ako aj materiály použité pre izoláciu sekundárnych rozvodov v niektorých prípadoch značne zaostávajú za súčasným trendom inštalácie rozvodov z predizolovaných potrubí.

P.č	Okruh spotreby	Celková rozvinutá dĺžka ÚK+TUV/p+s/(m)	Počet vetiev	Veková štruktúra vetvy					Celková rozvinutá dĺžka vetvy					Použitý izolačný materiál				
				V1	V2	V3	V4	V5	V1	V2	V3	V4	V5	V1	V2	V3	V4	V5
1	Kotolňa K-01	5 165	3	25	25	25			1042	4 074	49			P	F	F		
2	Kotolňa K-02	7 426	3	19	21	21			1 698	3 944	1 784			P	P	P		
3	Kotolňa K-03	6 658	2	40	40				4 812	1 846				S	S			
4	Kotolňa K-04	2 322	1	38					2 322					F				
5	Kotolňa K-05	1 319	1	41					1 319					F				
6	Kotolňa K-06	3 609	1	11					3 609					P				
7	Kotolňa K-07	3 453	1	32					3 453					F				
8	Kotolňa K-08	2 612	2	35	35				2 376	236				F	P			
9	Kotolňa K-09	4 161	5	40	40	40	40	40	1 337	540	406	1 688	190	S	S	S	S	S
10	Kotolňa K-10	3 584	1	30					3 584					F				
11	Kotolňa K-11	5 645	2	30	30				3 157	2 488				F	F			
12	Kotolňa K-12	3 649	3	27	27	27			1 970	1 115	564			F	F	F		
13	OST-1	5 406	2	40	40				4 655	751				F	F			
14	OST-2	791	2	40	40				653	138				F	F			
15	OST-3	123	1	41					123					F				

Poznámka:

F – Rohož zo sklenenej alebo čadičovej vlny s AL fóliou

P – Predizolovaný rozvod

S – Rohož zo sklenenej, alebo čadičovej vlny so sadrou

3.2.4.3 Veková štruktúra rozvodov tepla

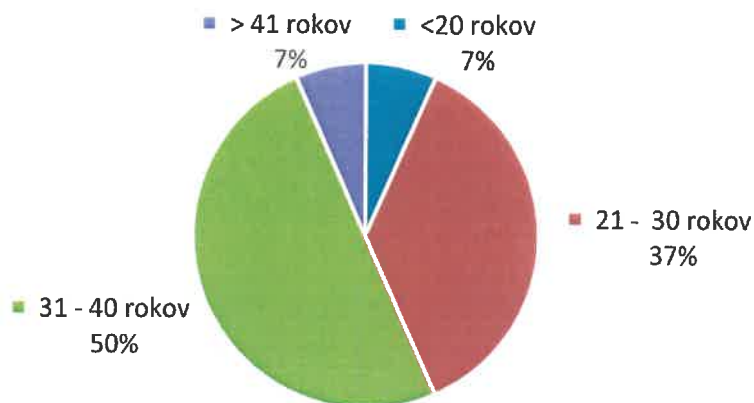
Z tabuľky a grafu uvedených nižšie vyplýva, že až 50 % rozvodov je starších ako 31 rokov z čoho môžeme usudzovať že dané rozvody sú už za hranicou svojej morálnej životnosti.

Tabuľka 18: Veková štruktúra rozvodov tepla

Vek vetvy	Počet vetiev	Podiel
<20 rokov	2	7%
21 - 30 rokov	11	37%
31 - 40 rokov	15	50%
> 41 rokov	2	7%

Graf 7: Veková štruktúra rozvodov tepla

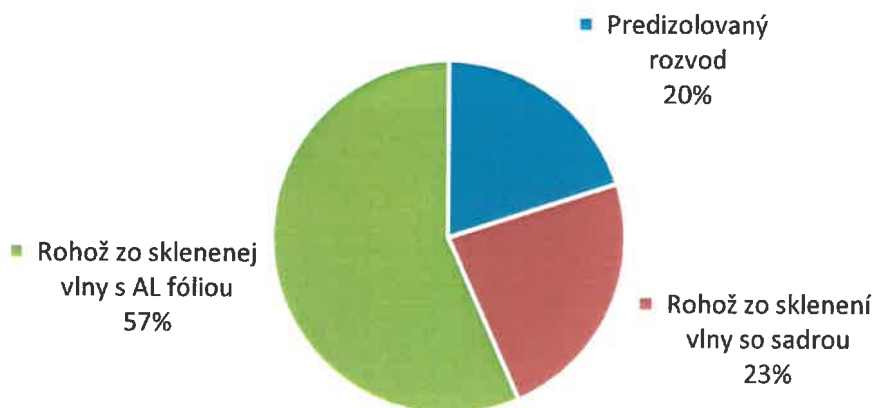
3.2.4.4 Prehľad použitých izolácií

Z tabuľky a grafu uvedených nižšie je možné vidieť, že viac ako 57 % rozvodov je izolovaných rohožou zo sklenenej vlny obalených AL fóliou. Len 20 % celkových rozvodov je osadených z preizolovaného potrubia, ktoré je štandardom pri súčasnej výstavbe moderných rozvodov.

Tabuľka 19: Podiel použitých izolácií

Druh tepelnej izolácie	Počet vetiev	Podiel
Rohož zo sklenenej vlny s AL fóliou	17	57%
Predizolovaný rozvod	6	20%
Rohož zo sklenenej vlny so sadrou	7	23%

Graf 8: Percentuálny podiel použitých izolácií

3.2.4.5 Prehľad inštalovaných DOS

V rámci tepelného hospodárstva v správe BT s.r.o. boli na kotolniach K-02 a K-06 vybudované DOS, ktoré nahradili zastaralý 4 rúrkový rozvod tepla. Inštaláciou DOS boli dosiahnuté značné úspory tepla spojené s decentralizáciou výroby TUV. V tabuľke uvedenej nižšie je zoznam inštalovaných DOS v príslušnosti k jednotlivým tepelným okruhom.

Tabuľka 20: Zoznam inštalovaných DOS

Kotolňa	Vetva	Počet DOS	Inštalovaný výkon DOS (UK +TUV) (MW)
K-02	A	13	6,4
	B	12	2
	C	3	2
K-06	-	14	9,6
K-01	-	2	0,85

3.2.5 Frekvenčné meniče

Inštalácia frekvenčných meničov bola podmienená odberovým diagramom spotreby tepla, ktorý sa v závislosti na vonkajších teplotách, ako aj v závislosti na čase značne menil. Inštalovaním frekvenčných meničov boli dosiahnuté značné úspory elektrickej energie, ktorá bola spotrebovaná na distribúciu vykurovacej vody v rámci jednotlivých okruhov ÚK a TUV v správe BT s.r.o..

V tabuľke uvedenej nižšie je zoznam frekvenčných meničov spolu s umiestnením jednotlivých jednotiek v rámci tepelného hospodárstva.

Tabuľka 21: Prehľad inštalovaných frekvenčných meničov

P.č	Okruh kotolne	Výrobca	Označenie
1	Kotolňa K-01	GRUNDFOS	96754726,00
2	Kotolňa K-02 - vetva C	GRUNDFOS	97685254,00
3	Kotolňa K-02 - vetva A	VQ FREM	VQ FREM 400 011
4	Kotolňa K-03	GRUNDFOS	96754723,00
5	Kotolňa K-04	GRUNDFOS	96754724,00
6	Kotolňa K-05	VQ FREM	400018,00
7	OST-1	GRUNDFOS	96754711,00
8	OST-2	GRUNDFOS	96754712,00
9	OST-3	GRUNDFOS	96754713,00
10	Kotolňa K-06	VQFREEM	400022,00
11	Kotolňa K-07	GRUNDFOS	96754723
12	Kotolňa K-08	SIEMENS	PM230
13	Kotolňa K-08	GRUNDFOS	96754711,00
14	Kotolňa K-09	GRUNDFOS	96754711
15	Kotolňa K-10	DANFOS	VLC 6000 HVAC
16	Kotolňa K-11	VQFREEM	400022
17	Kotolňa K-12	GRUNDFOS	96754724

3.2.6 Zariadenia na výrobu tepla pre bytové domy s individuálnym vykurovaním

Na území mesta sa okrem bytových domov, ktoré sú zásobované z CZT nachádzajú aj bytové domy s individuálnym vykurovaním.

Bytové domy v Bardejovskej Novej Vsi, Bardejovských kúpeľoch a Dlhej lúke sú zásobované z vlastných lokálnych plynových zdrojov tepla. Bytové domy v miestnej časti Za rajom majú vlastné etážové plynové kúrenie. V miestnej časti Poštárka sa ako palivo na výrobu tepla používa drevo.

Vek a technická úroveň zariadení na individuálne vykurovanie v jednotlivých bytových domoch zodpovedá obdobiu, v ktorom boli jednotlivé bytové domy postavené.

3.2.7 Zariadenia na výrobu tepla pre verejný sektor s individuálnym vykurovaním

V súčasnosti je majoritná časť verejného sektora zásobovaná teplom pochádzajúcim z plynových kotolní inštalovaných v mieste spotreby. Výnimku tvorí spoločnosť BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s., ktoré v rámci vykurovania na niektorých objektoch využívajú tepelné čerpadlá. V budúcnosti sa uvažuje s prepojením tepelných čerpadiel na ohrev bazénovej vody a minerálnej vody v letnom období.

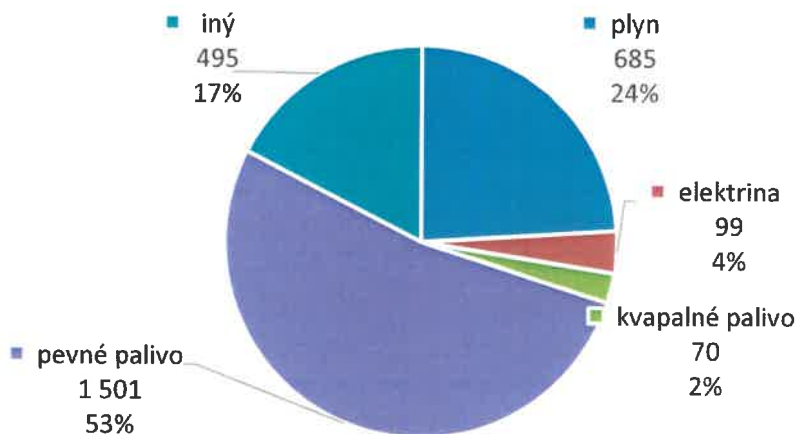
3.2.8 Zariadenia na výrobu tepla pre priemyselný sektor

Vykurovanie a príprava TUV je v súčasnosti v rámci priemyselného sektora zabezpečená plynovými kotlami, prípadne plynovými ohrievačmi vody. V niektorých prípadoch je využívané teplo vyniknuté ako sekundárny produkt pri priemyselnej výrobe.

3.2.9 Zariadenia na výrobu tepla pre individuálnu bytovú výstavbu

Individuálna bytová výstavba je koncentrovaná v pričlenených lokalitách Dlhá Lúka, Bardejovská Nová Ves, Bardejovská Zábava a samotnom Bardejove najmä v okolí centra mesta v Mestskej pamiatkovej rezervácii a v ucelených a cieľavedome formovaných súboroch Moliterka a Za rajom.

Graf 9: Rozpis podľa energetického nosiča domáceho vykurovania pre individuálnu bytovú výstavbu

Vek a technická úroveň zariadení pre individuálne vykurovanie v jednotlivých bytových domoch zodpovedá obdobiu, v ktorom boli jednotlivé bytové domy postavené. Výmena tepelného zdroja podliehala potrebe výmeny v závislosti na prevádzkových nákladoch a technickej životnosti.

3.2.10 Odpájanie objektov spotreby od CZT

Ako je možné vidieť v Tabuľka 22 od roku 2006 bolo zo siete centrálného zásobovania teplom odpojených 8 spotrebiteľov. Následne po vstupe spoločnosti BEB s.r.o. na trh s teplom v meste Bardejov v roku 2010 je možné postrehnúť opačný trend a to pribúdanie spotrebiteľov napojených na CZT v správe BT s.r.o. Oficiálne údaje o pripojených spotrebiteľoch v rámci CZT sú mierne skreslené, keďže niektorí spotrebiteľia sú napojení priamo na horúcovodnú sieť BEB s.r.o. a teda mimo údajov, ktoré sú k dispozícii.

Tabuľka 22: Odpájanie a pripájanie objektov spotreby od CZT

Odpojené objekty		
Rok 2006		
K-01	Časť údržby, T.Ševčenku	1.9.2006
K-06	BlokA/4, Pod Papierňou	1.10.2006
Rok 2007		
K-08	Adam Novák, Dlhý rad 1	31.12.2007
Rok 2008		
K-05	Spoločenský dom	1.4.2008
K-06	Ubytovňa BRAMO	31.7.2008
K-20	MŠ ul. Kukureliho	31.7.2008
Rok 2009		
K-%5	Detská poliklinika	1.7.2009
Rok 2010		
K-04	AB Komenského	1.10.2010
Rok 2011		
K-06	MŠ s DJ ul. Pod Papierňou	31.11.2011
Pripojené objekty		
Rok 2015		
K-27	ZŠ s MŠ Pod Vinbargom	1.9.2015
K-28	Mestský úrad Bardejov	1.9.2015
K-29	Senior centrum	1.9.2015
Rok 2016		
K-07	Prevádzka SLIM8K, bl. B/3	1.10.2016
K-08	PLAYSERVIS, s.r.o.	1.12.2016

Nasledujúcou motiváciou pre pripájanie spotrebiteľov k CZT je garantovaná cena tepla, ktorá je na úrovni 10 % pod cenou tepla vyrobeného z plynného paliva pre odberateľov tepla napojených na sekundárnu teplovodnú distribučnú sieť. Hnacím motorom pre pripojenie k primárnej distribučnej sieti v správe BEB s.r.o. je fakt, že v prípade vyššej spotreby tepla je možné si vyjednať ešte lepšie podmienky, ako pri odbere zo sekundárnej distribučnej siete.

3.2.10.1 Technické problémy spojené s odpájaním objektov od CZT

Odpojením značného množstva spotrebiteľov od CZT došlo k narušeniu hydraulikkej stability zdroja a rozvodov tepla. Obehové a cirkulačné čerpadlá sa stali predimenzovanými a došlo k zvýšeniu spotreby čerpacej práce k prenesenému množstvu tepla.

Predimenzovaným sa stal aj systém prípravy teplej úžitkovej vody, čím sa zvýšila energetická náročnosť na prípravu a dodávku TUV.

Znížením odberu tepla z rozvodov tepla, z ktorých boli zásobované aj objekty, ktoré sa odpojili od CZT, došlo k zvýšeniu podielových strát tepla z prepraveného množstva tepla.

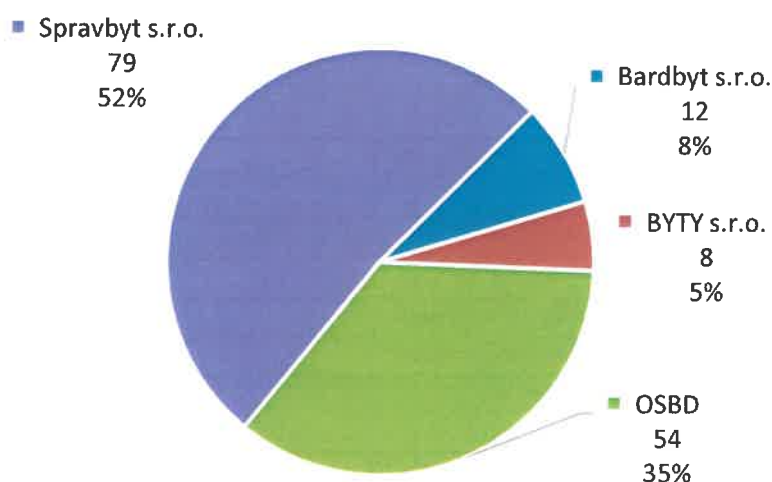
3.3 Analýza zariadení na spotrebu tepla

Predmetom analýzy boli bytové objekty, do ktorých je zabezpečovaná dodávka tepla z centrálnych zdrojov tepla a kde dodávateľ alebo odberateľ rozpočítava množstvo tepla konečnému spotrebiteľovi.

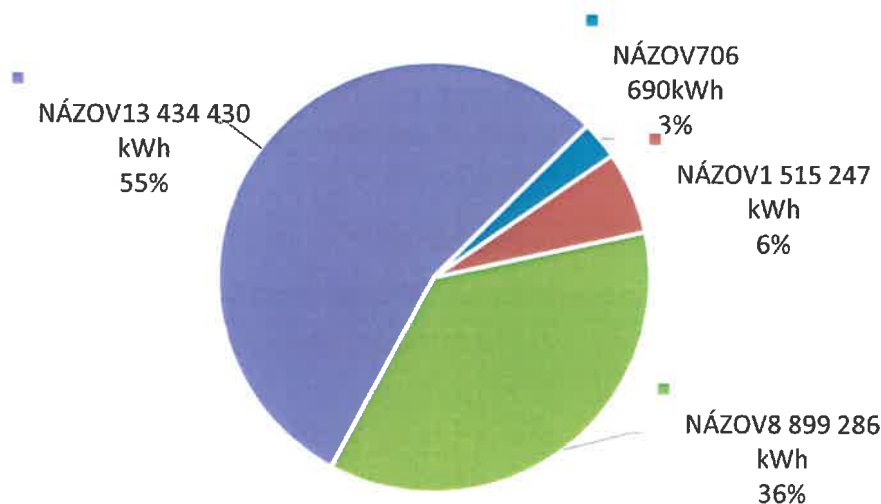
Analyzovaných bolo celkom 153 bytových objektov s celkovým počtom 6 931 bytov. Rozhodujúcimi odberateľmi tepla pre bytový sektor, ktorí zabezpečujú rozpočítavanie tepla konečným spotrebiteľom sú Spravbyť, s.r.o. (79 objektov), Okresné stavebné bytové družstvo Bardejov (54 objektov), Byty, s.r.o. Bardejov (8 objektov) a Bardbyť, s.r.o. Bardejov (12 objektov).

Štruktúra odberateľov tepla podľa počtu bytových objektov a podľa množstva dodaného tepla v roku 2016 je znázornená v Graf 10 a Graf 11.

Graf 10: Štruktúra odberateľov tepla podľa počtu bytových objektov

Graf 11: Štruktúra odberateľov tepla podľa množstva dodaného tepla

3.3.1 Základné údaje o bytových objektoch

Základné údaje o bytových objektoch z hľadiska posudzovania energetickej náročnosti na spotrebu tepla na vykurovanie bytových objektov sú ovplyvnené okrem klimatických podmienok hlavne vlastnosťami stavebných konštrukcií, z ktorých sú jednotlivé bytové objekty postavené a taktiež technickým stavom a prevádzkou sústavy tepelných zariadení v objekte.

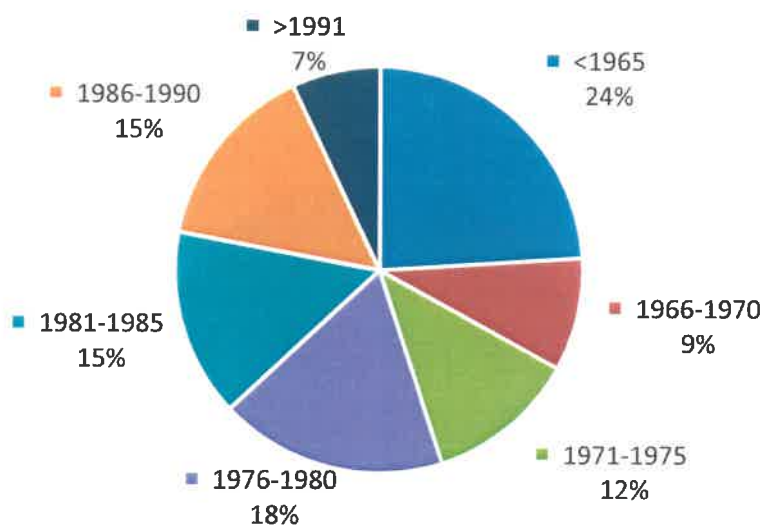
3.3.2 Charakteristika stavebných sústav bytových objektov

Skutočné tepelnoizolačné vlastnosti stavebných konštrukcií (tepelný odpor, súčinitele prechodu tepla) sú dané typom jednotlivých stavebných konštrukcií, z ktorých sú postavené bytové objekty.

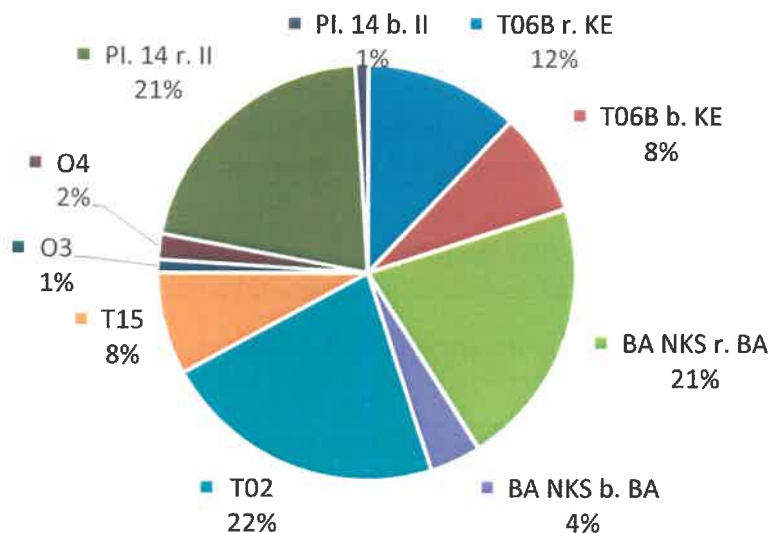
Analyzované bytové objekty v meste Bardejov boli postavené v rozmedzí rokov 1959 až 2004.

Najviac bytových objektov bolo odovzdaných do užívania pred rokom 1965 (cca 24 %). Veková štruktúra bytových objektov podľa roku odovzdania do užívania je prehľadne zobrazená Graf 12.

Graf 12: Štruktúra bytových objektov v meste Bardejov podľa roku odovzdania do užívania pripojených k CZT

Graf 13: Štruktúra bytových objektov v meste Bardejov podľa realizovaných stavebných sústav pripojených k CZT

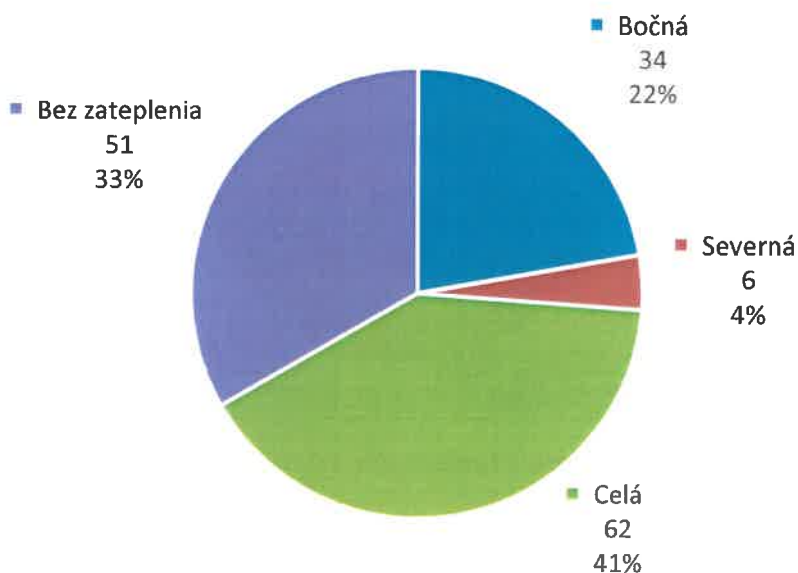
3.3.3 Tepelno-technické vlastnosti bytových domov

Od roku 2006 došlo k významným zmenám na bytových domoch. Vplyvom končiacej morálnej životnosti objektov došlo k čiastočným prípadne celkovým zatepleniam bytových domov, ako je to možné vidieť na nasledujúcom Graf 14. Došlo tak k zlepšeniu tepelnoizolačných vlastností prevádzkovaných budov, čo sa kladne prejavilo v zníženej spotrebe energií.

Tabuľka 23: Počty zateplených budov podľa správcov bytových domov

Správca	Bočná	Severná	Celá	Bez zateplenia	Celkom
Bardbyt s.r.o.	2		2	8	12
BYTY s.r.o.			8	0	8
OSBD	6	2	25	21	54
Spravbyt s.r.o.	26	4	27	22	79
Celkom	34	6	62	51	153

Graf 14: Podiel zateplených bytových domov podľa spôsobu zateplenia

Ako je možné vidieť na grafe vyššie až 33 % bytových domov pripojených na CZT stále nie je zateplených. 36 % bytových domov je zateplených čiastočne, čo dáva priestor pre ďalšie zlepšenie tepelno-technických vlastností obvodových konštrukcií bytových domov. 41 % budov je však zateplených komplexne. Pre dosiahnutie ďalších úspor v spotrebách energie by bolo potrebné využiť moderné regulačné prvky, ktoré by mali priaznivý vplyv na spotrebu tepla.

Všetky bytové domy uvedené v tejto analýze majú kompletne vymenené okná za nové tepelne izolované.

Od roku 2016 platia nové požiadavky podľa normy STN 73 0540-2:2016, požiadavky uvedené v Tabuľka 24.

Tabuľka 24: Požiadavky na súčiniteľ prechodu tepla konštrukcie pre rôzne úrovne výstavby podľa
STN 73 0540-2:2016

Druh stavebnej konštrukcie	Súčiniteľ prechodu tepla konštrukcie W/(m² .K)											
	Maximálna hodnota U _{max}			Normalizovaná (požadovaná) hodnota U _N			Odporúčaná hodnota U _{r1}			Cieľová odporúčaná hodnota U _{r2}		
Vonkajšia stena a šikmá strecha nad obytným priestorom so sklonom > 45°	0,46			0,32			0,22			0,15		
Plochá a šikmá strecha ≤ 45°	0,30			0,20			0,15			0,10		
Strop nad vonkajším prostredím	0,30			0,20			0,15			0,10		
Strop pod nevykurovaným priestorom	0,35			0,25			0,20			0,15		
Stena s vodorovným tokom/strop s tepelným tokom zdola nahor/strop s tepelným tokom zhora nadol medzi vnútornými priestormi s rozdielnou teplotou vnútorného vzduchu v oddelených priestoroch:	Smer tepelného toku			Smer tepelného toku			Smer tepelného toku			Smer tepelného toku		
	← →	↑	↓	← →	↑	↓	← →	↑	↓	← →	↑	↓
do 10 K	2,75	3,35	2,30	1,50	1,70	1,35	1,00	1,20	0,85	1,00	0,95	0,60
do 15 K	1,80	2,00	1,60	1,05	1,10	0,95	0,70	0,75	0,60	0,70	0,50	0,35
do 20 K	1,30	1,45	1,20	0,80	0,85	0,75	0,55	0,60	0,50	0,55	0,35	0,25
do 25 K	1,05	1,10	0,95	0,65	0,70	0,60	0,45	0,50	0,40	0,45	0,30	0,20
nad 25 K	0,80	0,85	0,75	0,45	0,50	0,40	0,35	0,40	0,30	0,35	0,25	0,15
Konštrukcia/komponent	Súčiniteľ prechodu tepla W/(m².K)											
	Maximálna hodnota ¹⁾ U _{w,max}			Normalizovaná (požadovaná) hodnota U _{nw,N}			Odporúčaná hodnota U _{w,r1}			Cieľová odporúčaná hodnota U _{w,r2}		
Okná, dvere, zasklené steny ²⁾ v obvodovej stene, strešné okná	1,70			1,40			1,00			0,60		
Dvere do ostatných priestorov - bez zádveria	4,30			3,00			2,50			≤ 2,00		
so zádverím	5,50			4,0\0			3,00			≤ 2,00		
¹⁾ Platí pre budovy, na ktorých sa čiastočné stavebné úpravy vykonali v minulosti												
²⁾ Požiadavky neplatia pre obvodové plášte												

Všetky novo postavené a zateplené obytné budovy prípadne novostavby musia spĺňať tieto požiadavky viz. Tabuľka 24.

3.3.4 Charakteristika sústav tepelných zariadení v bytových objektoch

Hlavné časti sústavy tepelných zariadení v bytových objektoch (za odberným miestom, na ktorom je umiestnené určené meradlo na meranie množstva dodaného tepla) sú vnútorné rozvody tepla v objekte a vykurovacie telesá. Základnými racionalizačnými prvkami, ktorých inštalácia vo veľkej miere ovplyvňuje spotrebu tepla v objekte a ktoré sú nevyhnutné na hospodárnu prevádzku vykurovania sú:

- tepelná izolácia obvodového plášťa budovy,
- regulačné prvky, ktoré súvisia s hydraulickým vyregulovaním sústavy,
- termoregulačné ventily, umožňujúce individuálny prístup konečných spotrebiteľov (vlastníkov, nájomcov bytov) k ovplyvňovaniu vlastnej spotreby tepla na vykurovanie,
- pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov inštalované na vykurovacích telesách, predstavujú nadstavbu, pomocou ktorej konečný spotrebiteľ dostáva informáciu o svojom správaní.

Správne vykonané hydraulické vyregulovanie vykurovacej sústavy, kvalitná regulácia spotreby tepla (termoregulačné ventily), racionálne správanie sa konečných spotrebiteľov a možnosť rozúčtovania nákladov podľa skutočnej spotreby v byte, v rozhodujúcej miere ovplyvňujú celkovú spotrebu tepla na vykurovanie.

3.3.5 Analýza spotreby tepla na vykurovanie

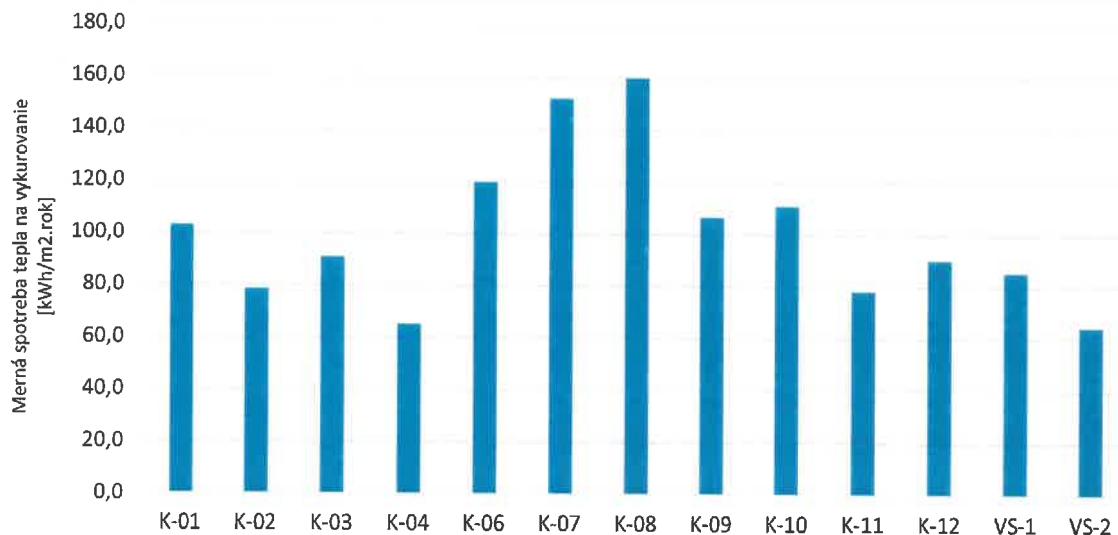
Bola analyzovaná spotreba tepla na vykurovanie bytových objektov. Na vývoji spotreby tepla sa pozitívne prejavujú racionálne opatrenia uskutočňované na bytových objektoch vedúce k zníženiu spotreby tepla.

Tabuľka 25: Analýza spotreby tepla na vykurovanie bytových objektov

Kotolňa	2012 [kWh]	2013 [kWh]	2014 [kWh]	2015 [kWh]	2016 [kWh]	Priemer [kWh]
K-01	3 826 346	3 624 811	2 914 558	3 462 010	3 587 130	3 482 971
K-02	6 165 589	5 868 403	4 952 256	5 598 418	5 924 454	5 701 824
K-03	5 694 880	5 710 020	4 531 440	5 117 044	5 024 300	5 215 537
K-04	2 095 192	2 100 298	1 819 400	1 803 370	1 859 380	1 935 528
K-06	5 027 110	5 156 500	4 325 400	4 828 000	4 910 700	4 849 542
K-07	2 526 090	2 525 440	2 143 000	2 295 252	2 551 234	2 408 203
K-08	1 190 290	1 156 700	958 300	1 053 100	1 055 930	1 082 864
K-09	2 369 206	2 417 086	1 940 212	2 196 095	2 318 897	2 248 299
K-10	3 488 700	3 565 200	2 892 200	3 340 590	3 548 600	3 365 547
K-11	4 518 605	4 552 293	3 758 740	4 247 900	4 382 680	4 269 385
K-12	3 279 728	3 274 023	2 747 216	3 159 249	3 416 060	3 175 255
VS-1	3 600 060	3 601 830	2 857 970	3 280 670	3 354 180	3 338 942
VS-2	1 278 703	1 340 141	913 311	1 018 535	1 068 835	1 123 905
Celkový súčet	45 060 499	44 892 745	36 754 003	41 400 233	43 002 380	42 197 801

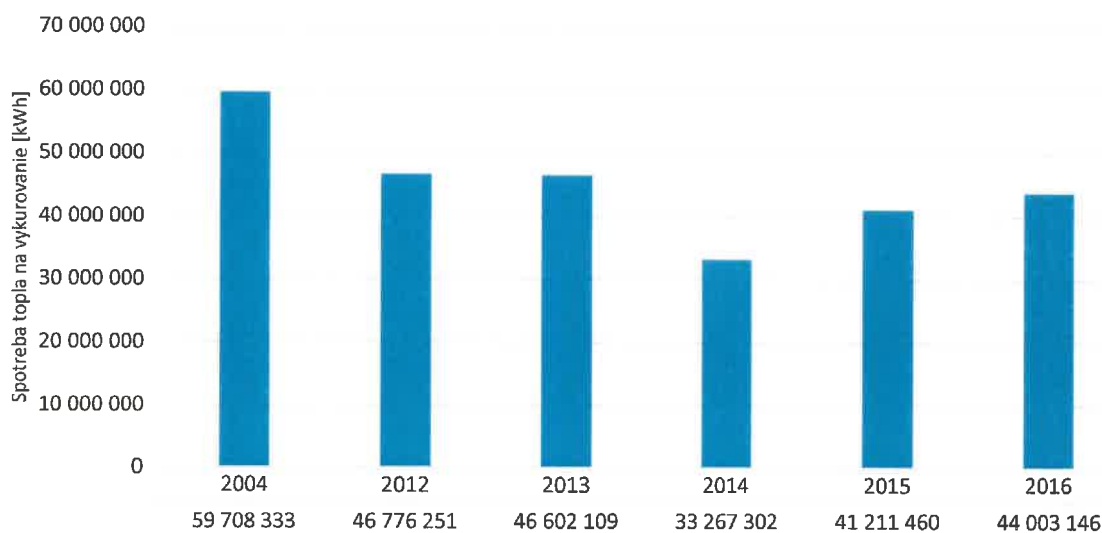
Na Graf 15 je zobrazená merná spotreba tepla na vykurovanie podľa jednotlivých kotolní. Merná potreba tepla je daná pomerom spotreby a podlahovej plochy objektov. Je vidieť výrazný rozdiel medzi jednotlivými kotolňami. Najvyššiu mernú spotrebu tepla vykazujú objekty pripojené ku kotolňam K-07 a K-08.

Graf 15: Merná spotreba tepla na vykurovanie podľa kotolní

Na Graf 16 je možné vidieť porovnanie spotreby tepla na vykurovanie oproti roku 2004. Oproti tomuto roku došlo k výraznému poklesu spotreby tepla o viac ako 30%. Vplyv na to má predovšetkým zatepľovanie budov a ďalšie racionálne opatrenia vykonávané v mieste spotreby.

Graf 16: Vývoj spotreby tepla v bytových objektoch

Tento trend bude naďalej pokračovať, keďže nie všetky budovy majú realizované dostupné racionálne opatrenia na zníženie spotreby tepla na vykurovanie.

3.4 Analýza súčasného stavu zabezpečovania výroby tepla s dopadom na životné prostredie

Z hľadiska vypúšťania exhalátov a čistoty ovzdušia patrí mesto Bardejov a jeho okolie medzi tri mestá na Slovensku s najnižším výskytom exhalátov. Na zlepšenie podmienok života v meste mala pozitívny vplyv najmä plynofikácia kotolní pre vykurovanie obytných súborov a bytových domov na sídliskách, ale aj v jednotlivých výrobných zariadeniach. Všetky väčšie kotolne na území mesta sú plne plynofikované. Významný vplyv na zníženie emisií exhalátov mala výstavba Kvet, ktorá zabezpečuje dodávku tepla namiesto plynových kotolní v centre mesta. Emisie z výrobných zariadení však klesajú aj z dôvodov klesajúcej výroby a spotreby energií. Čiastočný negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia v závislosti od meteorologických pomerov má však diaľkový prenos emisií (oxidov sýry) z väčších priemyselných aglomerácií v Poľskej a Českej republike (Horné Sliezsko, Krakov, Ostravsko). V meste Bardejov podľa údajov, ktoré poskytol SHMU za rok 2015 je evidovaných 41 malých a stredných zdrojov znečistenia, medzi najvýznamnejších patria Bardejovské kúpele a.s., BARDTERM, s.r.o., JAS EXPORT a.s., mestský úrad Bardejov, BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o. a atď.. Zoznam evidovaných znečisťovateľov ovzdušia v rámci výroby energie potrebnej pre vykurovanie a zásobovanie teplom je uvedený v tabuľke nižšie.

Tabuľka 26: Zoznam evidovaných znečisťovateľov na území mesta Bardejov

Názov prevádzkovateľa	Názov zdroja	SO ₂ (t)	CO (t)	NO _x (t)	TZL (t)
Ministerstvo vnÚVra SR, Centrum podpory Trnava	OR PZ Bardejov	0,000467	0,030670	0,075944	0,003895
Ministerstvo vnÚVra SR, Centrum podpory Trnava	Plynová kotolňa - Štátny archív	0,000364	0,023880	0,059130	0,003032
CRH (Slovensko) a.s.	Betonáreň				0,093847
Milan Herstek - Píla Bardejov	Pílnica P1				0,663491
TESCO STORES SR, a.s.	Plynový kotol a plynová klimatizácia, Hypemarket TESCO Bardejov	0,000394	0,025868	0,064054	0,003285
SB INMART, a.s. Bardejov	Kotolňa	0,002898	0,190165	0,470885	0,024148
SB INMART, a.s. Bardejov	Galvanizovňa				0,002057
SB INMART, a.s. Bardejov	Opieskovňa				0,039340
SB INMART, a.s. Bardejov	Lakovňa WAGNER				0,030636
HUDOS s.r.o	Plynová kotolňa Hudosa	0,000287	0,018819	0,046599	0,002390
TERNO Group k.s.	Plynová kotolňa Ahold	0,000254	0,016669	0,041275	0,002117
STEFE ECB, s.r.o.	kotolňa obchodné centrum	0,000614	0,037748	0,112604	0,005118
Hotelová Akadémia Jána Andraščíka	Kotolňa	0,000836	0,054859	0,135842	0,006966
Nemocnica s poliklinikou sv. Jakuba, n.o., Bardejov	Kotolňa - plynová NsP Bardejov	0,005536	0,363307	0,899618	0,046134
Bardejovské Kúpele a.s.	Kotolňa plynová Liečebný dom OZÓN	0,004059	0,266370	0,659583	0,033825
Bardejovské Kúpele a.s.	Plynová kotolňa práčovňa	0,001556	0,102087	0,252788	0,012963
Bardejovské Kúpele a.s.	Kotolňa kúpeľný dom	0,003170	0,208001	0,515051	0,026413
SCOMA a.s.	JAS - EXPORT	0,000938	0,061548	0,152404	0,007816
EXPORT-IMPORT, s r.o.	Kotolňa-nová	0,000262	0,017219	0,042639	0,002187
EGE-Slovakia, s.r.o.	Striekaco-sušiaci box				0,003567
EGE-Slovakia, s.r.o.	box - ohrev vzduchu	0,001016	0,066699	0,165159	0,008470
BARDTERM, s.r.o.	K-01	0,000149	0,009133	0,027245	0,001238
BARDTERM, s.r.o.	K-02	0,000115	0,007095	0,021166	0,000962
BARDTERM, s.r.o.	K-03	0,000035	0,002153	0,006422	0,000292
BARDTERM, s.r.o.	K-04	0,000031	0,001917	0,005720	0,000260
BARDTERM, s.r.o.	K-05	0,000069	0,004216	0,012575	0,000572
BARDTERM, s.r.o.	K-06	0,000045	0,002740	0,008173	0,000371
BARDTERM, s.r.o.	K-07	0,000019	0,001174	0,003503	0,000159
BARDTERM, s.r.o.	K-08	0,000017	0,001145	0,002835	0,000145
BARDTERM, s.r.o.	K-09	0,000066	0,004056	0,012100	0,000550
BARDTERM, s.r.o.	K-10	0,000031	0,002004	0,004963	0,000255
BARDTERM, s.r.o.	K-11	0,000026	0,001703	0,004218	0,000216
BARDTERM, s.r.o.	K-12	0,000045	0,002786	0,008310	0,000378
BARDTERM, s.r.o.	K-27	0,000350	0,022963	0,056861	0,002916

Názov prevádzkovateľa	Názov zdroja	SO ₂ (t)	CO (t)	NO _x (t)	TZL (t)
BARDTERM, s.r.o.	K-18	0,000276	0,018135	0,044905	0,002303
BIOENERGY BARDEJOV, s.r.o.	Kogeneračná jednotka Bardejov		4,328000	82,837920	13,330240
KAMAX k.s.	KAMAX k.s., energetické zdroje	0,000130	0,008499	0,021046	0,001079
Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	ČiOV Bardejov - kotolňa	0,000159	0,010433	0,025834	0,001325
Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	Úpravňa vody BJ	0,000227	0,014927	0,036961	0,001895
Slovenská pošta, a.s.	Plynová kotolňa SP Dopravné stredisko	0,000164	0,010767	0,026661	0,001367
Základná škola s materskou školou	Kotolňa V. ZŠ	0,000502	0,032948	0,081586	0,004184

Zdroj: SHMU

3.5 Spracovanie energetickej bilancie, jej analýza a stanovenie potenciálu úspor

Energetická bilancia po jednotlivých sústavách tepelných zariadení a jednotlivých tepelných okruhoch so stanovením potenciálu úspor z výroby, distribúcie tepla a spotreby tepla a TUV je riešená v tejto kapitole.

Tepelné hospodárstvo v správe spoločnosti BT s.r.o., pozostáva z Kotlov, OST, DOS a príslušných rozvodov tepla. V rámci dole uvedenej bilancie sa pôvodným kotlom inštalovaným v jednotlivých kotolniach venujeme len povrchne a to z dôvodu že viac ako 99 % tepla je nakupované od externého výrobcu tepla. Zvyšné 1 % spotreby tepla je dodávané z plynových kotlov, ktoré v súčasnej dobe fungujú ako špičkové zdroje tepla.

3.5.1 Analýza bilančných údajov zariadení na výrobu a dodávku tepla rozhodujúceho výrobcu a dodávateľa tepla a stanovenie potenciálu úspor

Údaje potrebné pre vyhotovenie tepelnej bilancie rozhodujúceho výrobcu tepla neboli poskytnuté. Z údajov o nákupe tepla poskytnutých spoločnosťou BT s.r.o. je vyhotovené nasledujúce porovnanie celkovej výroby tepla, ktoré je nakupované od majoritného výrobcu a teplo, ktoré je vyrábané v stávajúcich špičkových kotolniach.

Spoločnosť BEB s.r.o. je zároveň aj vlastníkom primárnej distribučnej siete horúca voda/teplá voda, ako aj vlastníkom VS umiestnených v jednotlivých kotolniach. Bilančné údaje k jednotlivým výmenníkovým staniciam, ako aj primárnym rozvodom tepla neboli poskytnuté.

V tabuľke a grafe umiestnenom nižšie, je možné vidieť podiel skutočného vyrobeného tepla v rámci VS a jednotlivých plynových kotolní za rok 2016. Ako vyplýva z danej tabuľky, viac ako 99 % tepla je vyrábaných a dodávaných zo zdroja BEB s.r.o..

• **BIOENERGY BARDEJOV s.r.o. (BEB s.r.o.) | BARDENERGY s.r.o.**

- Základné parametre biomasového zdroja a horúcej vody,
- Základné parametre výmenníkových staníc v správe BEB s.r.o.,
- Technické parametre primárnych horúcovodných rozvodov + použité izolácie,
- Odberatelia priamo napojení na horúcovod BEB s.r.o.,
- Odberatelia odpojení z primárnej distribučnej siete,
- Dennostupne mesto Bardejov 2017 – 2018.

• **BARDTERM, s.r.o. (BT s.r.o.)**

- Plynové kotolne v správe BT s.r.o.,
- Zoznam zdrojov tepla podľa miestnych častí, 62
- Situačné schémy zásobovania teplom v jednotlivých tepelných okruhoch – aktuálne,
- Zoznam OST podľa príslušnosti k tepelnému okruhu kotolne, 34 48 49 50
- Zoznam bytov, ktorým BT s.r.o. dodáva teplo – aktuálne,
- Zoznam nebytových priestorov, zásobovaných teplom od BT s.r.o., 63
- Inštalovaný výkon zdrojov tepla, 64
- Veková štruktúra inštalovaných kotlov, 64
- Veková štruktúra inštalovaných horákov, 65
- Tepelná účinnosť jednotlivých kotlov, 67
- Zoznam súčasne inštalovaných kotlov spoločnosti BT s.r.o., 69
- Teplovodné odovzdávacie stanice tepla OST, 30
- Sekundárny okruh rozvodov- v správe BT s.r.o. + použité izolácie, 35
- Prehľad inštalovaných DOS, 36
- Prehľad inštalovaných frekvenčných meničov, 37
- Odpojené a pripojené objekty od spotreby CZT, 39
- Počet bytových objektov a dátum pripojenia k CZT, 40
- Dodané teplo a spotrebované teplo K-01 až K-12 a VS-1 a VS-2,
- Celkové vyrobené teplo [kWh] + celkové prevzaté teplo [kWh] od BEB s.r.o., 49
- Realizované opatrenia vyplývajúce z aktualizovanej koncepcie (2017).
- Tepelné bilancie výroby a distribúcie tepla v jednotlivých tepelných okruhoch, 59
- Tepelné bilancie OST, 56
- Dĺžka a dimenzie potrubí UK a TUV v jednotlivých tepelných okruhoch,
- Situačné plány rozvodov tepla.

• **Spravby, s.r.o.**

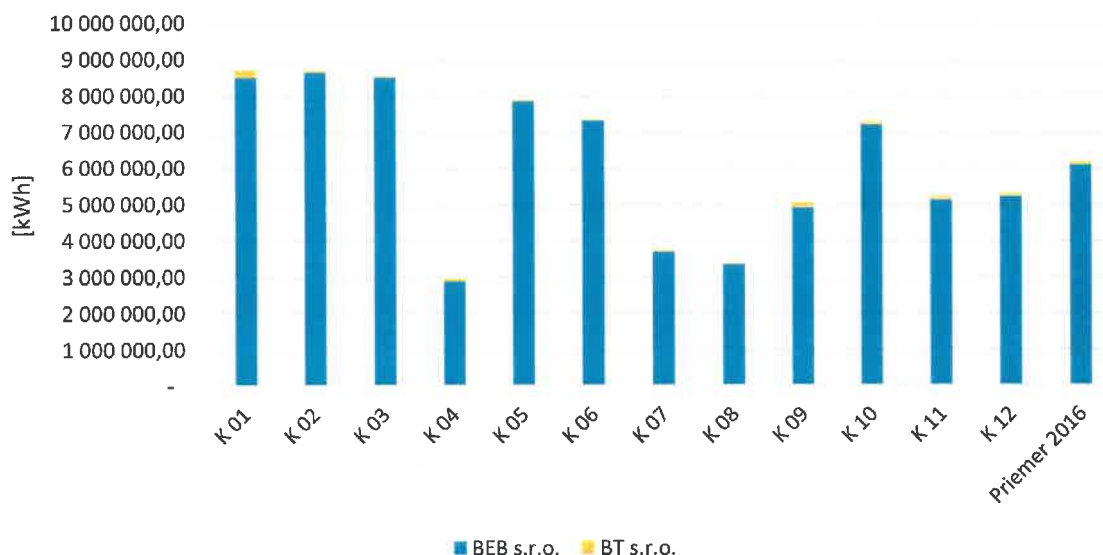
- Počet objektov zásobovaných teplom,
- Počet bytov zásobovaných teplom,
- Množstvo dodaného tepla,
- Realizované opatrenia energetickej efektívnosti (pre každý spravovaný objekt):
  - Zateplenie (bočná stena, severná, celý objekt zateplený, bez zateplenia),
  - Zateplenie strechy,
  - Zateplenie podlahy,
  - Výmena okien,
  - Výmena dverí,
  - Modernizácia zdravotníckej techniky,
  - Implementácia OZE (termické panely, fotovoltaické panely, tep. Čerpadlá, prípadne iné),
- Podlahové plochy objektov v m2 a kotolňa na ktorú je objekt pripojený.

Tabuľka 27: Celkové vyrobené teplo BEB s.r.o. + BT s.r.o. za rok 2016

	BEB s.r.o. [kWh]	BT s.r.o. [kWh]	Podiel celkovej výroby BT s.r.o [%]
K-01	8 524 000,00	195 950,00	2%
K-02	8 666 000,00	40 926,00	0%
K-03	8 521 800,00	27 810,00	0%
K-04	2 892 400,00	55 040,00	2%
K-05	7 870 000,00	25 766,00	0%
K-06	7 341 000,00	18 814,00	0%
K-07	3 693 600,00	43 500,00	1%
K-08	3 352 000,00	10 530,00	0%
K-09	4 923 600,00	118 265,00	2%
K-10	7 220 000,00	56 698,00	1%
K-11	5 137 000,00	74 305,00	1%
K-12	5 236 000,00	51 561,00	1%
Priemer 2016	6 114 783,33	59 930,42	1%

Graf 17: Prehľad celkovej výroby tepla

3.5.2 Analýza bilančných údajov rozhodujúceho dodávateľa tepla

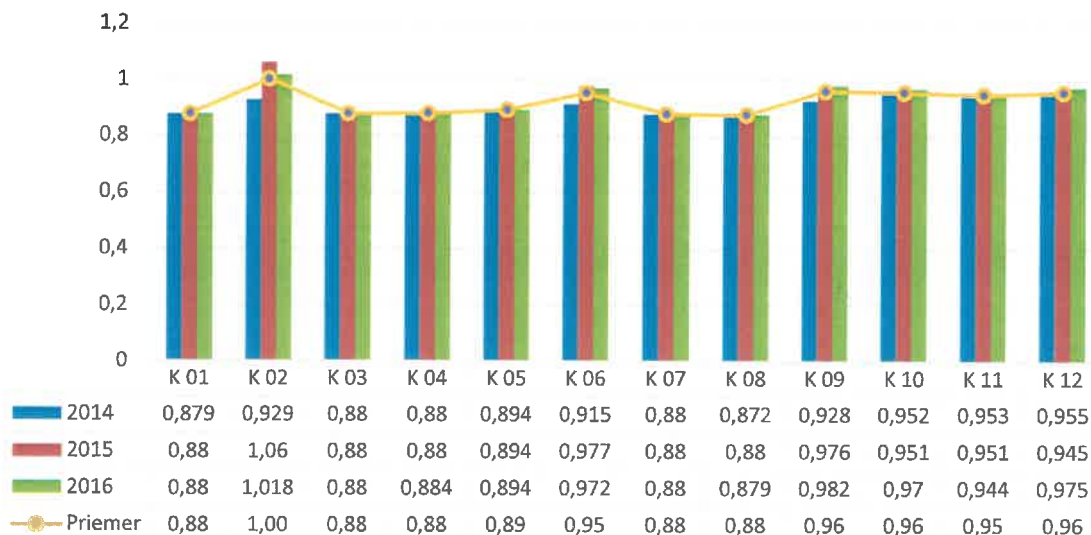
Dodávka tepla pre objekty bytového a verejného sektoru je zabezpečovaná systémom CZT, ktorý je v správe rozhodujúceho výrobcu a dodávateľa tepla spoločnosti BT s.r.o..

Na nasledujúcich stránkach sú analyzované vybrané bilančné údaje rozvodu a dodávky tepla, ktoré vyjadrujú celkový stav tepelného hospodárstva. Pre vyhotovenie analýzy boli poskytnuté údaje o výrobe, distribúcii a dodávke tepla v rámci jednotlivých tepelných okruhoch a k nim patriaceho príslušenstva. Podrobnejší prehľad jednotlivých bilančných údajov je uvedená v prílohe č. 1.

3.5.2.1 Analýza výroby tepla plynovej kotolne - CZT

Ako je uvedené v kapitole 3.5.1 viacej ako 99% celkového spotrebovaného tepla je vyrábané spoločnosťou BEB s.r.o.. Súčasný plynový kotolne fungujú ako špičkové zdroje tepla s obmedzeným prevádzkovým časom. Ako je možné vidieť na Graf 18, značné množstvo kotlov inštalovaných v jednotlivých plynových kotolniach nie je technologicky prispôsobené na prevádzku s malým počtom prevádzkových hodín jedná sa najmä o kotolne K-01, K-03, K-04, K-05, K-07 a K-08. Účinnosť výroby tepla v týchto agregátoch je neekonomická a výrazne zaostáva.

Graf 18: Prehľad ročnej účinnosti výroby tepla v plynových kotolniach CZT

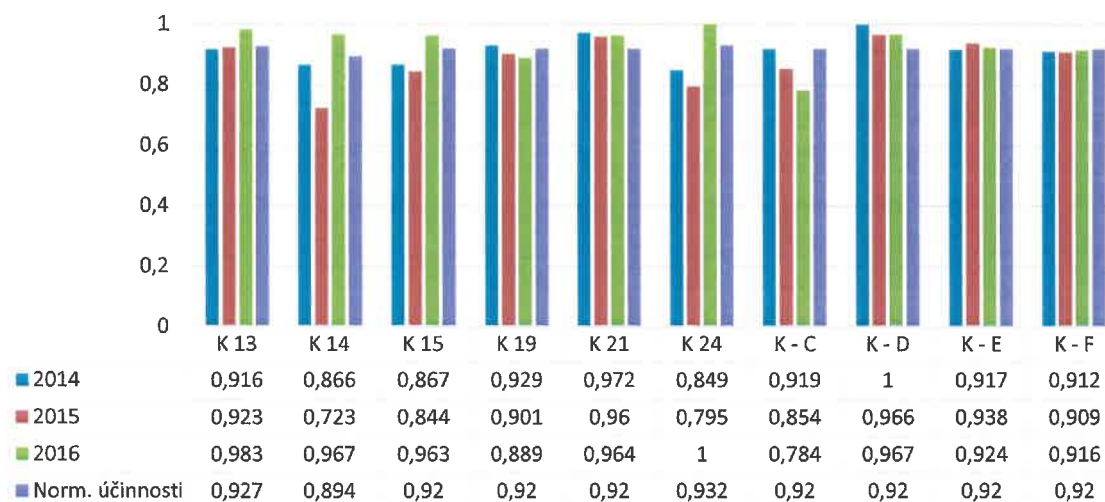
3.5.2.2 Analýza výroby tepla plynovej kotolne – mimo CZT

Spoločnosť BT s.r.o. v súčasnosti prevádzkuje 10 menších plynových kotolní, ktoré sú situované v značnej vzdialenosti od rozvodov CZT a teda nie je možné tieto objekty zásobovať teplom z tohto zdroja.

Grafická analýza jednotlivých zdrojov tepla je uvedená na Graf 19. Z jednotlivých grafických vyjadrení je možné vidieť že kotolne K-19, K-C a kotolňa K-F v súčasnej dobe nespĺňajú normatív účinnosti podľa vyhlášky 328/2005.

Graf 19: Prehľad ročnej účinnosti výroby tepla v plynových kotolniciach mimo CZT

3.5.2.3 Analýza bilančných údajov odovzdávacích staníc tepla

V Tabuľka 28 uvedenej nižšie sú bilančné údaje jednotlivých OST-1, OST-2 a OST-3 za roky 2014 – 2016.

Ako je možné vidieť v porovnaní s rokom 2004 značne klesla spotreba TUV a to z dôvodu šetriacich opatrení na strane spotreby. Taktiež je možné si všimnúť že v rámci tepelného okruhu OST-3 prebehla úplná decentralizácia výroby TUV. Podrobnejšie prehľady jednotlivých tepelných bilancí sú uvedené v prílohe č.2.

Zo znižujúcim dopytom po teple rastie merná spotreba tepla na prípravu TUV ako je možné vidieť v Tabuľka 28. Účinnosť distribúcie TUV v sledovanom období neprekračuje normatívne hodnoty podľa vyhlášky 328/2005.

Tabuľka 28: Porovnanie bilančných údajov OST 2006 vs 2014, 2015, 2016

			Obdobie	Rok 2004	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
OST 1	Teplo na vykurovanie a iné využitie	Teplo na vstupe do OST	kWh	7 331 944	4 568 000	4 889 000	4 971 000
		Teplo na úpravu parametrov teplotnosnej látky	kWh	5 599 444	4 508 616	4 830 332	4 901 406
		Účinnosť premeny energie		0,974	0,987	0,988	0,986
	Príprava TUV	Množstvo tepla na prípravu TUV	kWh	1 732 500	1 392 000	1 269 000	1 259 200
		Spotrebovaná voda na prípravu TUV	m ³	21 127	13 399	14 621	14 262
		Merná spotreba tepla na prípravu TUV	kWh/m ³	81,9	103,9	86,8	88,3
	Sekundárny rozvod tepla	Množstvo tepla na vstupe do rozvodu TV	kWh	5 411 666	3 118 300	3 557 000	3 644 300
		Skutočná účinnosť sekundárneho rozvodu tepla		0,968	0,953	0,955	0,959
		Normatívna účinnosť sekundárneho rozvodu tepla		0,964	0,941	0,949	0,949
OST 2	Teplo na vykurovanie a iné využitie	Teplo na vstupe do OST	kWh	2 748 888	2 365 000	2 529 000	2 374 000
		Teplo na úpravu parametrov teplotnosnej látky	kWh	2 116 944	2 336 620	2 498 652	2 345 512
		Výkonové využitie OST		-	0,988	0,988	0,988
	Príprava TUV	Množstvo tepla na prípravu TUV	kWh	631 944	483 200	423 000	445 800
		Spotrebovaná voda na prípravu TUV	m ³	8 258	4 529	4 789	4 362
		Merná spotreba tepla na prípravu TUV	kWh/m ³	76,4	106,7	88,3	102,2
	Sekundárny rozvod tepla	Množstvo tepla na vstupe do rozvodu TV	kWh	1 565 833	1 854 700	2 493 011	1 900 800
		Skutočná strata sekundárneho rozvodu tepla		0,973	0,954	0,954	0,954
		Normatívna strata sekundárneho rozvodu tepla		0,971	0,949	0,949	0,949
OST 3	Teplo na vykurovanie a iné využitie	Teplo na vstupe do OST	kWh	733 055	6 864 000	7 138 000	7 341 000
		Teplo na úpravu parametrov teplotnosnej látky	kWh	60 888	6 280 560	6 973 826	7 135 452
		Výkonové využitie OST		0,989	0,915	0,977	0,972
	Príprava TUV	Množstvo tepla na prípravu TUV	kWh	124 166	-	-	-
		Spotrebovaná voda na prípravu TUV	m ³	1 722	-	-	-
		Merná spotreba tepla na prípravu TUV	kWh/m ³	72,2	-	-	-
	Sekundárny rozvod tepla	Množstvo tepla na vstupe do rozvodu TV	kWh	600 833	6 855 000	7 021 000	7 153 000
		Skutočná strata sekundárneho rozvodu tepla		0,95	0,925	0,925	0,925
		Normatívna strata sekundárneho rozvodu tepla		0,94	0,029	0,028	0,024

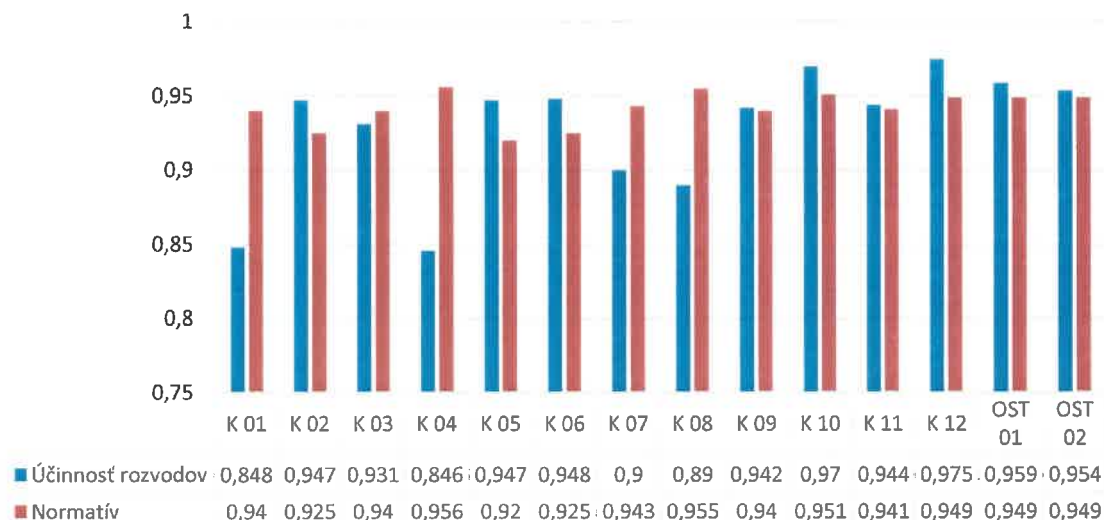
3.5.2.4 Analýza bilančných údajov rozvodov tepla

Situácia v zásobovaní teplom v rámci mesta Bardejov prešla v posledných rokoch značnými zmenami spojenými s odpájaním sa bytových domov od CZT, prijímaním racionalizačných opatrení na strane spotreby ako aj vekom súčasných rozvodov tepla.

Skutočná absolútna strata tepla je následne závislá na dimenzii rozvodu, ktorý prijímaním hore uvedených skutočností je v súčasnej situácii značne predimenzovaný s čím rastie aj pomerová strata pri distribúcii tepla.

Samostatným problémom zvyšujúcim straty tepla v rozvodoch je značne zastaralá distribučná sieť, o ktorej môžeme povedať, že už je za hranicou svojej technickej životnosti.

Graf 20: Porovnanie skutočnej straty tepla a normatívu za rok 2016

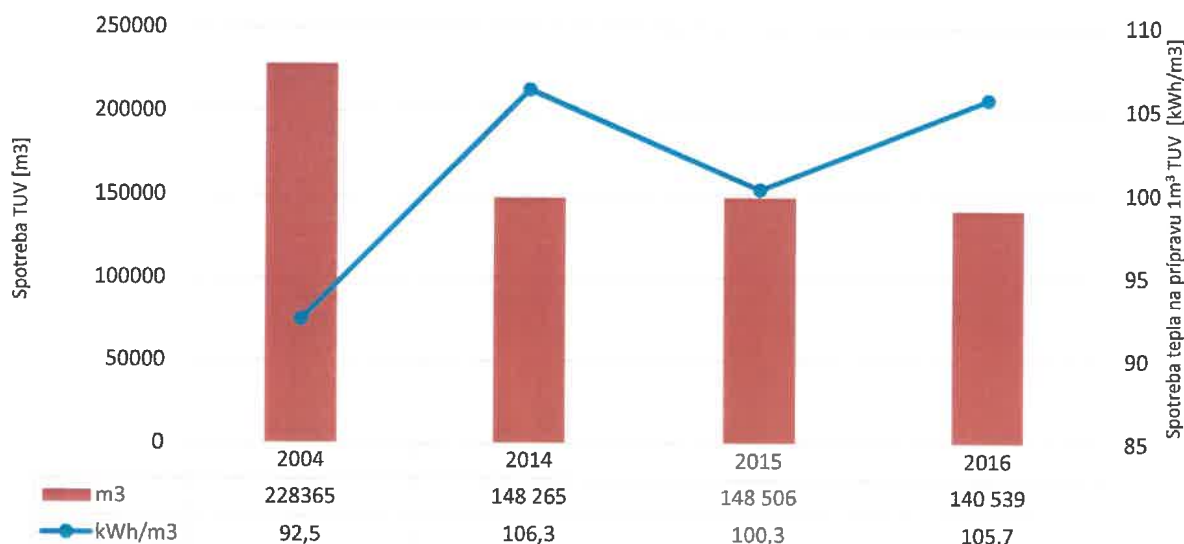
Na Graf 20 je možné vidieť, že niektoré rozvody tepla už v súčasnej situácii nespĺňajú normatívne ukazovatele podľa vyhlášky 328/2005 a teda distribúcia tepla prostredníctvom týchto rozvodov je značne neefektívna. Jedná sa najmä o rozvody v rámci okruhov kotolní K-01, K-03, K-04, K-07 a K-08.

3.5.2.5 Vývoj spotreby TUV a tepla na prípravu TUV

Na Graf 21 je možné vidieť značný klesajúci trend spotreby tepla na prípravu TUV za roky 2014, 2015 a 2016 v porovnaní s rokom 2004. V spojení s klesajúcim dopytom po TUV je možné na danom grafe vidieť rastúcu mernú spotrebu tepla na prípravu TUV. Tento trend sa v konečnom dôsledku prejavuje na zvýšenej cene TUV.

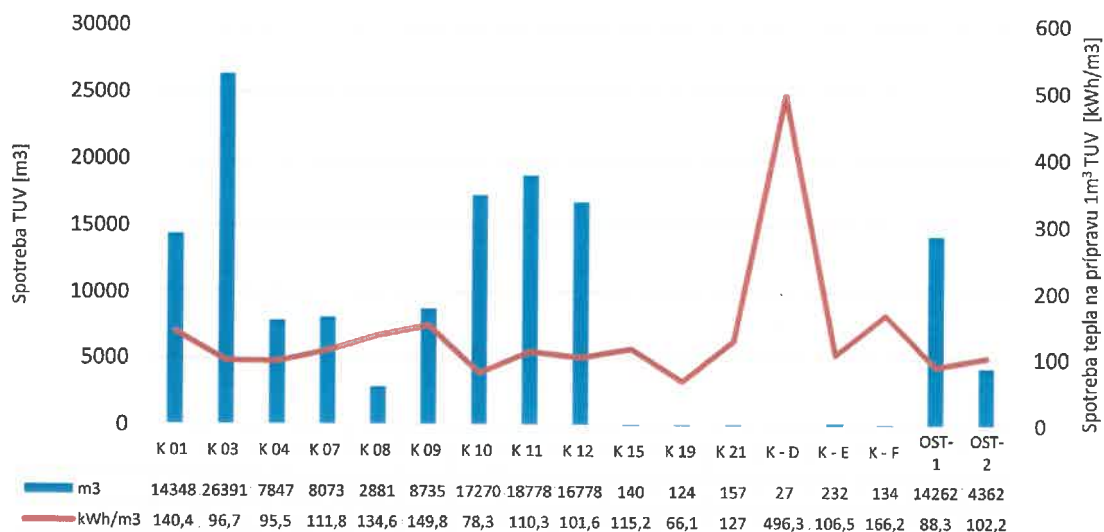
S klesajúcim dopytom po TUV a rastúcou mernou stratou tepla v rozvodoch okruhov kotolne K-02, K-06 a OST-3 bola úplne prerušená centrálna dodávka TUV s prechodom na decentralizovanú výrobu.

Graf 21: Množstvo spotrebovanej TUV a množstvo tepla na prípravu TUV

Podrobná analýza merných spotrieb tepla na prípravu TUV v rámci jednotlivých kotolní a OST za rok 2016 je uvedená v Graf 22.

Graf 22: Spotreba TUV a spotreba tepla na prípravu 1m³ TUV v rámci jednotlivých tepelných okruhov a kotolní

Ako vyplýva z Graf 22 spotreba tepla na prípravu TUV nie je pre všetky okruhy spotreby konštantná. Na danom grafe je možné vidieť značné rozdiely v spotrebe TUV ako aj v spotrebe tepla na prípravu a distribúciu TUV. V rámci kotolne K-D je možné pozorovať rapidný nárast spotreby tepla na prípravu TUV v porovnaní s ostatnými kotolňami a tepelnými okruhmi. Pre danú kotolňu je nutné prehodnotiť spôsob výroby TUV v rámci kotolne.

3.5.3 Stanovenie potenciálu úspor tepla z výroby a distribúcie tepla rozhodujúceho výrobcu a dodávateľa tepla

Na základe analýzy, energetických auditov tepelného hospodárstva v správe BARDTERM, s.r.o. Bardejov a samostatného energetického auditu na výstavbu, modernizáciu a rekonštrukciu rozvodov

tepla bol sumarizovaný nasledujúci potenciál úspor v rámci výroby a distribúcie tepla hlavného dodávateľa tepla na území mesta Bardejov. V Tabuľka 29 je číselne vyjadrený potenciál úspor rozhodujúceho dodávateľa tepla spoločnosti BT s.r.o..

Tabuľka 29: Potenciál úspor pri výrobe a distribúcii tepla rozhodujúceho dodávateľa tepla

p.č.	Opatrenie	Potenciál úspor vyjadrený do tepla v palive	
		Úspory z výroby a distribúcie tepla a TUV	
		[MWh]	[%]
1	Decentralizácia výroby TUV na okruhoch kotolní K-09, K-19, K-21, K-F a K-D	92	7
2	Prehodnotenie mechanických meračov tepla umiestnených na odberných miestach		-
3	Prehodnotenie mechanických meračov tepla umiestnených na odberných miestach	150	0,18
4	Zaizolovanie uzatváracích armatúr	75	0,09
5	Udržiavanie efektívneho energetického manažmentu	-	-
6	Energetický audit kotolní K-24, K-27, K-28 a K-29	-	-
7	Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-04	324	10,9
8	Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-07	526	14,4
9	Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-08	336	9,9
10	Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-01	972	11,6
11	Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-03	696	8,1
		3 171	4

Celkový potenciál úspor na strane výroby, distribúcie a transformácie tepla sa pohybuje na úrovni 3 171 MWh čo je potenciál 4 % z celkového nakúpeného a vyrobeného tepla za rok 2016.

Najvyššia úroveň dosiahnuteľných energetických úspor je možné dosiahnuť implementáciou racionalizačných opatrení na okruhu kotolne K-07 a pohybuje sa na hodnote 14,4 % v rámci daného okruhu spotreby.

Výpočet percentuálnych potenciálnych úspor pre opatrenia číslo 3 a 4 boli založené na základe celkového nakúpeného tepla v porovnaní s ostatnými výpočtami, ktoré sa vzťahujú k jednotlivým definovaným okruhom spotrieb.

3.5.4 Analýza bilančných údajov bytových domov s individuálnym vykurovaním a stanovenie potenciálu úspor

Na území mesta sa okrem bytových domov, ktoré sú zásobované z CZT nachádzajú aj bytové domy s individuálnym vykurovaním. V týchto bytových domoch je etážové vykurovanie.

Keďže stanovenie spotreby energie v sektore súkromných budov mimo CZT je značne obtiažne, je analýza potreby energie na vykurovanie individuálnej bytovej výstavby vykonaná na základe Metodiky

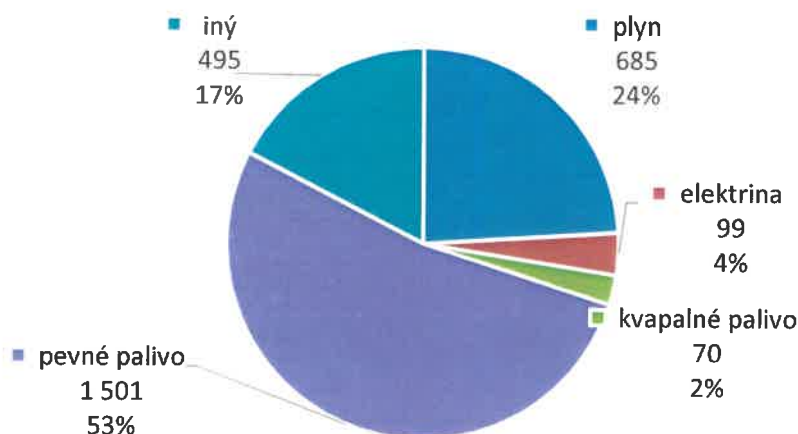
výpočtu spotreby energií na území obce a zostavení bilancie základných emisií, autor Ing. M. Rohlena, Doc. J. Frková, ČVUT v Prahe, 2013).

3.5.4.1 Analýza bilančných údajov bytových domov s individuálnym vykurovaním

Individuálna bytová výstavba je koncentrovaná v pričlenených lokalitách Dlhá Lúka, Bardejovská Nová Ves, Bardejovská Zábava a samotnom Bardejove najmä v okolí centra mesta v Mestskej pamiatkovej rezervácii a v ucelených a cieľavedome formovaných súboroch Moliterka a Za rajom.

Spotreba jednotlivých druhov palív pre individuálnu bytovú výstavbu je stanovená na základe SODB 2011.

Graf 23: Rozpis podľa energetického nosiča domáce vykurovacie pre individuálnu bytovú výstavbu

Tabuľka 30: Spotreba palív individuálnej bytovej výstavby v roku 2015

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný
6 363 MWh	920 MWh	650 MWh	13 943 MWh	4 598 MWh

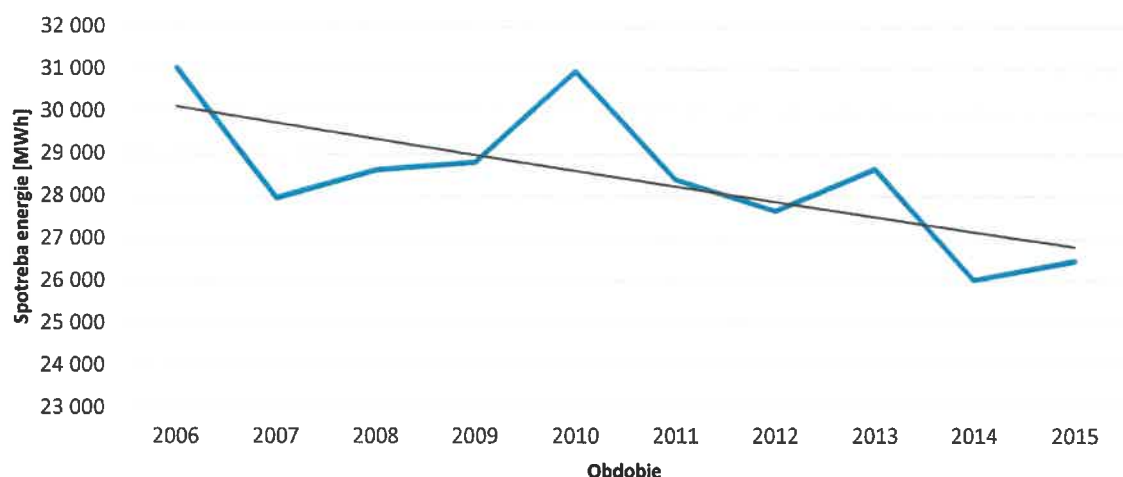
Na základe vykonaného výpočtu boli stanovené spotreby jednotlivých palív za rok 2015, ako uvádza tabuľka č.30. Najvýznamnejším zdrojom tepla je pevné palivo, teda predovšetkým drevo prípadne uhlie.

3.5.4.2 Stanovenie potenciálu úspor z výroby a spotreby tepla v bytových domoch s individuálnym vykurovaním

Na základe doterajšieho trendu vývoja spotreby energií bol stanovený ďalší potenciál znižovania spotreby energie na vykurovanie a ohrev TUV.

Graf 24: Vývoj spotreby energie v domácnostiach

Pozn. (výpočet podľa Metodiky, údaje Eurostat)

Vplyvom racionálnych opatrení vedúcich k zvyšovaniu efektivity využívania zdrojov dochádza k postupnému znižovaniu spotreby energií. Tento trend bude naďalej pokračovať. Potenciál ďalšieho znižovania spotreby energií závisí predovšetkým na vývoji cien palív.

Na strane spotreby tepla bol na základe poznania súčasného stavu objektov stanovený potenciál úspor na úroveň 25 % zo súčasnej spotreby paliva. Potenciál úspor tepla na strane spotreby závisí od miery technických opatrení. Je podmienený realizáciou racionalizačných opatrení vo vykurovacích systémoch a predovšetkým v stavebnotechnických úpravách objektov, skvalitňovaním tepelnoizolačných parametrov obvodových konštrukcií, výmenou okien a podobne.

3.5.5 Analýza bilančných údajov zariadení na výrobu a dodávku tepla pre podnikateľský sektor a stanovenie potenciálu úspor

Na území mesta je okrem rozhodujúceho výrobcu a dodávateľa tepla lokalizovaných niekoľko ďalších prevádzkovateľov zdrojov tepla, v ktorých majoritné postavenie v zásobovaní teplom má plyné palivo.

Údaje o výrobe a spotrebe tepla v rámci podnikateľského sektora neboli poskytnuté, preto potenciál úspor pri výrobe a distribúcii tepla je určený na základe odborného odhadu.

3.5.5.1 Stanovenie potenciálu úspor pri výrobe a distribúcii tepla pre podnikateľský sektor

Na základe poznania súčasnej technickej situácie v priemyselnom a podnikateľskom sektore bol na základe odborného odhadu určený potenciál úspor tepla na úrovni 7 % zo súčasnej spotreby tepla.

Poznaním súčasného technického stavu objektov v podnikateľskom sektore bol na základe odborného odhadu určený potenciál úspor na úrovni 15 % v porovnaní so súčasnou spotrebou tepla. Výška dosiahnuteľných úspor je podmienená implementáciou racionalizačných opatrení na strane spotreby ako aj implementáciou energetického manažmentu.

Celkový potenciál úspor pri výrobe, distribúcii a spotrebe tepla v rámci podnikateľského sektora je odhadovaný na 23 % v porovnaní so súčasnou spotrebou tepla v jednotlivých objektoch, ktoré nie sú zásobované teplom z centrálneho zdroja.

3.6 Analýza dostupnosti palív a energie na území mesta a ich podiel na zabezpečovaní výroby a dodávky tepla

Diverzifikácia palivových zdrojov využívaných pre vykurovanie a zásobovanie teplom mesta Bardejov má pomerne rozmanitý charakter. Viacej ako 99 % tepla dodaného v rámci CZT pochádza z energetického zdroja spaľujúceho biomasu v kombinácii s výrobou elektrickej energie (KVET). V miestach, ktoré nie sú v dostupnosti CZT je najvyužívanejším energetickým nosičom zemný plyn. V menšej miere je v rámci prilahlých mestských častí využívaný ako hlavný energetický zdroj spaľovanie drevnej hmoty vo forme polien alebo energetického uhlia. Tento spôsob vykurovania je už v súčasnosti na ústupe.

3.6.1 Zásobovanie plynom

Mesto Bardejov má vybudovanú rozsiahlu miestnu plynovú sieť privádzajúcu plyn do každej lokality mesta vynímajúc miestne časti Poštárka a Mihaľov.

Dodávka zemného plynu pre mesto Bardejov je zabezpečovaná od roku 1974 z VTL plynovodu Prešov – Bardejov – Stropkov DN 300/200 PN 4,0 MPa s odbočkou DN 200 (smer Stropkov) a VTL regulačnej stanice RS 20 000 m³/hod, kde zemný plyn je redukovaný z tlakovej úrovne 4,0 na 3,0 a 1,0 MPa.

V súčasnosti odberatelia zemného plynu sú zásobovaní prostredníctvom stredotlakovej distribučnej siete, pričom distribučná sieť je riešená kombinovaným dvojstupňovým systémom, a to:

- 0,1 – 0,3 MPa pre Bardejovské kúpele, priemyselnú zónu a sídlisko Vinbarg,
- 0,05 – 0,1 MPa pre historickú časť mesta a sídliská komplexnej bytovej výstavby.

3.6.2 Zásobovanie elektrickou energiou

Zásobovanie elektrickou energiou sa zabezpečuje pre 22 690 domácností, 3 130 organizácií a 102 veľkoodberateľov. Ročná spotreba je 225 GWh. Okres Bardejov je zásobovaný z elektrickej stanice 110/22 kV Bardejov, ktorá je napájaná 2 x 110 kV vedením č. 6753 a 6756 z ES Prešov I. a je tiež prepojená 1 x 110 kV vedením č. 6751 na EZ Svidník - Stročín, čo umožňuje náhradné zásobovanie. Samotné mesto Bardejov je zásobované elektrickou energiou z ES 110/22 kV. Rozvod je väčšinou káblový ukončený murovanými alebo stožiarovými transformačnými stanicami. Sústavne sa realizujú prepojenia medzi jednotlivými transformačnými stanicami, čo umožňuje zásobovanie elektrickou energiou z dvoch strán. Trasa nadradenej prenosnej sústavy „Vedenie 2 x 400 kV Obišovce (Lemešany) – štátna hranica Poľsko“ prechádza v okrese iba extravilánom obce Lascov.

Pre zvýšenie odberu elektrickej energie a spoľahlivosti v zásobovaní elektrickou energiou je plánované sprevádzkovanie druhého poťahu vedenia Bardejov - Stročín na napätie 110 kV. Zásobovanie elektrickou energiou v okrese aj vo výhľadovom období ostane zo súčasných elektrických staníc z Prešova, Stročina a samotného Bardejova.

3.6.3 Obnoviteľné zdroje energie

V roku 2007 bola mestským zastupiteľstvom v Bardejove schválená zmluva na výstavbu biomasovej elektrárne založenej na princípe vysokoúčinnnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla (KVET), ktorá patrí do vlastníctva spoločnosti BEB s.r.o.. Následne v roku 2009 bola dokončená výstavba primárnej horúcovodnej distribučnej siete v správe elektrárne, ktorá postupne od roku 2010 nahradila funkciu plynových kotolní (K-01 – K-12) napojených na sekundárnu distribučnú sieť v správe BARDTERM, s.r.o.. Pôvodné kotolne v svojej podstate slúžia ako výmenníkové stanice vybavené doskovými výmenníkmi tepla.

S pôsobnosťou od roku 2010 je viac ako 99 % domácností v dosahu CZT vykurovaných z centrálného zdroja CZT, ktorý spaľuje drevnú štiepku. V prepočte na celkový bytový fond v meste Bardejov, viac ako dve tretiny obyvateľstva využíva pre vykurovanie čistú energiu zo zdroja spaľujúceho biomasu. Využitím tohto potenciálu je využitie obnoviteľných zdrojov v meste na vysokej úrovni.

Využívanie ostatných druhov obnoviteľných zdrojov energie ako je napríklad geotermálna energia a energia slnka, vetra a vody je na území mesta využívaná nepatrne v niektorých prípadoch sa tento druh obnoviteľných zdrojov nevyužíva vôbec. Podrobnejší popis je uvedený v nasledujúcej kapitole.

3.7 Hodnotenie využiteľnosti obnoviteľných zdrojov energie

Vybudovanie konkurencieschopného nízkouhlíkového hospodárstva je dlhodobou prioritou energetickej politiky SR. Za kľúčové pre dosiahnutie prechodu k nízkouhlíkovej ekonomike sa považuje budovanie konkurencieschopnej, zelenej ekonomiky SR, ktorá vychádza zo Stratégie EÚ pre zdrojovo efektívnu Európu, pričom akčný rámec politík pre zelený rast, ktorý prispieva k dosiahnutiu dlhodobého cieľa nízkouhlíkovej ekonomiky by v každej krajine mal zohľadňovať národné podmienky a okolnosti.

EK v **Pláne prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo v roku 2050** (03/2011) analyzovala dôsledky záväzku znížiť emisie skleníkových plynov v porovnaní s rokom 1990 o 80 – 95 % a naznačila rozsah zníženia emisií v rámci kľúčových odvetví na roky 2030 a 2050. Elektrina bude mať v nízkouhlíkovom hospodárstve ústrednú úlohu, pričom pri jej výrobe má zohrávať dôležitú úlohu zemný plyn, a to minimálne v horizonte do roku 2030, resp. do roku 2035. Z analýzy EK vyplýva, že do roku 2050 môže prispieť k takmer úplnej eliminácii emisií CO².

EK vo svojom **Pláne postupu v energetike do roku 2050 – Energetická cestovná mapa do roku 2050** (12/2011) skúma cesty „dekarbonizácie“ energetického systému do roku 2050, a to ovplyvňovaním energetickej efektívnosti na strane spotreby, OZE, jadrová energia a zachytávanie a skladovanie CO². Plán sa snaží vypracovať dlhodobý a technologicky neutrálny európsky rámec pre energetické politiky a tým doceliť potrebnú istotu a stabilitu v investíciách do energetického systému.

Z dlhodobého hľadiska bude tvorba a zachovanie pracovných miest závisieť od schopnosti SR zaujať významnejšiu pozíciu vo vývoji nových nízkouhlíkových technológií prostredníctvom posilnenia vzdelávania, odbornej prípravy, programov na podporu priaznivého postoja k novým technológiám, výskumu a vývoja a podnikania, ako aj priaznivých hospodárskych rámcových podmienok na investície.

3.7.1 Súčasný stav využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR

Využívanie OZE predovšetkým s predpovedateľnou výrobou, okrem environmentálneho prínosu, zvyšuje aj sebestačnosť a tým aj energetickú bezpečnosť. Zvyšovanie podielu OZE na spotrebe energie je preto jednou z priorit.

Najväčší energetický potenciál z OZE na Slovensku má biomasa s teoretickým potenciálom 120 PJ. Biomasa predstavuje aj dôležitý potenciál pre rozvoj regionálnej a lokálnej ekonomiky.

SR má povinnosť zvýšiť využívanie OZE v pomere ku hrubej konečnej energetickej spotrebe zo 6,7 % v roku 2005 na 14 % v roku 2020. Očakávaná celková spotreba OZE, ktorá sa má dosiahnuť v roku 2020, je približne 80 PJ. Pre rok 2012 je spotreba OZE na úrovni 50 PJ, čo predstavuje 11 % z hrubej konečnej energetickej spotreby.

Základným dokumentom vo vzťahu k dosiahnutiu cieľa 14 % je *Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov energie*, ktorý vláda SR schválila dňa 6. októbra 2010 uznesením vlády SR č. 677/2010. Tento dokument predpokladá dosiahnuť 15,3 % využitia OZE v pomere ku hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020.

3.7.2 Ciele v oblasti OZE

- zvýšiť využívanie OZE v pomere k hrubej konečnej energetickej spotrebe zo 6,7 % v roku 2005 na 14 % v roku 2020,
- zvýšiť využívanie OZE na 20 % z hrubej konečnej energetickej spotreby v roku 2030,
- 10 % podiel OZE na spotrebe palív v oblasti dopravy.

3.7.2.1 Opatrenia na racionálne využívanie OZE

- implementovať Národný akčný plán pre OZE s cieľom splniť relevantné záväzné ciele EÚ,
- zamerať štrukturálne fondy 2014-2020 v podpore OZE najmä na výrobu tepla z OZE,
- monitorovať nákladovú efektívnosť mechanizmov na podporu OZE, vrátane systému výkupných cien a vrátane vplyvu takejto podpory na konečné ceny pre odberateľov,
- zohľadňovať pri stanovení výkupných cien z OZE ich vplyv na konečnú cenu elektriny,
- zabezpečiť transparentnosť podpory OZE stanovením vhodných výkupných cien pri neprenášaní časti podpory do investičných povinností sieťových odvetví,
- zjednodušiť administratívne postupy, aby sa skrátil čas pre získanie príslušných povolení na inštaláciu zariadení využívajúcich OZE, predovšetkým v prípade menších projektov,
- podporiť mechanizmy, ktoré umožnia lokálne a distribuované inštalácie OZE, ktoré prejdú z podpory doplatkom na iné mechanizmy nezaťažujúce koncového spotrebiteľa.

Vzhľadom k tomu, že využívanie OZE môže významným spôsobom ovplyvniť negatívnu bilanciu Slovenska v produkcii a spotrebe primárnych zdrojov energie, považujeme využívanie OZE za dôležité aj z pohľadu energetickej bezpečnosti. Materiál, ktorý sa touto otázkou zaoberá sa nazýva *Stratégia energetickej bezpečnosti SR*, tá v konzervatívnom scenári potenciál využívania OZE definuje na 171 PJ v roku 2030, ktorý má pokryť 21 % potreby primárnych zdrojov SR. V tabuľke 21 je predpoklad využívania OZE po zložkách.

Tabuľka 31: Konzervatívny scenár využitia OZE

Položka	2010	2015	2020	2025	2030
	[TJ]	[TJ]	[TJ]	[TJ]	[TJ]
Biomasa	31 000	48 000	66 000	85 000	120 000
Slnčná energia	300	1 000	6 000	14 000	20 000
Geotermálna energia	200	1 000	3 000	4 500	7 000
Vodná energia	18 000	20 000	22 000	23 000	24 000
Veterná energia	300	x	x	x	x
Energetické odpady	200	x	x	x	x
Celkom	50 000	70 000	97 000	126 500	171 000
Podiel OZE [%]	6,0	9,0	12,0	16,0	21

3.7.3 Uplatnenie elektriny vyrobenej z OZE

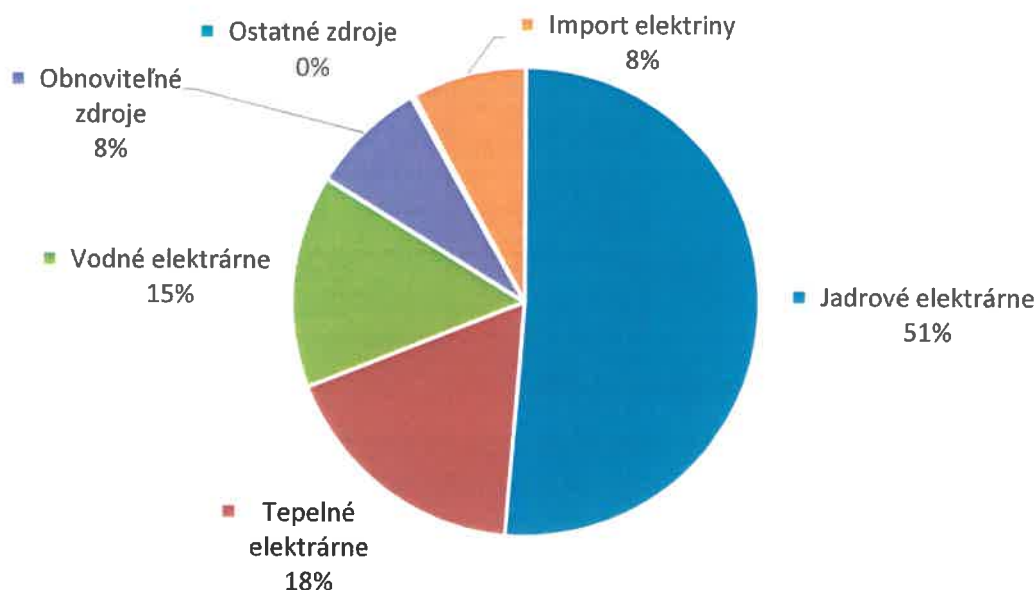
Podľa ročenky SEPS z roku 2015 bol inštalovaný výkon ES SR 8 076 MW, pričom ES integrovala cca 2 500 zdrojov výroby elektriny. Výroba elektriny dosiahla 27 124 GWh a spotreba elektriny bola na úrovni 29 512 GWh, import elektriny bol na úrovni 2 388 GWh. Energetické zdroje sa podieľali na celkovej výrobe elektriny v objemoch podľa Tabuľka 32, podiel zdrojov na celkovej spotrebe je ilustrovaný na

Graf 25.

Tabuľka 32: Výroba a spotreba elektriny SR 2015 (ročenka SED)

Zdroje výroby elektriny	Rozdiel [%]	Výroba 2014 [GWh]	Výroba 2015 [GWh]
Jadrové elektrárne	-2,3	15 499	15 146
Tepelné elektrárne	0,3	5 236	5 252
Vodné elektrárne	-5,1	4 572	4 338
Obnoviteľné zdroje	29,1	1847	2384
Ostatné zdroje	-29,0	100	71
Import elektriny	114,1	1 101	2357
Spolu	4,2	28 355	29 548

Graf 25: Podiel na spotrebe elektriny v roku 2015 (ročenka SED)

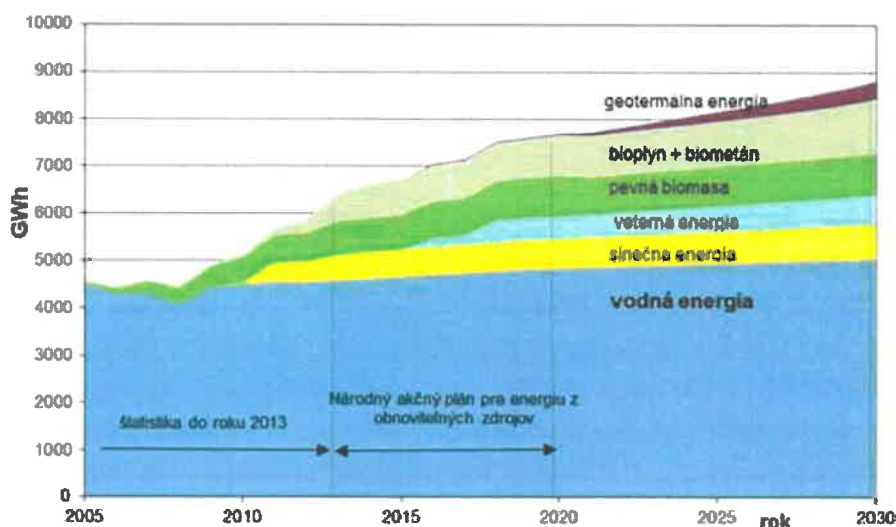

Na základe analýz možno predpokladať v dlhodobom výhľade (do roku 2030), že hlavnú úlohu pri uspokojovaní spotreby energie zohrá vyššie využitie jadrového paliva, zemného plynu a OZE. Na Graf 26 je prognóza podielov jednotlivých druhov OZE na výrobe elektriny. Ťažiskovým je podiel výroby z vodnej energie a biomasy. Celkový podiel OZE na výrobe EE v roku 2015 bol 16,0 %.

Slovensko, ako krajina s vysokou energetickou náročnosťou, ktorá je podstatnou mierou závislá na dovoze PEZ je viac ovplyvňovaná zmenou cien energií, ako ekonomicky vyspelejšie krajiny EÚ. V prípade domácností rast cien fosílnych palív znamená ich vyššie výdavky na bývanie. Podiel nákladov domácností na energiu vzhľadom na príjem je približne 15 %, u nižšie príjmových skupín až 30 %. Vo vyspelých krajinách je tento podiel menej ako 10 %. Využívanie domácich zdrojov OZE prispieva k viazaniu finančných zdrojov v domácej ekonomike, ktoré by museli byť použité na import PZE. S rozvojom využívania energetických technológií na báze OZE ich ceny klesajú, je to aj pre podstatne nižšie náklady na environmentálne vhodnú technologickú koncovku. Zvyšovanie využívania OZE zvyšuje bezpečnosť a diverzifikáciu dodávok energie a teda znižuje závislosť na nestabilných cenách fosílnych palív, pričom cez trhové mechanizmy pôsobí na znižovanie ich cien. Podporuje ekonomický rozvoj na regionálnej a lokálnej úrovni. Zvýšenie podielu OZE na celkovej spotrebe PEZ je dôležitým prvkom v balíku opatrení na dosiahnutie cieľov Kjótskeho dohovoru a priaznivo pôsobí na tlmenie procesov vedúcich k zmene klímy.

Graf 26: Prognóza vývoja výroby elektriny z OZE v SR (MHSR)

3.7.3.1 Podmienky podpory výroby elektriny z OZE a KVET

V EPSR sú uvedené podmienky podpory výroby elektriny z OZE a KVET, každý investičný zámer ich musí bezpodmienečne splniť, preto ich uvádzame:

- Využívanie OZE bude podporované na zdrojoch s predpovedateľnou výrobou, okrem environmentálneho prínosu zvyšuje aj sebestačnosť a tým aj energetickú bezpečnosť. Zvyšovanie podielu OZE na spotrebe energie je preto jednou z priorít.
- Najväčší potenciál z OZE v SR má biomasa s teoretickým technickým potenciálom 120 PJ. Biomasa predstavuje aj dôležitý potenciál pre rozvoj regionálnej a lokálnej ekonomiky.
- SR má povinnosť zvýšiť využívanie OZE v pomere ku hrubej konečnej energetickej spotrebe zo 6,7 % v roku 2005 na 14 % v roku 2020. Očakávaná celková spotreba OZE, ktorá sa má dosiahnuť v roku 2020 je približne 80 PJ. Pre rok 2012 je spotreba OZE na úrovni 50 PJ, čo predstavuje 11 % z hrubej konečnej energetickej spotreby.
- Základným dokumentom vo vzťahu k dosiahnutiu cieľa 14 % je Národný akčný plán pre energiu z OZE, ktorý vláda SR schválila dňa 6. októbra 2010 uznesením vlády SR č. 677/2010. Tento dokument predpokladá dosiahnuť 15,3 % využitie OZE v pomere ku hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020. Pri projekcii využívania OZE sa zohľadnil princíp minimalizácie nákladov pri integrovanom prístupe využívania OZE a zníženia emisií skleníkových plynov. Vhodnou kombináciou OZE a nízkouhlíkových technológií sa bude znižovať spotreba fosílnych palív, teda aj emisie skleníkových plynov.
- Prioritou budú technológie, ktorých využitie vedie k cenám energií blízkym trhovým s ohľadom na únosnú konečnú cenu energie. V porovnaní s rokom 2010 vzrastie do roku 2040 podiel OZE na spotrebe energie z 10 % na 26 % (podľa metodiky vzťahujúcej sa k záväznému cieľu 14 % pre rok 2020). V roku 2030 tento podiel dosiahne 20 %.
- Prioritou v nasledujúcom období bude využívanie OZE na výrobu tepla. Kým v období od roku 2010 do roku 2040 vzrastie podiel elektriny z OZE na spotrebe elektriny z 19 na 29 %, využívanie OZE na výrobu tepla vzrastie z necelých 10 % na viac ako 30 %.

- Údaje do roku 2020 zohľadňujú Národný akčný plán pre energiu z OZE, v ktorom sa kladie silný dôraz na využitie OZE v oblasti tepla. Zameranie sa na oblasť tepla je z dôvodu zníženia závislosti energetiky na fosílnych palivách.

3.7.4 Biomasa

Biomasa je obnoviteľným energetickým zdrojom s najväčším potenciálom využívania v SR, ktorý by mal postupne nahradiť významnú časť fosílnych palív používaných na výrobu tepla. Podľa definície smernice č. 2001/77/ES znamená „biologicky rozložiteľné frakcie výrobkov, odpadu a zvyškov z poľnohospodárstva (vrátane rastlinných a živočíšnych látok), lesníctva a príbuzných odvetví, ako aj biologicky rozložiteľné frakcie priemyselného a komunálneho odpadu“. Biomasa má význam nielen ako zdroj energie, ale môže mať rovnako dôležité a rozhodujúce postavenie v sociálno-ekonomických aspektoch, hlavne na vidieku, pretože má možnosti vytvárať nové pracovné príležitosti a súčasne má vplyv na krajinotvorbu. Biomasu ako biopalivo považujeme za CO₂ neutrálne, pretože do ovzdušia sa jeho spálením uvoľní presne také množstvo oxidu uhličitého (CO₂), aké predtým počas svojho životného cyklu z ovzdušia syntetizovala rastlina, z ktorej sa toto biopalivo vytvorilo. Posudzovanie kvality dendromasy prebieha na základe podobných kritérií ako pri ostatných (fosílnych) pevných palivách: vlhkosť, chemické zloženie paliva, obsah popola, obsah prchavej horľaviny, výhrevnosť.

3.7.4.1 Lesná biomasa - dendromasa

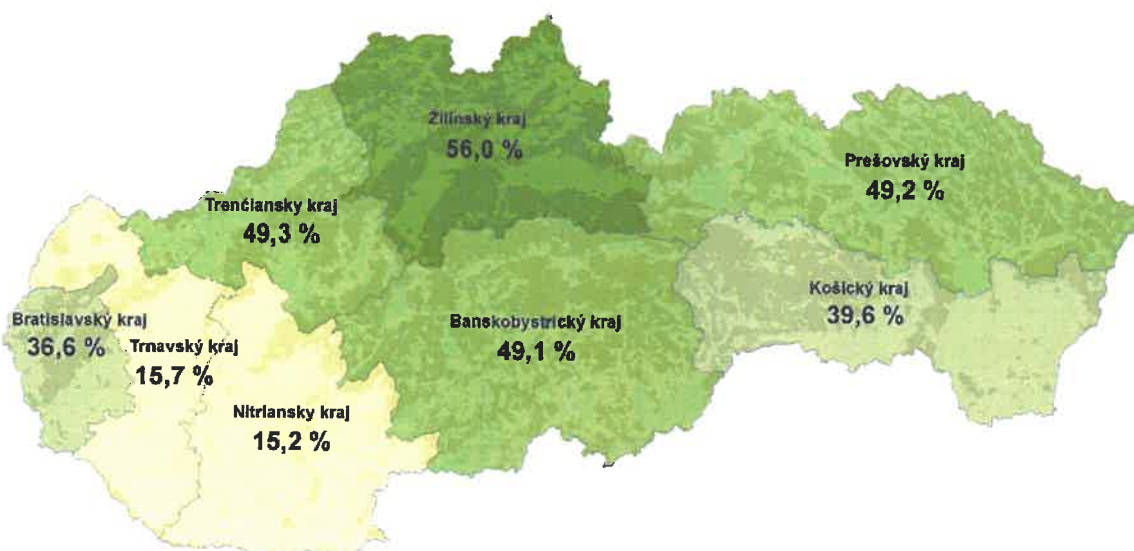
Produkcia lesnej palivovej dendromasy, ktorá v 90-tych rokoch pozostávala takmer výlučne z výroby palivového dreva stagnovala z dôvodu malého domáceho dopytu. Pretrvávajúci malý záujem o energetické využitie lesnej biomasy na Slovensku bol spôsobený najmä pomalou liberalizáciou cien fosílnych palív, čo výrazne sťažovalo dosiahnutie priaznivého pomeru medzi cenou a výrobnými nákladmi pri palivovom dreve a najmä drevných štiepkach, ktorých produkcia sa do roku 2006 pohybovala v množstve do 10 tis. t/rok.

Dostupnosť suroviny je dôležitým faktorom pri výbere vhodnej lokality pre výstavbu zdroja na zhodnocovanie biomasy. Čím viac je lokalita spracovania (spotreby) vzdialená od miesta ťažby dreva, celkové náklady na produkciu drevných štiepok narastajú o zvýšené dopravné náklady. Preto je vhodné pre budovanie tepelných zdrojov na báze biopalív vyhľadávať lokality, ktoré majú:

- vyššiu lesnatosť,
- menšiu výmeru chránených krajinných oblastí, vhodné drevinové zloženie,
- vhodný pomer akostí sortimentov.

Lesnatosť je podiel lesných porastov na celkovej výmere. Celková výmera lesných pozemkov je cca 2 mil. hektárov. Na území SR je lesnatosť vyššia v zvlnených terénoch, resp. pri vyšších nadmorských výškach. V nížinných oblastiach s úrodnou pôdou je vyšší podiel poľnohospodárskej pôdy a menší podiel lesnej pôdy.

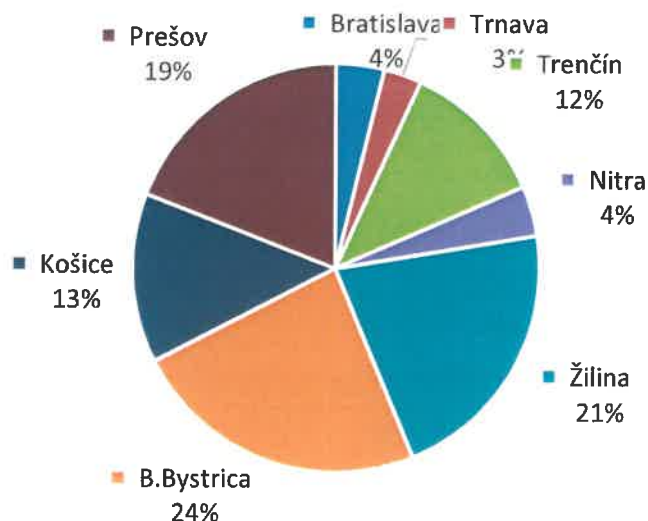
Obrázok 3: Zalesnenie územia Slovenska

Tabuľka 33: Údaje o lesnatosti územia v krajoch SR

Kraj	Porastová pôda [tis. ha]	[%]	Zásoba dreva			Plánovaná ročná ťažba			Realizovaná ročná ťažba 2013		
			Ihličnaté [mil. m ³]	Ostnaté [mil. m ³]	Spolu [mil. m ³]	Ihličnaté [mil. m ³]	Ostnaté [mil. m ³]	Spolu [mil. m ³]	Ihličnaté [mil. m ³]	Listnaté [mil. m ³]	Spolu [mil. m ³]
Bratislava	73,3	36,7	5 342	11,2	16,6	0,1	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3
Trnava	62,9	15,7	3 021	9,8	12,8	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
Trenčín	214,8	9,0	17 464	33,1	50,6	0,3	0,5	0,8	0,3	0,4	0,7
Nitra	92,5	15,2	989	16,3	17,3	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,4
Žilina	360,8	55,5	79 050	13,7	92,7	1,0	0,1	1,2	1,3	0,1	1,4
B.Bystrica	453,1	48,9	41 326	61,6	103,0	0,7	1,0	1,7	0,8	0,9	1,7
Košice	255,0	39,5	22 092	36,2	58,3	0,3	0,5	0,8	0,6	0,4	1,0
Prešov	418,4	49,1	36 340	46,8	83,2	0,4	0,9	1,3	0,8	0,7	1,5
SR celkom	1 930,7	40,9	205 624	228,8	434,4	2,9	3,6	6,5	4,0	3,3	7,3

Graf 27: Zásoba drevnej hmoty v krajocho SR

3.7.4.2 Dendromasa z drevospracujúceho priemyslu

Významným zdrojom energeticky zúžitkovateľného dreva je drevospracujúci priemysel, ktorý vytvára 1 410 tis. ton odpadu ročne. Z tohto množstva je 950 tis. ton odpadu, ktorý vzniká pri mechanickom spracovaní dreva, z čoho je 648 tis. ton odrezkov a 302 tis. ton pilín. Zostatok 460 tis. ton predstavuje čierny výluh pri chemickom spracovaní dreva. Celková energetická hodnota využiteľného odpadu z drevospracujúceho priemyslu je 18,1 PJ, z toho sú 2/3 z mechanického spracovania dreva a 1/3 z čierneho výluhu. Najväčšími producentmi odpadu sú veľké drevospracujúce podniky, ktoré sú zároveň veľkými spotrebiteľmi energie (elektriny a tepla). Sú to vhodné základné predpoklady na to, aby boli pre tieto podniky vybudované energetické systémy na báze využívania drevného odpadu. Najväčšie koncentrácie energeticky využiteľnej biomasy z mechanického spracovania dreva sú v okresoch Čadca, Brezno, Lučenec a Svidník.

Vo veľkých drevospracujúcich podnikoch sú odpady zúžitkované na výrobu veľkoplošných anglomerovaných materiálov a na energiu. V menších prevádzkach sa odpady nespracovávajú a sú potenciálne k dispozícii na energetické účely.

Tabuľka 34: Ročný celkový a využiteľný potenciál dendromasy na energetické využitie vznikajú v drevospracujúcom priemysle SR v roku 2002

Druh odpadu	Celkový potenciál		Využiteľný potenciál		Súčasný energetický využitie	
	T	PJ	t	PJ	t	PJ
Suché odpady	620 000	10,4	320 000	5,4	190 000	3,2
Vlhké odpady	970 000	9,7	630 000	6,3	270 000	2,7
Kvapalné odpady	460 000	6,4	460 000	6,4	460 000	6,4
Spolu	2 050 000	26,5	1 410 000	18,1	920 000	12,3

Časť celkového potenciálu sa využíva ako druhotná surovina na technologické spracovanie, najmä anglomerované materiály v drevokombinátoch, ďalej v stavebníctve a pod.

Časť využiteľného potenciálu sa používa v poľnohospodárstve, je predmetom exportu, resp. sa nevyužíva.

V súčasnosti sa odpady z časti využívajú na krytie vlastnej energetickej spotreby podnikov, resp. ako palivo pre obyvateľstvo.

3.7.4.3 Energetické porasty lesných drevín

Energetické porasty rýchlorastúcich drevín (topoľ, vrbá, agát, osika, jelša), jednoročných a viacročných energetických plodín tvoria perspektívny zdroj palivovej biomasy. Energetické porasty možno zakladať na plochách nevhodných pre klasickú poľnohospodársku a lesnícku produkciu, na pôdach dočasne vylúčených z poľnohospodárskej výroby, pôdach kontaminovaných, vhodných len na produkciu pre nepotravinárske účely a tiež na zdevastovaných plochách v priemyselných aglomeráciách.

Medzi rýchlorastúce dreviny v stredoeurópskych podmienkach zaraďujeme tie, ktorých ročná objemová produkcia presahuje 10 m³.ha⁻¹. Najväčšiu výmeru z týchto drevín na Slovensku zaberá agát biely (33 tisíc ha), potom nasledujú topole (21 tisíc ha) a nakoniec vrby (3,5 tisíc ha) (Zelená správa 2011). Vrby produkujú v priemere o 20 % viac dendro - masy ako topole. Hlavnými atribútmi pre pestovanie drevín s krátkou (11 - 15 rokov) a veľmi krátkou rubnou dobou (3 - 10 rokov) je maximálna produkcia dendromasy (nadzemná časť bez asimilačných orgánov) a odolnosť voči chorobám a škodcom a dobrá schopnosť vytvárať výmladky z koreňov a pňov.

Pestovanie rýchlorastúcich drevín na lesnej a nelesnej pôde je založené na princípoch uplatnenia poznatkov zo šľachtenia a progresívnych pestovných technológií. Za predpokladu, že sa pred a po výsadbe vykonáva pravidelné mechanické prepracovanie pôdy ide o intenzívny spôsob pestovania.

Energetické porasty účelovo založené na maximálnu produkciu biomasy budú plniť aj ostatné funkcie, najmä pôdoochrannú, protieróznu a čiastočne aj krajínovú.

3.7.4.4 Kvalitatívne parametre dendromasy

Kvalitatívne parametre palivových štiepok a pilín sú definované v STN 48 0057 Ihličnaté štiepky a piliny a STN 48 0058 Listnaté štiepky a piliny. Uvedené normy boli vytvorené na základe domácich a zahraničných poznatkov pri výrobe a nasledovnom spracovaní štiepok. Na Slovensku a v zahraničí sú kvalitatívne parametre palivových štiepok vecou dohody medzi výrobcou štiepok a ich odberateľom. Odberateľ štiepok môže mať konkrétne požiadavky na tieto parametre:

- vlhkosť paliva,
- veľkosť (zrornosť) paliva,
- podiel prímiesí resp. nežiadúcich látok.

Vlhkosť paliva a jeho zrornosť sú determinované konštrukciou technológie na výrobu energie. Vlastníci kotlov, ktorých konštrukcia neumožňuje efektívne spálenie paliva s vysokou vlhkosťou (malý spaľovací priestor, nedostatočná tepelná kapacita stien spaľovacej komory, obmedzený rozsah regulácie prívodu spaľovacieho vzduchu) môžu požadovať dodávku paliva s nižšou vlhkosťou, alebo si palivo vo vlastných priestoroch dosušiť, čo je priestorovo náročné.

Vlhkosť a výhrevnosť energetických štiepok

Pri energetických štiepkach alebo pilinách sa špecifikácia kvality podľa vlhkosti a výhrevnosti zmluvne dohodne medzi dodávateľom a odberateľom.

V Tabuľka 35 sa uvádza výhrevnosť 1 tony ihličnatého a listnatého dreva v závislosti od vlhkosti, platná pre surovinu skladovanú kratšie ako 30 dní a umelo sušenú surovinu.

Tabuľka 35: Závislosť výhrevnosti dreva od vlhkosti

Dreviny	Relatívna vlhkosť v %								
	15	20	25	30	35	40	45	50	55
	Výhrevnosť, GJ.t ⁻¹								
Ihličnaté	15,5	14,4	13,4	12,3	11,3	10,2	9,1	8	7
Listnaté	15,5	14,1	12,9	11,7	10,5	9,4	8,3	7,2	6,2

Pri dlhšom skladovaní postupne dochádza k aeróbnemu rozkladu dreva, v dôsledku čoho klesá jeho výhrevnosť. Ak je súčasťou zmluvy medzi dodávateľom a odberateľom štiepok alebo pilín špecifikácia ich výhrevnosti, táto sa stanoví podľa STN ISO 1928.

Podiel kôry

V Tabuľka 36 sa uvádza dovoľený podiel kôry pre jednotlivé druhy štiepok.

Tabuľka 36: Dovolený podiel kôry

Druh štiepok	Podiel kôry v %
na chemické spracovanie	do 1
na mechanické spracovanie	do 3
energetické štiepky	do 30
na záhradkárске účely	neobmedzený

Podiel minerálnych nečistôt a iných prímiesí

Štiepky určené na mechanické alebo chemické spracovanie nesmú obsahovať žiadne minerálne nečistoty ani iné prímеси.

V energetických štiepkach môže byť podiel drobných minerálnych nečistôt (piesok, hlina a podobne) maximálne 0,3 %. Znečistenie inými prímесami sa nedovoľuje.

V štiepkach na záhradkárске účely nie je podiel drobných minerálnych nečistôt limitovaný.

Skladovanie

Štiepky a piliny sa skladujú na voľných alebo krytých skládkach (prístrešky, uzavreté sklady). K uzavretým sklodom dreveného paliva patria skladovacie haly, zásobníky s mechanizovaným vyhrňovaním paliva a silá s gravitačným alebo mechanizovaným vyprázdňovaním.

Na zamedzenie možnosti primiešania nežiadúcich prímесí sa odporúča štiepky a piliny na mechanické alebo chemické spracovanie a energetické štiepky skladovať najmä na pevných plochách s betónovým alebo asfaltovým povrchom.

Bezpečnosť skladovania sypkých drevných palív musí byť v súlade s platnými právnymi predpismi.

V novo nasypanej hromade štiepok alebo pilín sa musí kontrolovať teplota. Meria sa teplomerom v hĺbke 1,5 m a vo vzdialenosti najviac 10 m od seba najmenej raz za deň. Ak teplota štiepok alebo pilín v priebehu prvého týždňa po ich uskladnení nepresiahne 35 °C, možno lehotu na meranie teploty predĺžiť na raz za tri dni. Po uplynutí troch týždňov od uskladnenia možno interval merania predĺžiť na raz za týždeň. Ak dosiahne teplota v hromade 50 °C, je potrebné štiepky alebo piliny prehádzať alebo rozhrnúť. Rovnako sa postupuje, ak sa teplota v hromade štiepok alebo pilín zvyšuje o viac ako 3 °C za 24 h.

3.7.4.5 Poľnohospodárska biomasa

Poľnohospodárska biomasa vhodná na spaľovanie predstavuje viac ako 2,03 mil. ton s energetickým potenciálom viac ako 28 PJ. Z jednotlivých druhov biomasy vhodnej na spaľovanie má najvyšší energetický potenciál obilná slama (pri ročnej produkcii približne 730 tis. ton ide o energetický ekvivalent 10,4 PJ), ďalej kukuričná slama (pri ročnej produkcii približne 670 tis. ton ide o energetický ekvivalent 9,4 PJ), repková slama (pri ročnej produkcii približne 200 tis. ton ide o energetický ekvivalent 2,9 PJ) a slnečnicová (pri ročnej produkcii približne 220 tis. ton ide o energetický ekvivalent 2,8 PJ). Celkový energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy vrátane odpadu zo sádov a vinogradov, je pri produkcii 2 mil. ton viac ako 28 PJ. Z teoretického množstva energie vyrobenej spaľovaním biomasy t. j. 28,6 PJ, je možné za priaznivých podporných mechanizmov využiť v odvetví poľnohospodárstva 10 až 30 % na vykurovanie, elektrickú energiu a teplú úžitkovú vodu. Na trhové účely vo forme paliva (balikovaná slama, brikety, pelety) alebo energie (teplo, elektrina) by bolo možné využiť 10 až 20 % biomasy, hlavne predajom paliva, poprípade tepelnej energie pre komunálnu sféru (obce).

Poľnohospodárska biomasa vhodná na výrobu biopalív potenciálne predstavuje 200 tis. ton s energetickým potenciálom 7 PJ. Výlisky a výpalky pri výrobe biopalív predstavujú celkový energetický potenciál približne 8,4 PJ pri množstve 400 tis. ton. Exkrementy hospodárskych zvierat predstavujú energetický potenciál 10 PJ pri množstve 13,7 mil. ton. Účelovo pestovaná biomasa na výrobu energie vrátane bielych plôch predstavuje energetický potenciál 40,6 PJ pri celkovom množstve 4,05 mil. ton.

V roku 2007 bola výmera energetických plodín, na ktorú boli podané žiadosti o podporu väčšia ako 80 700 ha. Podrobný prehľad je uvedený v Tabuľka 37.

Tabuľka 37: Výmera energetických plodín

Plodina	Výmera [ha]
Ciok sudánsky	20,00
Jačmeň jarný	3,01
Kapusta repková pravá (repka olejka)	69 653,17
Kukurica	9 961,95
Kukurica na siláž	285,26
Lucerno-trávne miešanky	51,94
Olejinovo-obilná miešanka	47,20
Ovos siaty	13,06

Pšenica ozimná	27,20
Raž siata	47,28
Slnečnica ročná	4,90
Štiavec	102,70
Topoľ	3,99
Trávy	337,67
Víba	206,85
Iné plodiny	2,77
Spolu	80 768,95

Zdroj: PPA, 2008

3.7.4.6 Palivá z drevnej a rastlinnej hmoty – brikety, pelety, slama

Brikety

Brikety sú telesá valcovitého tvaru s priemerom 50 – 80 mm a celkovou dĺžkou 150 – 250 mm. Pelety sa vyrábajú z biomasy drvením, sušením a lisovaním bez použitia chemických prísad. Lisovaním brikiet sa dosahuje vysoká hustota (1200 kg.m-3). Vysoká hustota materiálu, z ktorého sú brikety vyrábané zaručuje výhrevnosť 19MJ.kg-1, čo je blízko výhrevnosti drevnej hmoty.

Obrázok 4: Brikety

Výhody:

- Nízky obsah popola (0,5 % cca),
- Neobmedzená skladovateľnosť,
- Nízka prašnosť,
- Jednoduchá manipulácia.

Pelety

Pod názvom peleta si môžeme predstaviť granulu kruhovitého prierezu s priemerom 6 – 8 mm a dĺžkou 10 – 30 mm. Pelety obdobne ako aj brikety sa vyrábajú z drevitého substrátu, pilín, hoblín alebo

drobnej drte z dreva bez chemických prísad. Spôsob výroby peliet je obdobne ako u brikiet založený na lisovaní drevnej hmoty pod vysokým tlakom, čím sa dosahuje vysoká hustota a pevnosť tohto paliva. Výhrevnosť peliet je $18,5 \text{ MJ.kg}^{-1}$ s vysokou sypanou hmotnosťou $650 - 700 \text{ kg.m}^{-3}$.

Obrázok 5: Pelety

Obrovskou výhodou peliet v porovnaní s ostatnými druhmi paliva založenými na biomase (brikety, štiepka) je poloautomatické riadenie spaľovacieho procesu, ktorý komfortom konkuruje vykurovaniu na báze plynu a to aj v podmienkach lokálneho, alebo ústredného kúrenia v rodinných domoch, chatách či rekreačných strediskách. Obsluha kotla zahŕňa odstránenie popola zo zbíjacieho zásobníka popola, ako aj doplnenie chýbajúceho paliva do zásobníka paliva, prípadne vizuálna kontrola kotla.

Výhody:

- Nízky obsah popola,
- Poloautomatická prevádzka,
- Nízka prašnosť,
- Jednoduchá manipulácia.

Slama

Slama je vedľajší produkt poľnohospodárskej produkcie pri pestovaní obilnín, ako OZE je súčasťou potenciálu biomasy, ktorá má pôvod v poľnohospodárskej činnosti. Súhrnný názov energetických zdrojov vznikajúcich v poľnohospodárstve sa nazýva Fytomasa. Slama ako potenciálny zdroj energie sa začal využívať v druhej polovici minulého storočia. V súčasnosti slama ako aj fytomasa z trávnatých porastov patrí medzi významný lokálny zdroj energie, ktorý sa v nespracovanej forme (balíky slamy a trávy) využíva prevažne pri veľkých energetických zdrojoch. V spracovanej forme (peletky, brikety) je možné tento potenciálny zdroj využívať aj pre lokálne vykurovanie s obdobným potenciálom ako brikety a peletky vyrábané z drevnej hmoty.

3.7.4.7 Dostupnosť biomasy v okolí mesta Bardejov

Dendromasa

Lesný pôdny fond na území Prešovského kraja pokrýva plochu 443 530,78 ha, čo z celkovej výmery kraja predstavuje 49,38 %. Táto skutočnosť predurčuje okresy Prešovského kraja ako vysoko

potenciálne oblasti pre využívanie OZE na Báze dendromasy. Lesnatosť v Bardejovskom okrese je 41,68 %, čo je 4 najvyššia hodnota porastovej plochy v rámci Prešovského samosprávneho kraja. V tabuľke nižšie je možné vidieť celkovú výmeru lesného porastu v rámci Prešovského samosprávneho kraja.

Tabuľka 38: Lesný pôdny fond na území Prešovského kraja

Okres	Výmera celkom* ha	Lesný pôdny fond** ha	Lesnatosť %	Výmera LPF na 1 obyvateľa ha	Porastová plocha** ha
Bardejov	93 647	39 028,45	41,68	0,51	37 652,75
Humenné	75 442	49 952,66	66,21	0,77	51 408,12
Kežmarok	83 946	40 594,03	48,36	0,64	31 749,03
Levoča	35 722	12 721,55	35,61	0,4	12 302,96
Medzilaborce	42 728	19 441,41	45,5	1,53	23 407,32
Poprad	111 216	80 045,66	71,97	0,77	65 722,58
Prešov	93 348	34 054,64	36,48	0,21	33 158,89
Sabinov	48 350	17 837,42	36,89	0,33	17 236,90
Snina	80 492	50 414,24	62,63	1,5	48 440,05
Stará Ľubovňa	62 406	25 463,81	40,8	0,5	24 563,27
Stropkov	38 890	18 867,60	48,52	0,9	18 798,17
Svidník	54 976	25 817,49	46,96	0,77	25 184,93
Vranov n/T.	76 915	29 291,82	38,08	0,38	28 171,01
Spolu	898 078	443 530,78	49,39	0,57	417 795,98

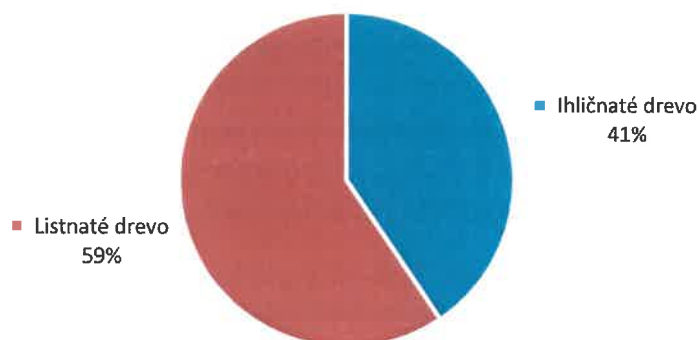
Zdroj: Správa o stave lesov – Prešovský samosprávny kraj

Reguláciu ťažby v danej lokalite reguluje lesný hospodársky plán, ktorý predstavuje reálne ťažobné možnosti vyplývajúce zo skutočného stavu lesných porastov v rámci okresu. Revitalizáciu plánovaných obnovných zásahov vo veľkej miere komplikujú náhodné ťažby, ktoré v sledovanom období predstavovali viac ako polovicu celkovej ťažby. Prehľad ťažby dreva v podniku Mestské lesy Bardejov, s.r.o. za rok 2015 je uvedený v Tabuľka 39 a v Graf 28.

Tabuľka 39: Ťažba dreva za rok 2015

	m ³
Ihličnaté drevo	6 656
Listnaté drevo	9 758
Ťažba spolu	16 414

Graf 28: Percentuálny podiel ťažby dreva v roku 2015

Fytomasa

Potenciál fytomasy využiteľnej na energetické účely v Bardejovskom okrese je veľmi nízky, o čom svedčí aj celková výmera lesnatej plochy, ktorá sa v okrese Bardejov pohybuje na úrovni okolo 41 %. V tabuľke nižšie je uvedený celkový potenciál na produkciu biomasy v Prešovskom kraji.

Tabuľka 40: Percentuálne zastúpenie kategórií podľa potenciálnej produkcie fytomasy v Prešovskom kraji

Potenciál	veľmi malá	malá	Stredná	Vysoká	Veľmi vysoká
Bardejov	50,97	43,6	5,43	-	-
Humenné	41,16	42,5	16,33	0,01	-
Kežmarok	55,49	37,87	6,64	-	-
Levoča	57,97	34,88	7,15	-	-
Medzilaborce	56,39	41,28	2,33	-	-
Poprad	51,4	44,18	4,41	-	-
Prešov	39,99	45,14	14,57	0,3	-
Sabinov	45,09	50,01	4,9	-	-
Snina	47,29	47,01	5,69	-	-
Stará Ľubovňa	71,79	27,37	0,83	-	-
Stropkov	45,94	43,88	10,18	-	-
Svidník	37,48	56,08	6,39	0,05	-
Vranov nad Topľou	24,48	50,57	11,23	13,71	-

3.7.4.8 Potenciál využitia biomasy na území mesta Bardejov

Na území mesta Bardejov je v súčasnosti v prevádzke veľký energetický zdroj spaľujúci biomasu vo forme drevnej štiepky. Podrobnejší popis zdroja je uvedený v Kapitole 3.2.2. Prevádzkovaním tohto energetického zdroja je v rámci CZT vyčerpaný potenciál na ekonomicky efektívne využívanie biomasy pre zásobovanie teplom v rámci CZT.

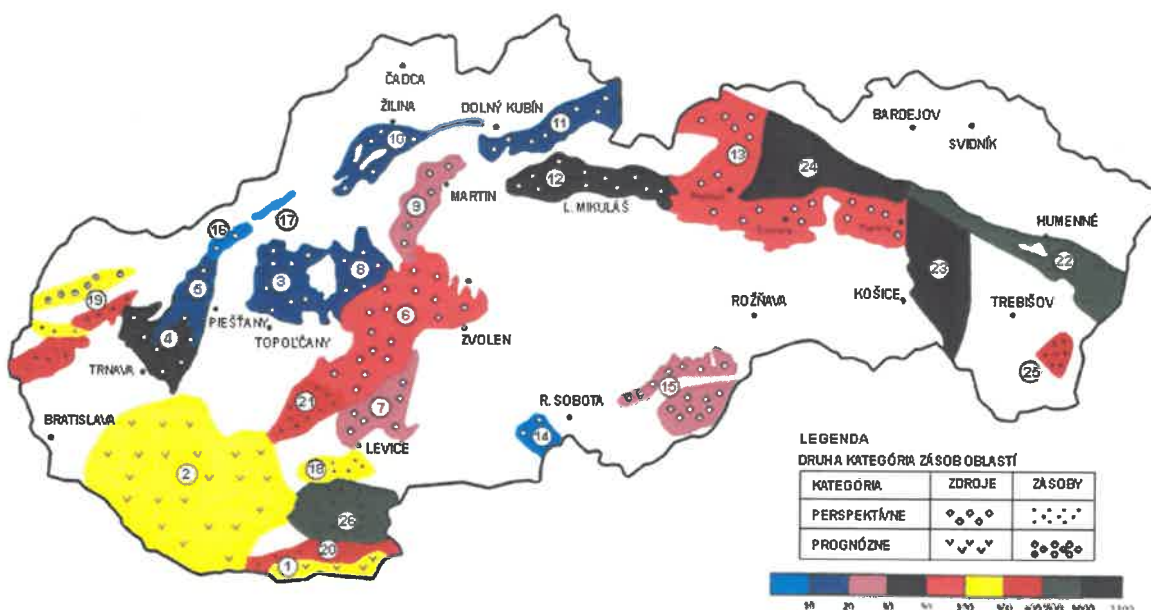
Potenciál pre ďalšie zvyšovanie podielu obnoviteľnej energie je možné aplikovať v rámci malých a stredných zdrojov vo Verejnom a súkromnom sektore, ktoré nemajú možnosť pripojenie k vysokoúčinnnej KVVET, prípadne výstavbe nových objektov.

3.7.5 Geotermálna energia

Geotermálna energia predstavuje bohatý potenciál energie na Zemi. Zásoby geotermálnych vôd rozdeľujeme na obnovované a neobnovované zásoby. U obnovovaných sa ťažba realizuje cez jeden vrt, a ochladená voda je vypustená do vodných tokov. Neobnovované zásoby geotermálnej vody sa musia pravidelne dopĺňať, preto okrem ťažobného vrtu sa musí uskutočniť aj tzv. reinjektážny vrt, cez ktorý je geotermálna voda po odovzdaní tepla vo výmenníku spolu so škodlivými plynmi a minerálmi sa vracia späť do podzemia. Je to spôsob, ktorý plne zodpovedá environmentálnym kritériám.

Územie Slovenska je v porovnaní s inými krajinami relatívne bohaté na geotermálne zdroje a na základe geologického prieskumu bolo už v roku 1993 vyčlenených 25 perspektívnych oblastí. Celkový potenciál využiteľných zdrojov aj s vodami s nízkou teplotou (okolo 30°C) je odhadovaný na 5 200 MW termálneho výkonu. Potenciál geotermálnych vôd s teplotou vôd 75-95 °C využiteľný napríklad na vykurovanie budov predstavuje asi 200 MW.

Obrázok 6: Technicky využiteľný potenciál geotermálnych vôd na území Slovenska (Atlas geotermálnej energie Slovenska)

3.7.5.1 Potenciál využitia geotermálnej energie v okolí Bardejova

Na území okolia mesta Bardejov nie je reálny potenciál geotermálnej energie.

3.7.6 Slnčná energia

Každý rok dopadne zo Slnka na Zem asi 10 tisíckrát viac energie, ako ľudstvo za dané obdobie spotrebuje. Slnko neustále produkuje obrovské množstvo energie - približne $1,1 \times 10^{20}$ kWh každú sekundu. Vrchná vrstva atmosféry prijíma asi dve miliardy Slnkom vytvorenej energie, čo je asi $1,5 \times 10^{18}$ kWh za rok. V dôsledku odrazu, rozptylu a absorpcie plynmi a aerosólmi v atmosfére dopadá na zemský povrch len asi 47 % z tejto energie (7×10^{17} kWh). Okamžitý výkon slnečného zdroja predstavuje v atmosfére $1,7 \cdot 10^{17}$ W.

V našich zemepisných podmienkach to znamená, že energia dopadajúca na plochu 1 m² dosahuje hodnotu 1225 až 1275 kWh/rok.

Zemská atmosféra sa otepľuje v dôsledku priameho slnečného žiarenia priamo a nepriamo rozptýlom žiarenia vo vzduchu (tzv. difúzne žiarenie). Súčet oboch týchto zložiek predstavuje globálne žiarenie. Množstvo dopadajúceho žiarenia na konkrétnom mieste však závisí na viacerých faktoroch ako sú:

- zemepisná poloha,
- miestna klíma,
- ročné obdobie,
- sklon povrchu k dopadajúcemu žiareniu.

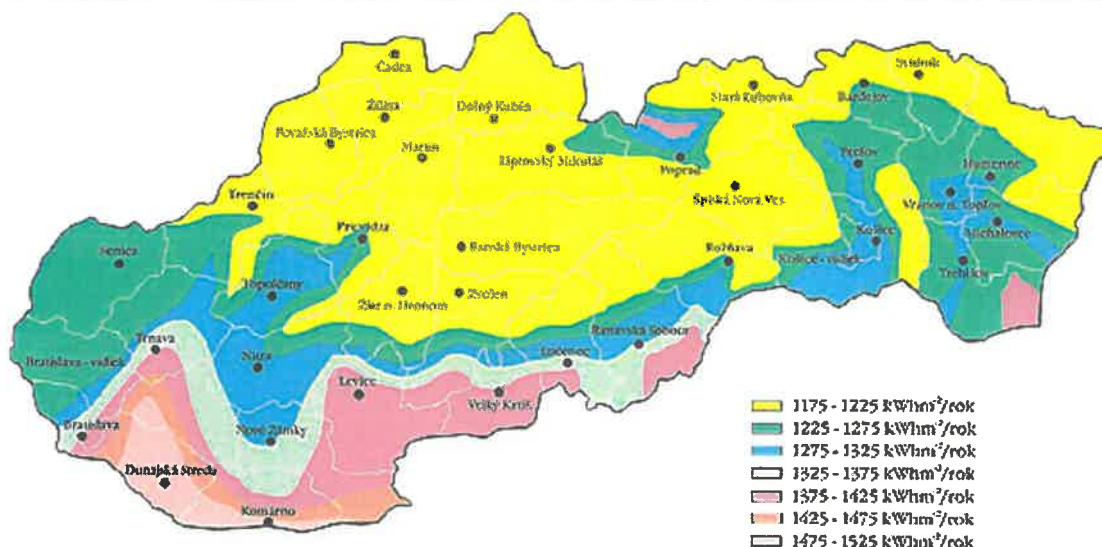
Základné spôsoby využitia slnečnej energie:

- Pasívne využitie vhodnou architektúrou kde tvar a výstavba budov je navrhnutá tak, aby dopadajúce žiarenie a následne jeho skladovanie a distribúcia po budove viedli k maximálnemu efektu;
- Využitie slnečných kolektorov na prípravu teplej úžitkovej vody resp. vykurovanie priestorov;
- Výroba elektrickej energie slnečnými (fotovoltaickými) článkami alebo inými systémami koncentrujúcimi slnečné žiarenie.

3.7.6.1 Technicky využiteľný potenciál solárnej energie

Množstvo dopadajúcej slnečnej energie na územie SR je 200 krát väčšie ako súčasná spotreba zo všetkých primárnych zdrojov energie v krajine. Celkový technicky využiteľný potenciál solárnej energie bol stanovený podľa globálneho žiarenia, dopadajúceho na plochu uloženú šikmo pod uhlom 30° smerom na juh. Priemerné množstvo energie z ročného žiarenia na území Slovenska je 1055 kWh/m² za rok (z toho približne 800 kWh/m² sa dosahuje v mesiacoch apríl – september), avšak za rovnaké obdobie október-marec je to len 200 kWh/m².

Práve ročné využitie solárnej energie je najväčším problémom v miernom podnebnom pásme, pretože energia sa získava v protiklade s jej potrebou. V letnom období ju nevieme zužitkovať a v zimnom období dosahuje jej zisk pre nízku úroveň slnečného svitu, výskyt hmiel a trvalú snehovú pokrývku v priemere SR len 1,5 % z inštalovaného výkonu.

Obrázok 7: Intenzita slnečného žiarenia

3.7.6.2 Využívanie slnečného tepla v bytovo – komunálnom sektore

Využívanie slnečnej energie v bytovo - komunálnom sektore je predovšetkým na prípravu teplej úžitkovej vody v solárnych kolektoroch, ktoré je možné prispôbiť pre všetky budovy. V rodinných domoch je ideálne umiestnenie kolektorov na južnej strane striech a väčšina verejných budov má plochú strechu a ich plocha obyčajne postačuje na umiestnenie kolektorov.

Vykurovanie si však vyžaduje lepšiu orientáciu a preto zámer využívať solárnu energiu treba brať do úvahy už pri projektovaní budovy. Aby sa mohla slnečná energia využívať na vykurovanie, celkové energetické nároky budovy musia byť menej ako 50 kWh/m² za rok. Optimálne energetické nároky sú okolo 30 kWh/m² za rok. Znamená to, že stavba musí mať termálnu kvalitu triedy A.

Veľká väčšina budov na Slovensku nespĺňa podmienku postačujúcej kvality obvodového plášťa budovy. Využívanie termálneho solárneho systému na vykurovanie preto pripadá do úvahy len u nových alebo renovovaných budov.

Hlavný potenciál pre solárnu energiu predstavujú rodinné domy, verejné budovy, hotely a športové strediská, kde sa vyžaduje teplá voda po celý rok a v budovách, v ktorých dosluhuje existujúci systém vykurovania a je nevyhnutné investovať do nového systému. Hlavne v školách je pre ich režim využívanie solárnych systémov málo rentabilné a neodporúča sa, pretože v čase najväčšieho dopadu slnečného žiarenia sú prázdniny a aj v priebehu školského roka je spotreba vody nárazová, popoludní a počas víkendov žiadna.

3.7.6.3 Využívanie fotovoltaických článkov

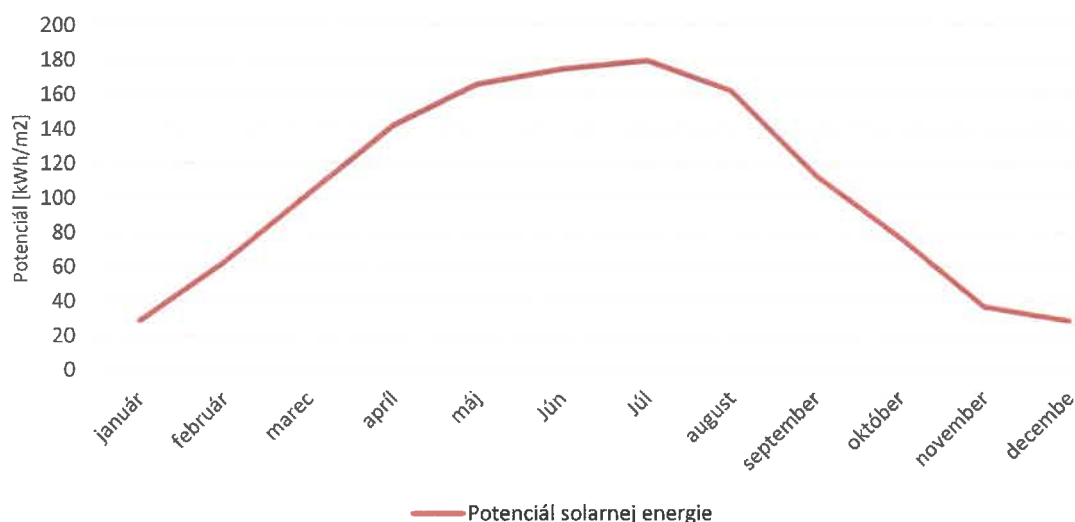
Využitie fotovoltaických článkov na výrobu elektrickej energie pripadá do úvahy v tých miestach, kde pripojenie na elektrickú sieť je problematické. Preto je najvhodnejšie na napájanie bezpečnostných a informačných zariadení a na osvetlenie verejných telefónov, autobusových zastávok a na odpočívadlá pri diaľniciach. Celkový inštalovaný výkon fotovoltaických zariadení je viac ako 535 MW_p a výroba elektriny v roku 2015 dosiahla 506 GWh, čo predstavuje 1,8 % zo všetkej vyrobenej elektriny, resp. 11 % podiel na výrobe z OZE.

Využitie inštalovaného výkonu dosahuje 11,2 %, čo predstavuje 983 hod/rok. Teoretické využitie inštalovaného výkonu v našej zemepisnej polohe je 16 %, čo je výroba podľa ročenky ES-SR v letných mesiacoch. Podľa ročenky sa však táto elektrina práve v letných mesiacoch aj exportuje (otázkou je za akú cenu). Využitie obmedzuje nielen slnečný svit, ale aj orientácia zariadenia voči svetovým stranám, klimatické podmienky, oblačnosť, hmla, trvanie snehovej pokrývky, obsah prachových častí.

3.7.6.4 Využiteľný potenciál slnečnej energie v okolí Bardejova

Slnečné žiarenie v lokalite mesta Bardejov predstavuje ročne 1175 až 1275 kWh/m²/rok pričom je potrebné si uvedomiť, že priama premena vo fotovoltaickom paneli prebieha v závislosti od slnečného svitu - svetla, avšak premena v termickom paneli je závislá od priameho svitu kolektora slnkom, t.j. panel začne ohrievať kvapalinu až keď slnečné žiarenie začne dopadať na panel, ktorý je orientovaný na juh a teda slnečná radiácia naň začne dopadať po 9,30 hod.

Graf 29: Potenciál využitia solárnej energie na území mesta Bardejov

Lokalita Bardejova patrí medzi územia s najnižšou intenzitou slnečného žiarenia na Slovensku. Slnečná energia sa ako OZE využíva pomerne málo, individuálne inštalácie sú na strechách rodinných domoch v rámci podpory „zelená energia pre domácnosti“ a je predpoklad zvýšenia používania slnečnej energie. Práve využitie energie generovanej systémami je najväčším problémom, pretože viac ako 80 % energie sa získava v letnom období, keď je problematické ju spotrebovať, pretože vykurovanie nie je potrebné a aj spotreba na TV je nižšia.

3.7.7 Komunálne odpady

Komunálne odpady (KO) sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby-podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie či uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi

sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene, parkov, cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení.

Základným dokumentom, ktorý definuje odpady a nakladanie s nimi je Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorá stanovila Katalóg odpadov. Tento katalóg je identický s Katalógom odpadov zavedeným legislatívou EÚ. Na základe tejto vyhlášky sa od roku 2003 zbierajú údaje o odpadoch, ktoré sú rozdelené do dvoch kategórií:

- nebezpečné odpady (N),
- ostatné odpady (O).

Z jednotlivých druhov odpadov je potrebné definovať bližšie dva druhy odpadov. Zmesový komunálny odpad je odpad z domácnosti vznikajúci na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpad podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba-podnikateľ. Zmesový KO sa zbiera do zberných nádob na odpad. Veľkorozmerný (objemný) odpad je komunálny odpad, ktorý nie je možné pre jeho veľký rozmer ukladať do štandardných nádob (poskytnutých do užívania pôvodcovi tohto odpadu), alebo jeho množstvo presahuje objem, ktorý je možné vyviešť štandardnými nádobami v rámci stanoveného pravidelného harmonogramu vývozu.

Tabuľka 41: Komunálny odpad podľa katalógu odpadov

Kód	Druh
20 01 SEPAROVANE ZBIERANÉ FRAKCIE (OKREM 15 01)	
20 01 01	Papier a lepenka (O)
20 01 02	Sklo (O)
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (O)
20 01 10	Šatstvo (O)
20 01 11	Textílie (O)
20 01 13	Rozpúšťadlá (N)
20 01 14	Kyseliny (N)
20 01 15	Zásady (N)
20 01 17	Fotochemické látky (N)
20 01 19	Pesticídy (N)
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť (N)
20 01 23	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky (N)
20 01 25	Jedlé oleje a tuky (O)
20 01 26	Oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25 (N)
20 01 27	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky (N)
20 01 28	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné než uvedené v 20 01 27 (O)
20 01 29	Detergenty obsahujúce nebezpečné látky (N)
20 01 30	Detergenty iné ako uvedené v 20 01 29 (O)
20 01 31	Cytotoxické a cytostatické liečivá (N)
20 01 32	Liečivá iné ako uvedené v 20 01 31 (O)
20 01 33	Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie
20 01 34	Batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33 (O)
20 01 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 a 20 01 35
20 01 37	Drevo obsahujúce nebezpečné látky (N)
20 01 38	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37 (O)
20 01 39	Plasty (O)
20 01 40	Kovy (O)
20 01 41	Odpady z vymetania komínov (O)
20 02 ODPADY ZO ZÁHRAD a PARKOV (VRÁTANE ODPADU z CINTORÍNŮV)	
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad(O)
20 02 02	Zemina a kamenivo (O)
20 02 03	Iné biologicky nerozložiteľné odpady (O)
20 03 INÉ KOMUNÁLNE ODPADY	
20 03 01	Zmesový komunálny odpad (O)
20 03 02	Odpad z trhovísk (O)
20 03 03	Odpad z čistenia ulíc (O)
20 03 04	Kal zo septikov (O)

Všeobecne prijatá stratégia EÚ týkajúca sa odpadov a nakladania s nimi sa opiera o predchádzanie vzniku odpadov a ich recyklácie, spolu s ich energetickým zhodnocovaním a zneškodňovaním odpadov s minimálnymi environmentálnymi dopadmi.

Európska smernica 1999/31/ES stanovila pre SR nasledujúce ciele pre skládkovanie biologicky rozložiteľného odpadu (BRO):

- do roku 2010 znížiť množstvo BRO o 25% z celkového množstva KO,

- do roku 2013 znížiť množstvo BRO o 50% z celkového množstva KO,
- do roku 2020 znížiť množstvo BRO o 75% z celkového množstva KO.

Podľa smernice EC 2008/98 má SR tiež povinnosť prijať také opatrenia, ktoré povedú k zvýšeniu opätovného použitia materiálu, ako aj k zvýšeniu recyklácie odpadu z domácností v komoditách papier, kov, plast a sklo najmenej na 50 % podľa hmotnosti.

Smernica 2009/28/ES stanovuje cieľ do roku 2020 pokrývať 20 % spotreby energie z obnoviteľných zdrojov. Pre SR bol stanovený národný limit 14 %, pričom medzi obnoviteľné zdroje sa zaraďuje aj energia vyrábaná z KO.

Tabuľka 42: Podiel energeticky zhodnocovaných odpadov v rámci EU

Krajina	2005	2006	2007	2008	2009
Belgicko	33,34%	33,52%	32,99%	34,72%	34,05%
Česko	12,69%	12,34%	12,33%	11,15%	10,42%
Dánsko	53,78%	53,17%	51,08%	47,94%	48,06%
Estónsko	0,00%	0,19%	0,33%	0,19%	0,22%
Fínsko	7,02%	6,46%	8,82%	12,54%	13,62%
Francúzsko	34,08%	31,57%	30,77%	30,19%	32,52%
Holandsko	32,42%	32,01%	31,68%	31,87%	31,93%
Írsko	0,00%	0,00%	0,00%	2,54%	3,76%
Island	7,19%	6,43%	8,62%	9,71%	10,17%
Lotyšsko	0,98%	0,53%	0,35%	0,40%	0,13%
Luxembursko	37,38%	37,15%	36,94%	36,36%	36,10%
Maďarsko	6,52%	8,26%	8,32%	8,63%	9,42%
Nemecko	0,92%	8,34%	11,54%	12,95%	13,93%
Nórsko	33,33%	31,54%	30,36%	37,56%	41,47%
Portugalsko	22,28%	19,97%	19,09%	18,15%	19,71%
Rakúsko	26,38%	26,50%	29,33%	27,14%	29,45%
Slovensko	0,13%	0,00%	6,95%	8,86%	6,82%
Slovinsko	0,12%	0,81%	0,00%	1,41%	1,53%
Španielsko	7,46%	7,73%	8,42%	8,57%	8,78%
Švajčiarsko	49,19%	49,72%	49,08%	50,09%	48,72%
Švédsko	50,20%	46,84%	46,17%	48,46%	48,44%
Taliansko	11,93%	12,01%	12,06%	12,64%	12,62%
Veľká Británia	8,36%	9,29%	9,31%	10,29%	11,51%

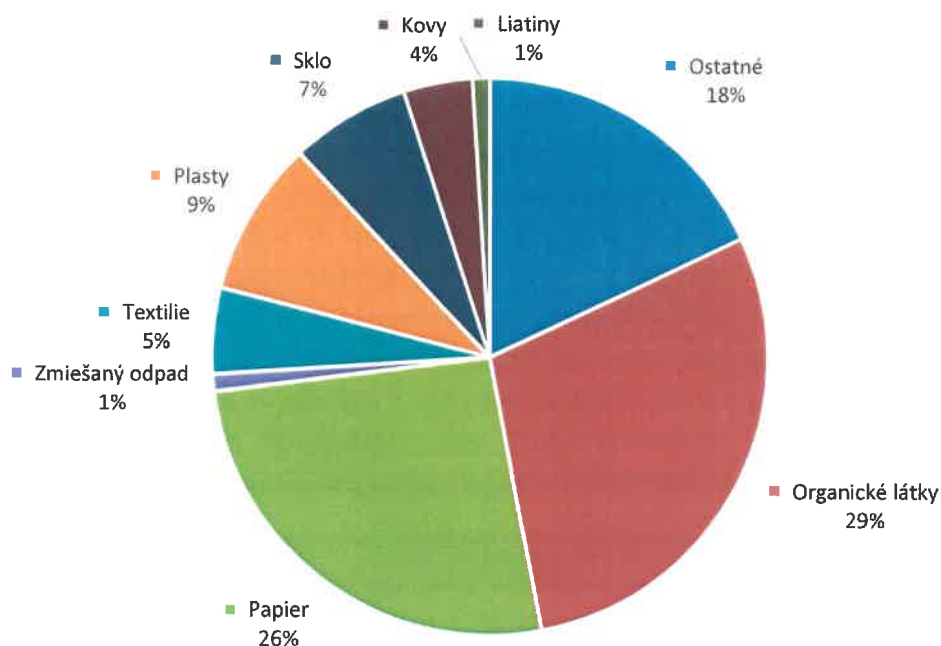
Zdroj: EUROSTAT

Tabuľka uvedená vyššie zobrazuje podiel energetického zhodnocovania KO v niektorých krajinách Európy za obdobie 2005-2009 podľa údajov Eurostatu. Vidno, že vyspelé štáty ako sú Dánsko, Švédsko a Švajčiarsko dlhodobo energeticky zhodnocujú viac ako 40% celkového KO. Aj keď Slovensko v sledovanom období rokov 2005-2009 postupne zvyšuje podiel energeticky využívaného odpadu, v porovnaní so susedným Rakúskom zhodnocujeme približne jednu pätinu KO. Ak sa pozrieme na

krajiny V4 (s výnimkou Poľska, pre ktoré nie sú dostupné požadované údaje), tak sa SR nachádza na poslednom mieste, čo nie je pozitívna správa.

Graf 30: Priemerné zloženie KO v Európskej únii

3.7.8 Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 – 2015

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011- 2015 vypracovalo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Tento strategický dokument okrem stanovenia cieľov na obdobie 2011-2015 obsahuje vyhodnotenie cieľov z predchádzajúceho dokumentu z rokov 2006-2010.

Z minulých cieľov sú relevantné pre tento pilotný projekt ciele pre komunálne odpady. Dokument konštatuje, že stanovené ciele (v r. 2010 dosiahnuť 40 % materiálové a 20 % energetické zhodnotenie komunálnych odpadov vzniknutých v SR a v r. 2010 skládkať max. 40 % komunálnych odpadov vzniknutých v SR) neboli splnené. Skutočné hodnoty pre energetické zhodnotenie KO v roku 2009 mali veľmi nízku úroveň (6,8%). Majoritným spôsobom nakladania s KO je skládkovanie (82,3% v roku 2009).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2015 je odklonenie od skládkovania, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky odpadov. K tomu je okrem iných opatrení uvedených v dokumente potrebné aj zvýšiť mieru energetického zhodnocovania odpadov.

3.7.9 Analýza súčasného stavu odpadového hospodárstva mesta Bardejov

POH mesta Bardejov vychádza z princípov a cieľov POH Slovenskej republiky, POH Prešovského kraja a transformuje ich na konkrétne podmienky mesta. Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov viedlo Mesto Bardejov evidenciu vyprodukovaného množstva komunálnych odpadov do 31.12.2013.

Schválením novej vyhlášky č. 310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch vedie evidenciu odpadov v Meste Bardejov. Súčasná stratégia odpadového hospodárstva vychádza z princípov hierarchie trvalej udržateľnosti. Úsilím mesta je vyvíjať trvalé kroky k znižovaniu množstva a škodlivosti komunálnych odpadov zneškodňovaných skládkovaním. K účinným nástrojom riadenia odpadového hospodárstva na samosprávnej úrovni patria:

- *Všeobecne záväzné nariadenie mesta Bardejov č. 48/2003 o zbere a likvidácii komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorého predmetom sú podrobnosti o spôsobe zberu a preprave komunálnych odpadov, o spôsobe separovaného zberu jednotlivých zložiek komunálnych odpadov, o spôsobe nakladania s drobnými stavebnými odpadmi a biologicky rozložiteľnými odpadmi ako aj miesta určené na ukladanie, zhromažďovanie, zhodnocovanie a zneškodňovanie týchto odpadov. Nariadenie ďalej upravuje práva a povinnosti pôvodcu odpadu a poverených organizácií, ktorí nakladajú s komunálnymi odpadmi na území mesta.*
- *Všeobecne záväzné nariadenie mesta Bardejov č. 60/2004 o určení náležitostí miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.*

Nakladanie s komunálnymi odpadmi v Meste Bardejov zabezpečuje spoločnosť Ekobard, a.s., so sídlom na Štefánikovej ul. 3751, Bardejov. Zmesový komunálny odpad je zneškodňovaný na riadenej skládke v Bartošovciach, ktorej prevádzkovateľom je spoločnosť Ekočergov, a.s., Skládka odpadov č. 226, 086 42 Bartošovce.

V súčasnosti na území mesta je v prevádzke jeden zberný dvor na Štefánikovej ul. 3751, ktorého súčasťou je Hala na spracovanie predtriednych komunálnych odpadov, prevádzkovateľom je spol. EKOBARD, a.s., Štefánikova 3751, 085 01 Bardejov.

Vytriedené druhy komunálnych odpadov po spracovaní v hale (dotriedenie, lisovanie, balenie a skladovanie) sú odvážané špecializovanými firmami oprávnenými na nakladanie s jednotlivými odpadmi na zhodnotenie. V Tabuľka 43 je možné vidieť prehľad produkcie odpadov na území mesta Bardejov od roku 2000.

Tabuľka 43: Prehľad produkcie odpadov na území mesta Bardejov

	Množstvo vyprodukovaných odpadov			
	2000	2005	2010	2015
Množstvo KO	3 074,85	9 140,79	13 325,95	12 142,30
Množstvo vytriedených odpadov tony	15,85	1 405,56	2 179,02	2 362,30
Množstvo vytriedených odpadov (%)	0,40	14,97	16,35	19,46
Znížiť skládkovanie BRO tony	12,25	1 368,50	1 750,00	1 788,50
Znížiť skládkovanie BRO (%)	0,40	14,97	13,13	14,73
Znížiť množstvo zneškodňovaných odpadov skládkovaním tony	3 059,00	7 735,23	11 146,93	9 779,16
Znížiť množstvo zneškodňovaných odpadov skládkovaním (%)	99,46	84,62	83,65	80,54

3.7.10 Potenciál zhodnocovania odpadov na území mesta Bardejov

Na území mesta Bardejov v súčasnosti nie je lokalizovaný veľký energetický zdroj na spracovanie odpadov. BRO je možné energeticky zhodnocovať v priľahlých oblastiach, kde je vybudovaná infraštruktúra bioplynových staníc a spaľovní komunálneho odpadu. S vybudovaním zdroja na energetické zhodnocovanie odpadov sa na území mesta Bardejov v blízkej budúcnosti neráta.

3.8 Súčasná situácia na trhu s teplom na Slovensku

Cena tepla dodávaného dodávateľom, ktorý podniká na trhu s teplom podlieha regulácii. V cene tepla môžu teda byť zakalkulované len ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk. Od roku 2002 vykonáva reguláciu ceny tepla Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). V SR bol zavedený systém dvojzložkovej ceny tepla, to znamená, že ÚRSO určuje maximálnu cenu variabilnej zložky ceny tepla a maximálnu cenu fixnej zložky ceny tepla. Postup v regulácii ceny tepla v tepelnej energetike, rozsah ekonomicky oprávnených nákladov a primeraného zisku ÚRSO každoročne určuje svojím rozhodnutím, resp. výnosmi.

Regulácia variabilnej zložky ceny tepla je určenie nákladov na palivo, ktoré tvoria rozhodujúcu časť nákladov variabilnej zložky ceny, ďalej náklady na energie (elektrina, voda) a iné súvisiace náklady s priamou spotrebou. Pre výpočet jednotkovej variabilnej zložky ceny tepla (€/kWh) sa uplatňujú normatívne ukazovatele účinnosti výroby, resp. zmeny parametrov teplotnosného média a rozvodu tepla. To znamená, že v cene tepla sú premietnuté z hľadiska hospodárnosti iba akceptovateľné straty tepla. Nehospodárnosť pri výrobe a rozvode tepla nie je oprávnenou nákladovou položkou ceny tepla a znáša ju dodávateľ tepla. Variabilné náklady sú tie náklady, ktoré regulovaný subjekt (dodávateľ tepla) vynaloží na nákup primárnych energetických zdrojov a ich výška na dodané teplo závisí od ceny týchto energetických zdrojov (cena paliva, cena elektriny). To znamená, že dodávateľ tepla nemôže v podstatnej miere veľkosť týchto nákladov ovplyvniť. Výšku variabilných nákladov môže ovplyvniť len čiastočne a to zvyšovaním technickej úrovne zariadenia na výrobu a rozvod tepla a tým aj ukazovateľov energetickej efektívnosti zariadenia.

Princíp regulácie fixnej zložky ceny tepla spočíva v určení regulovaných a neregulovaných ekonomicky oprávnených nákladov. Rozhodujúcimi neregulovanými oprávnenými fixnými nákladmi sú odpisy hmotného a nehmotného majetku zariadení na výrobu a rozvod tepla, ktoré priamo súvisia s výrobou a rozvodom tepla, náklady na opravu a údržbu, nájomné za prenájom hmotného a nehmotného majetku, úroky z investičného úveru, a pod.). Rozhodujúcimi regulovanými oprávnenými fixnými nákladmi sú osobné náklady (mzdy a odvody), odpisy nehmotného a hmotného majetku, ktoré nepriamo súvisia s výrobou a rozvodom tepla (výpočtová technika, autá, a pod.) a ďalšie finančné náklady, ktoré súvisia so správou tepelného hospodárstva.

Tabuľka 44: Vývoj ceny tepla v meste Bardejov dodávateľa BT s.r.o.

Rok	Variabilná zložka pre domácnosti	Variabilná zložka pre organizácie	Fixná zložka
	[€/kWh]	[€/kWh]	[€/kW]
2017	0,0301	0,0301	183,2271
2016	0,0302	0,0302	207,1462
2015	0,0332	0,0332	211,3447
2014	0,0340	0,0340	212,3749
2013	0,0393	0,0393	185,7247
2012	0,0392	0,0392	190,9185
2011	0,0265	0,0267	203,3934
2010	0,0402	0,0463	97,6486

Tabuľka 45: Cena tepla v meste Bardejov dodávateľa BEB s.r.o.

Rok	Variabilná zložka pre domácnosti	Fixná zložka
	[€/kWh]	[€/kW]
2017	0,0273	132,2281

Dodávateľ fakturuje odberateľovi tepla:

- variabilnú zložku maximálnej ceny tepla vynásobenú nameraným množstvom tepla na odbernom mieste;
- fixnú zložku maximálnej ceny tepla s primeraným ziskom vynásobenú zmluvne dohodnutým množstvom tepla v danom roku;
- daň z pridanej hodnoty.

3.8.1 Charakteristické znaky a dopady nesystémového odpájania objektov od CZT

Dôležitosť každého infraštruktúrneho odvetvia je v tom, že štát, regionálna správa, resp. miestna samospráva cez jeho funkciu vykonáva pôsobnosť na spravovanom území. Znefunkčnenie infraštruktúry v dôsledku pôsobenia akéhokoľvek rizikového faktora spôsobí ohrozenie alebo narušenie politickej a hospodárskej správy územia alebo ohrozí život a zdravie obyvateľstva. Kolaps kritickej infraštruktúry môže ohroziť samotnú výrobu potravín, vykurovanie, priemyselnú výrobu a rozvrátiť chod spoločnosti.

Centralizované zásobovanie teplom je takouto infraštruktúrou na lokálnej úrovni a jeho ohrozenie vôbec nemusí byť spôsobené len vonkajšími faktormi (teroristický čin, vojna, a pod.), rovnako nebezpečné pre jeho spoľahlivú kontinuálnu prevádzku je aj nekontrolované odpájanie, ktoré poškodzuje technickú a ekonomickú stabilitu sústavy a to dokonca aj vtedy, ak sa to deje v dobrej viere. Nekontrolovateľné odpájanie obyčajne v konečnom dôsledku poškodí aj odpojený subjekt, pretože sa zhorší funkcia zvyšku sústavy, jej správna a spoľahlivá funkcia, na ktorú je aj odpojený subjekt väčšinou odkázaný-povedzme, bude menej efektívne fungovať obecná infraštruktúra, školy, úrady, kultúrne a športové objekty, a pod. V prípade, ak zariadenie spĺňa parametre energetickej efektívnosti, environmentálne požiadavky a príčinou odpojenia bola iba zhoršená ekonomická

efektívnosť, jedná sa s najväčšou pravdepodobnosťou o zle nastavené parametre regulácie alebo daní, ktoré sa môžu zmeniť, dokonca obrátiť v neprospech odpojeného objektu (subjektu).

Ako poškodí odpojený subjekt prevádzku zvyšku sústavy? Technicky tak, že odpojením zmení technické parametre, na ktoré bola prevádzka infraštruktúry projektovaná a ekonomicky tak, že prestane prispievať na jej funkciu a dôjde k ekonomickej strate prevádzkovateľa alebo subjektov pripojených k zvyšku sústavy.

Vyššie uvedené konštatovanie platí obecné pre všetky sieťové odvetvia (teplo, elektrinu, zemný plyn, vodu, kanalizáciu, a pod.), preto bola bezpečnosť a spoľahlivosť ich funkcie z úrovne štátu chránená legislatívou - Zákomom o kritickej infraštruktúre č. 45/2011 Z.z., resp. Zákon o tepelnej energetike č. 657/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a doplnkov.

Podľa § 12 ods. 3 tohto zákona je upravený aj osobitný prípad kedy MHSR nad 10 MW (do 10 MW mesto) záväzné stanovisko k odpojeniu nevydá.

Jedná sa o prípady, pri ktorých sa povoľuje výstavba sústavy tepelných zariadení spojená so znižovaním odberu tepla z existujúceho systému CZT, ktorý má povahu tzv. „účinného centralizovaného zásobovania teplom“ podľa § 2 písm. z) zákona č. 657/2004 Z.z., v ktorom sa pod pojmom účinné CZT rozumie nasledovne:

S účinným centralizovaným zásobovaním teplom je systém centralizovaného zásobovania teplom, ktorým sa dodáva aspoň 50 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie alebo 50 % tepla z priemyselných procesov, 75 % tepla vyrobeného kombinovanou výrobou alebo 50 % tepla vyrobeného ich kombináciou.

Sústava CZT v meste Bardejov spĺňa podmienky definície účinného centralizovaného zásobovania teplom od ustanovenia tohto pojmu v zákone č. 657/2004 Z.z. do platnosti a má o tejto skutočnosti vydané osvedčenie.

Potom platí aj ustanovenie § 21 ods. 3) Zákona 657/2004 v znení: Ak sa na vymedzenom území plánuje vybudovať nový objekt spotreby tepla s projektovanou ročnou potrebou tepla vyššou ako 30 MWh a dodávateľ na tomto vymedzenom území dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom, musí sa projektovaná ročná potreba tepla prednostne pokryť od tohto dodávateľa, ak to umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla.

Technologické zariadenie centrálného zdroja tepla (OST, zariadenie na prípravu TUV, obehové čerpadlá, a pod. a rozvody tepla boli projektované na pokrytie potreby tepla na vykurovanie a prípravu TUV pre všetkých odberateľov napojených v tepelnom okruhu. Nesystémovým odpojením jedného alebo viacerých odberateľov tepla od CZT v tepelnom okruhu dôjde k narušeniu hospodárnosti prevádzky zdrojov a rozvodu tepla a tým k zníženiu energetickej a ekonomickej efektívnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, čo v konečnom dôsledku zvýši fixnú zložku ceny tepla a náklady pre ostatných odberateľov tepla. V takomto prípade pre pokrytie potreby tepla zostávajúcich odberateľov tepla na tepelnom okruhu CZT budú OST a rozvody tepla výkonovo predimenzované, klesne prevádzkové využitie zariadení. Dôjde k narušeniu hydraulickej stability zdroja a rozvodov tepla čo vyvoláva potrebu nevyhnutných nákladov na opätovné zabezpečenie hydraulického vyváženia. Obehové a cirkulačné čerpadlá sa stanú predimenzovanými a dôjde k zvýšeniu spotreby čerpacej práce na prenášané množstvo tepla. Predimenzovaný sa stane aj systém

prípravy TUV, cirkulačné množstvo, ktoré slúži pre dosiahnutie parametrov - teploty ostane zachované (dokonca sa musí zvýšiť) a odber sa zníži, čím sa zvýši energetická náročnosť na jednotku prípravy a dodávky TUV. Rozvody tepla, z ktorých boli zásobované aj odpojené objekty znížením odberu tepla spôsobia, že dôjde k zvýšeniu podielových strát tepla na dodané množstvá tepla. V takýchto prípadoch dochádza k menšiemu alebo väčšiemu znehodnoteniu investície v súvislosti s výškou odpisov hmotného a nehmotného majetku pri výrobe a rozvode tepla.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike je odpájanie od centrálnej dodávky tepla podmienené úhradou dodávateľovi tepla ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením od sústavy tepelných zariadení dodávateľa.

Odpojením od centrálnej dodávky tepla a výstavbou domovej kotolne sa nedosiahne zníženie potreby tepla na vykurovanie objektu. Namiesto nákupu určitého množstva tepla od dodávateľa tepla sa rovnaké množstvo tepla musí vyrobiť vo vlastnej kotolni. Skutočné platby za teplo možno znížiť predovšetkým racionalizačnými opatreniami zameranými na zníženie spotreby tepla v dome a nie výstavbou nového zdroja tepla. V kalkulácii ceny tepla z domovej kotolne je potrebné počítať s investičným nákladom na vybudovanie takéhoto zdroja tepla, úroky z prípadnej pôžičky, nákladmi na jeho budúcu obnovu a nákladmi súvisiacimi s odpojením sa od zdroja sústavy CZT. Okrem nákupu paliva treba vynakladať ďalšie prostriedky za elektrinu, zákonné prehliadky a revízie, na servis, údržbu a obsluhu. V kalkulácii ceny tepla zo zdroja CZT sú náklady pre udržiavanie a rozvoj sústavy tepelných zariadení už započítané v cene dodávaného tepla. Dodávateľ tepla zo zdroja CZT má k dispozícii aj iné nástroje ako eliminovať nárast ceny zemného plynu poprípade priamo vyrába teplo z iných zdrojov energie. Má možnosť diverzifikovať palivovú základňu, poprípade rokovať s dodávateľom tepla o cene tepla a udržiavať tak akceptovateľnú cenu na trhu s teplom. Výhodnosť a opodstatnenosť CZT v bytovo komunálnom sektore je daná konkurencieschopnou cenou dodaného tepla zo zdroja CZT oproti cene tepla z domovej kotolne na zemný plyn.

3.8.2 Faktory ovplyvňujúce stabilitu trhu s teplom v sústavách CZT

Sústava CZT má charakter prirodzeného monopolu na dodávku tepla na vymedzenom území. V súčasnej dobe vytvárajú konkurenčné prostredie pre CZT prakticky lokálne zdroje tepla s kotlami spaľujúcimi zemný plyn na úrovni domových, resp. blokových kotolní a individuálny spôsob vykurovania jednotlivých bytov v obytných domoch s uplatnením etážového typu ústredného kúrenia v byte. Vplyvom deformácie cien zemného plynu pre jednotlivé odberateľské kategórie dochádza k nesystémovému odpájaniu sa od centralizovanej dodávky tepla výstavbou domových kotolní alebo odpojením sa od vykurovacieho systému v obytnom dome zmenou na individuálne vykurovanie bytu s vlastným kotlom. Napriek tomu, že sa postupne odstraňujú zásadné cenové deformácie v ZPN medzi jednotlivými odberateľskými kategóriami, pretrváva naďalej nízka diferenciácia cenového rozdielu medzi tarifnou skupinou domácnosti a malo odberom, oproti skupinám stredného a veľkého odberu. V súčasnosti, keď je cena ZPN pre domácnosti a malo odber (individuálne bytové kotolne a domové kotolne) celý rok pevná, zatiaľ čo stredný a veľký odber (CZT) má v štruktúre ceny aj premenlivú sadzbu za skutočne odobraté množstvo plynu a ročnú výkonovú sadzbu za dohodnuté denné maximum, je stále minimálny rozdiel v tarifách v prospech väčších zdrojov tepla.

Súčasná tarifná štruktúra odberateľských kategórií na Slovensku ešte nezohľadňuje rozdelenie nákladov podľa jednotlivých tlakových úrovní a množstva odoberaného plynu. Bariérou proti výstavbe

individuálneho zdroja tepla (domovej kotolne) by mohla v budúcnosti byť cenová politika pri dodávke zemného plynu pre tÚVo odberateľskú kategóriu (M4, malo odber s ročným odberom do 600 000 kWh vrátane). Cena ZPN v tejto kategórii, kde je fixná mesačná sadzba 389,- € s DPH a sadzba za odobratý 1 Nm³ plynu 0,454 € s DPH je veľký predpoklad, že súčasný cenový rozdiel sa prehĺbi v neprospech domových kotolní s nižšou spotrebou paliva tak, ako je tomu v iných krajinách európskej únie.

3.8.3 Modelový príklad decentralizácie výroby tepla na úroveň domových kotolní - konkurenčná cena tepla pre CZT

V modelovom prípade predpokladajme, že sa jedná o odpojenie objektu od SCZT a nahradenie odberu tepla výrobou na decentralizovanom zdroji zásobovania teplom, objektovou kotolňou na báze peliet, resp. ZPN, ktorá bude zabezpečovať dodávku tepla na vykurovanie a prípravu TUV s ročnou priemernou spotrebou tepla na úrovni 880 MWh tepla. Základné technické údaje navrhovanej blokovej kotolne a predpokladané investičné náklady sú nasledovné:

Tabuľka 46: Parametre odpojeného objektu

Odpojený regulačný príkon	120	kW
Spotreba tepla na vykurovanie	380 000	kWh
Spotreba tepla na ohrev TUV	200 000	kWh

Prepočet prevádzkových nákladov na dodávky tepla z CZT je vykonaný na základe schválenej ceny pre rok 2017 spoločnosti BT s.r.o. Pre porovnanie nie je uvažované s rastom cien. Pre výpočet je uvažované s životnosťou zariadení 20 rokov.

Tabuľka 47: Prepočet nákladov na dodávku tepla z CZT

Obdobie	Fixná jednotková cena [€/kW]	Variabilná jednotková cena [€/kWh]	Ročný náklad na teplo [€]
1	183,2271	0,0301	39 445
2	183,2271	0,0301	39 445
3	183,2271	0,0301	39 445
4	183,2271	0,0301	39 445
5	183,2271	0,0301	39 445
6	183,2271	0,0301	39 445
7	183,2271	0,0301	39 445
8	183,2271	0,0301	39 445
9	183,2271	0,0301	39 445
10	183,2271	0,0301	39 445
11	183,2271	0,0301	39 445
12	183,2271	0,0301	39 445
13	183,2271	0,0301	39 445
14	183,2271	0,0301	39 445
15	183,2271	0,0301	39 445
16	183,2271	0,0301	39 445
17	183,2271	0,0301	39 445
18	183,2271	0,0301	39 445
19	183,2271	0,0301	39 445
20	183,2271	0,0301	39 445
CELKEM			788 905

Bol vykonaný prepočet fixných nákladov spojených s prevádzkou domovej plynovej kotolne, ako je vidieť v Tabuľka 48. Tieto náklady nie sú obsiahnuté v cene paliva a je nutné ich tak do výpočtu zahrnúť ako fixnú zložku. Bez týchto nákladov nie je cena tepla z vlastnej domovej kotolne kompletná a skresľuje pohľad na cenu tepla z vlastného zdroja v porovnaní s CZT.

Tabuľka 48: Prepočet fixných nákladov domovej plynovej kotolne

Položka	Ročný náklad [€]	Fixný náklad na kWh [€]
Poistenie majetku	200	0,00034
Elektro pre obsluhu systému	200	0,00034
Revízie, zákonné prehliadky a zákonné poplatky	100	0,00017
Poplatky za znečistenie	100	0,00017
Odpisy hmotného a nehmotného majetku súvisiaceho s výrobou a rozvodom tepla	7 000	0,01177
Opravy a udržiavanie spolu	900	0,00151
Úroky z investičného úveru	3 900	0,00656
Fixné náklady spolu	12 400	0,02086

Tabuľka 49: Prepočet nákladov na cenu tepla z domovej plynovej kotolne

Obdobie	Fixná jednotková cena [€/mesiac]	Jednotková cena paliva [€/MWh]	Variabilné náklady na palivo [€]	Celkové náklady na palivo [€]	Náklady na palivo s DPH [€]	Ročný náklad na revízie kotlov a ďalšie poplatky [€]	Jednotková cena tepla [€/kWh]	Jednotková cena tepla vrátane DPH [€/kWh]	Celkové ročné náklady na teplo [€]
1	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
2	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
3	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
4	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
5	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
6	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
7	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
8	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
9	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
10	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
11	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
12	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
13	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
14	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
15	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
16	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
17	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
18	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
19	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
20	284,33	0,0357	21 224	24 636	29 563	12 400	0,0623	0,0748	44 443
CELKEM			424 473	492 712	591 254	248 000			888 854

Pri porovnaní jednotkových cien vychádzajú lacnejšie dodávky tepla z CZT než z vybudovanej vlastnej kotolne na zemný plyn. Významný vplyv na to má zdroj tepla - kogeneračná kotolňa spaľujúca drevnú štiepku. Celkovo v modelovom príklade vychádzajú celkové náklady na teplo dodané z CZT na 39 445 €, oproti tomu náklady na teplo z vlastnej domovej kotolne na 44 443 €.

Vybudovanie vlastnej domovej kotolne na CZT, tak nemá ekonomickú návratnosť, možno vyhlásiť ako ekonomicky neuskutočniteľné.

3.8.4 Charakteristické znaky a dopady nesystémového odpájania objektov od CZT

Dôležitosť každého infraštruktúrneho odvetvia je vtom, že štát, regionálna správa, resp. miestna samospráva cez jeho funkciu vykonáva pôsobnosť na spravovanom území. Znefunkčnenie infraštruktúry v dôsledku pôsobenia akéhokoľvek rizikového faktora spôsobí ohrozenie alebo narušenie politickej a hospodárskej správy územia alebo ohrozí život a zdravie obyvateľstva. Kolaps

kritickej infraštruktúry môže ohroziť samotnú výrobu potravín, vykurovanie, priemyselnú výrobu a rozvrátiť chod spoločnosti.

Centralizované zásobovanie teplom je takouto infraštruktúrou na lokálnej úrovni a jeho ohrozenie vôbec nemusí byť spôsobené len vonkajšími faktormi (teroristický čin, vojna, ...), rovnako nebezpečné pre jeho spoľahlivú kontinuálnu prevádzku je aj nekontrolované odpájanie, ktoré poškodzuje technickú a ekonomickú stabilitu sústavy a to dokonca aj vtedy, ak sa to deje v dobrej viere. Nekontrolovateľné odpájanie obvyčajne v konečnom dôsledku poškodí aj odpojený subjekt, pretože sa zhorší funkcia zvyšku sústavy, jej správna a spoľahlivá funkcia, na ktorú je odpojený subjekt väčšinou odkázaný-povedzme, bude menej efektívne fungovať obecná infraštruktúra, školy, úrady, kultúrne a športové objekty, ... V prípade, ak zariadenie spĺňa parametre energetickej efektívnosti, environmentálne požiadavky a príčinou odpojenia bola iba zhoršená ekonomická efektívnosť, jedná sa s najväčšou pravdepodobnosťou o zle nastavené parametre regulácie alebo daní, ktoré sa môžu zmeniť, dokonca obrátiť v neprospech odpojeného objektu (subjektu).

Ako poškodí odpojený subjekt prevádzku zvyšku sústavy? Technicky tak, že odpojením zmení technické parametre, na ktoré bola prevádzka infraštruktúry projektovaná a ekonomicky tak, že prestane prispievať na jej funkciu a dôjde k ekonomickej strate prevádzkovateľa alebo subjektov pripojených k zvyšku sústavy.

Vyššie uvedené konštatovanie platí obecné pre všetky sieťové odvetvia (teplo, elektrinu, zemný plyn, vodu, kanalizáciu, ...), preto bola bezpečnosť a spoľahlivosť ich funkcie z úrovne štátu chránená legislatívou - Zákomom o kritickej infraštruktúre č. 45/2011 Z.z., resp. Zákon o tepelnej energetike č. 657/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a doplnkov. Podľa § 12 ods. 3 tohto zákona je upravený aj osobitný prípad kedy MHSR nad 10 MW (do 10 MW mesto) záväzné stanovisko k odpojeniu nevydá. Jedná sa o prípady, pri ktorých sa povoľuje výstavba sústavy tepelných zariadení spojená so znižovaním odberu tepla z existujúceho systému CZT, ktorý má povahu tzv. „účinného centralizovaného zásobovania teplom“ podľa § 2 písm. z) zákona č. 657/2004 Z.z., v ktorom sa pod pojmom účinné CZT rozumie nasledovne:

- účinným centralizovaným zásobovaním teplom, je systém centralizovaného zásobovania teplom, ktorým sa dodáva aspoň 50 % tepla vyrobeného z obnoviteľných zdrojov energie alebo 50 % tepla z priemyselných procesov, 75 % tepla vyrobeného kombinovanou výrobou alebo 50 % tepla vyrobeného ich kombináciou.

CZT Bardejov spĺňa podmienky definície účinného centralizovaného zásobovania teplom od ustanovenia tohto pojmu v zákone č. 657/2004 Z.z. do platnosti a má o tejto skutočnosti vydané osvedčenie.

Potom platí aj ustanovenie § 21 ods. 3) Zákona 657/2004 v znení: Ak sa na vymedzenom území plánuje vybudovať nový objekt spotreby tepla s projektovanou ročnou potrebou tepla vyššou ako 30 MWh a dodávateľ na tomto vymedzenom území dodáva teplo z účinného centralizovaného zásobovania teplom, musí sa projektovaná ročná potreba tepla prednostne pokryť od tohto dodávateľa, ak to umožňujú technické podmienky a inštalovaný výkon zariadení na výrobu tepla.

Technologické zariadenie centrálného zdroja tepla (KOST, zariadenie na prípravu TUV, obehové čerpadlá,...) a rozvody tepla boli projektované na pokrytie potreby tepla na vykurovanie a prípravu

TUV pre všetkých odberateľov napojených v tepelnom okruhu. Nesystémovým odpojením jedného alebo viacerých odberateľov tepla od CZT v tepelnom okruhu dôjde k narušeniu hospodárnosti prevádzky zdrojov a rozvodu tepla a tým k zníženiu energetickej a ekonomickej efektívnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení, čo v konečnom dôsledku zvýši fixnú zložku ceny tepla a náklady pre ostatných odberateľov tepla. V takomto prípade pre pokrytie potreby tepla zostávajúcich odberateľov tepla na tepelnom okruhu CZT budú OST a rozvody tepla výkonovo predimenzované, klesne prevádzkové využitie zariadení. Dôjde k narušeniu hydraulickej stability zdroja a rozvodov tepla čo vyvoláva potrebu nevyhnutných nákladov na opätovné zabezpečenie hydraulického vyváženia. Obehové a cirkulačné čerpadlá sa stanú predimenzovanými a dôjde k zvýšeniu spotreby čerpacej práce na prenášané množstvo tepla. Predimenzovaný sa stane aj systém prípravy TUV, cirkulačné množstvo, ktoré slúži pre dosiahnutie parametrov - teploty ostane zachované (dokonca sa musí zvýšiť) a odber sa zníži, čím sa zvýši energetická náročnosť na jednotku prípravy a dodávky TUV. Rozvody tepla, z ktorých boli zásobované aj odpojené objekty znížením odberu tepla spôsobia, že dôjde k zvýšeniu podielových strát tepla na dodané množstvá tepla. V takýchto prípadoch dochádza k menšiemu alebo väčšiemu znehodnoteniu investície v súvislosti s výškou odpisov hmotného a nehmotného majetku pri výrobe a rozvoze tepla. Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike je odpájanie od centrálnej dodávky tepla podmienené úhradou dodávateľovi tepla ekonomicky oprávnených nákladov vyvolaných odpojením od sústavy tepelných zariadení dodávateľa. Odpojením od centrálnej dodávky tepla a výstavbou domovej kotolne sa nedosiahne zníženie potreby tepla na vykurovanie objektu. Namiesto nákupu určitého množstva tepla od dodávateľa tepla sa rovnaké množstvo tepla musí vyrobiť vo vlastnej kotolni. Skutočné platby za teplo možno znížiť predovšetkým racionalizačnými opatreniami zameranými na zníženie spotreby tepla v dome a nie výstavbou nového zdroja tepla. V kalkulácii ceny tepla z domovej kotolne je potrebné počítať s investičným nákladom na vybudovanie takéhoto zdroja tepla, úroky z prípadnej pôžičky, nákladmi na jeho budúcu obnovu a nákladmi súvisiacimi s odpojením sa od zdroja CZT. Okrem nákupu paliva treba vynakladať ďalšie prostriedky za elektrinu, zákonné prehliadky a revízie, na servis, údržbu a obsluhu. V kalkulácii ceny tepla zo zdroja CZT sú náklady pre udržiavanie a rozvoj sústavy tepelných zariadení už započítané v cene dodávaného tepla. Dodávateľ tepla zo zdroja CZT má k dispozícii aj iné nástroje ako eliminovať nárast ceny zemného plynu poprípade priamo vyrába teplo z iných zdrojov energie. Má možnosť diverzifikovať palivovú základňu, poprípade rokovať s dodávateľom tepla o cene tepla a udržiavať tak akceptovateľnú cenu na trhu s teplom. Výhodnosť a opodstatnenosť CZT v bytovo komunálnom sektore je daná konkurencieschopnou cenou dodaného tepla zo zdroja CZT oproti cene tepla z domovej kotolne na zemný plyn.

4 PREDPOKLADANÝ VÝVOJ SPOTREBY TEPLA NA ÚZEMÍ MESTA

Implementáciou racionalizačných opatrení (zateplenie obvodových múrov, strechy a výmenou okien) spolu s miernejšími teplotami v zimnom období je predpoklad pokračujúcej tendencie zníženého dopytu po teple vo všetkých sektoroch.

Scenár vývoja spotreby tepla na území mesta Bardejov je možné rozdeliť nasledovne:

- Vývoj spotreby tepla v rámci CZT,
- Vývoj spotreby tepla v rámci individuálnej bytovej výstavby v rozvojových oblastiach.

4.1.1 Predpokladaný vývoj spotreby tepla v meste Bardejov

Pokračovaním v implementácii racionalizačných opatrení (zateplenie obvodového plášťa, výmenou okien) je možné dosiahnuť značné zníženie spotreby tepla v celom spektre objektov na území mesta Bardejov. Neoddeliteľným faktorom, ktorý v posledných rokoch priaznivo vplyva na zníženie spotreby tepla sú miernejšie klimatické podmienky v posudzovanej oblasti.

4.1.1.1 Predpokladaný vývoj úspor z výroby a distribúcie tepla v sústavách tepelných zariadení CZT

Majoritným prechodom z plynového vykurovania k nakupovaniu tepelnej energie od spoločnosti BEB s.r.o. boli znížené nároky na výrobu tepla v zariadeniach vo vlastníctve BT s.r.o.. Pre maximalizáciu úspor spojených s výrobou a distribúciou tepla je potrebné zamerať sa na distribučnú sieť spolu s OST v správe BT s.r.o. Ako vyplýva z analýzy uvedenej v podkapitole 3.2.4 viacej ako polovica celkových rozvodov tepla je za hranicou predpokladanej životnosti, s čím sú spojené aj vyššie straty pri distribúcii tepla. Výmenou týchto zastaralých potrubných rozvodov za nové vyhotovené z predizolovaného potrubia, je možné dosiahnuť značné úspory energie spojenej s distribúciou tepla. Aplikáciou energetického manažmentu je možné dosiahnuť ďalšie úspory tepla v rámci výroby a distribúcie tepla.

Potenciál úspor v rámci výroby a distribúcie tepla bol stanovený na úroveň 4 – 5 % v porovnaní so spotrebou tepla v roku 2016.

4.1.1.2 Predpokladaný vývoj spotreby tepla v bytových objektoch zásobovaných teplom z CZT

Ako vyplýva z analýzy uvedenej v podkapitole 3.3.5, za posledných 10 rokov bolo možné systematickými opatreniami dosiahnuť značné úspory tepla potrebného pre vykurovanie. Kombináciou súkromného kapitálu a spolufinancovaním z viacerých dotačných programov bolo viacej ako 41 % bytových domov kompletne zateplených, 26 % je zateplených čiastočne, pritom stále 33 % bytových domov je nezateplených. Všetky uvedené bytové domy sú po kompletnej renovácii okien. Pokračovaním v trende obnovy obvodového plášťa bytových domov je možné dosiahnuť v najbližších rokoch ďalšie zníženie spotreby tepla. Následným znižovaním spotreby tepla v rámci CZT sa otvára potenciál pre pripájanie nových objektov k sústave CZT, čo bude mať priaznivý vplyv na znižovanie nákladov. Aplikáciou energetického manažmentu je možné dosiahnuť ďalšie úspory tepla v rámci výroby a distribúcie tepla.

Odhadovaný potenciál úspor v rámci bytových domov je na úrovni 10 – 12 % v porovnaní so spotrebou tepla v roku 2016.

4.1.1.3 **Predpokladaný vývoj spotreby tepla v bytových domoch s individuálnym vykurovaním**

Obdobne ako v rámci CZT aj v bytových domoch s individuálnym vykurovaním je možné predpokladať postupné znižovanie spotreby tepla aplikáciou racionalizačných opatrení na strane spotreby, ako aj výmenou súčasných zdrojov tepla. Neoddeliteľnou súčasťou znižovania spotreby tepla je energetický manažment, ktorého aplikáciou v rámci bytových domov je možné dosiahnuť zaujímavých energetických úspor.

Odhadovaný potenciál úspor 25 % v porovnaní so súčasnou spotrebou tepla.

4.1.1.4 **Predpokladaný vývoj spotreby tepla vo verejnom sektore**

Vývoj spotreby tepla vo verejnom sektore bol kladne poznačený rozsiahlym dotačným programom podporovaným zo štrukturálnych fondov európskej únie. V budúcnosti sa predpokladá ďalšie znižovanie spotreby tepla vo verejnom sektore a to hlavne v návaznosti na doterajšiu smernicu o energetickej efektívnosti (2012/27/EÚ), sa SR zaviazala obnovovať verejné budovy. V rozsiahlom dotačnom programe z **Operačného programu Kvalita životného prostredia**, v prioritnej osi **4. Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch** v rámci špecifického cieľa **4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov**, je možné získať nenávratné finančné prostriedky s cieľom znižovania energetickej náročnosti verejných budov.

Nevyhnutnou a povinnou súčasťou žiadosti o pridelenie finančných prostriedkov je spracovanie energetického auditu, ktorý je uznateľným nákladom. Schvaľované budú projekty, vďaka ktorým je možné dosiahnuť zníženie spotreby energie na vykurovanie viac ako 30 %. Zúčastníci sú pritom motivovaní dosiahnuť viac ako 50 %.

Využitím dotačného programu je možné dosiahnuť 10 – 15 % úspor primárnych energetických zdrojov spojených s vykurovaním, vetraním a klimatizáciou.

4.1.1.5 **Predpokladaný vývoj spotreby tepla v podnikateľskom sektore**

V rámci podnikateľského sektora neboli zo strany zástupcov jednotlivých podnikov zaslané konkrétne údaje o spotrebách tepla v rámci jednotlivých prevádzok. Napriek tomu je možné predpokladať zníženie spotreby tepla v porovnaní s rokom 2006. Priaznivý vplyv na znižovanie spotreby tepla v priemyselnom sektore je spojený s prijatím zákona č. 321/214 Z.z o energetickej efektívnosti, ktorý ukladá povinnosť vypracovania energetických auditov pre podniky s viac ako 250 zamestnancami, alebo ročným obratom 50 mil. eur. Od tohto je povinnosť pre tieto podniky aktualizovať audity každé 3 roky.

Aplikáciou opatrení spojených s vyhotovením energetických auditov ako aj postupnou výmenou dožívajúcich systémov je predpokladaná úspora nákladov na teplo na úrovni 10 – 15 % v porovnaní s rokom 2006.

Novým akceleračným faktorom pre ďalšie znižovanie nákladov na teplo bude pripravovaná legislatíva z **Operačného programu Kvalita životného prostredia**, v prioritnej osi **4. Energeticky efektívne**

nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch v rámci špecifického cieľa 4.2 Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch.

S využitím tohto dotačného programu, alebo využitím vlastných finančných prostriedkov je možné dosiahnuť úspory spotreby energií na teplo v rozsahu 15 – 25 %.

4.1.2 Predpokladaný vývoj spotreby tepla v rozvojových oblastiach

V tejto podkapitole je súhrnne uvedený prehľad disponibilných územných kapacít podľa platného ÚPN mesta (2015) a KONCEPCIE ROZVOJA BÝVANIA MESTA BARDEJOV DO ROKU 2015 S VÝHLADOM DO ROKU 2019 (2009), s ich konkretizáciou podľa vypracovanej podrobnejšej ÚPD a ÚPP (najmä urbanistické štúdie tam, kde boli vypracované), a odhadované kapacitné možnosti aj ostatných súčasných územných plánov pre novú obytnú zástavbu navrhovaných plôch.

Úlohou mesta je vytvárať podmienky pre výstavbu bytových domoch a rodinných domoch, od územno-plánovacej dokumentácie cez koordináciu a účasť na rozvoji technickej infraštruktúry.

Pre výstavbu bytov v bytových domoch má mesto Bardejov vytypované tri základné lokality a to Vinbarg, Bardejovskú Novú Ves, Dlhú Lúku a Radničné námestie. Pri prvých troch lokalitách je nutné majetkovo - právne vysporiadanie a výstavba alebo prekládka inžinierskych sietí. Pre celkové vyčíslenie množstva bytových jednotiek v uvedených lokalitách je potrebné spracovať podrobnejšiu dokumentáciu.

4.1.2.1 Bytový sektor

Pre viacpodlažnú obytnú zástavbu (hromadné bývanie) sú v súčasnosti k dispozícii takéto územné kapacity:

Tabuľka 50: Tabuľka kapacít viacpodlažnej obytnej zástavby

Vinbarg	III. etapa	338 bytov
	IV. etapa	186 bytov
Celkom		574 bytov

Pri výstavbe viacpodlažných bytových domoch v lokalite Vinbarg je možné využiť zdroje CZT, ktoré sú v tejto lokalite dostupné. Budú tak lepšie využité kapacity siete a dôjde k zvýšeniu efektivity dodávok tepla.

Tabuľka 51: Predpokladaná spotreba tepla novej výstavby v sídlisku Vinbarg

Potreba tepla na vykurovanie	70	kWh/m ² .rok
Potreba tepla na TUV	30	kWh/m ² .rok
Priemerná plocha bytov	60	m ²
Počet bytov	574	kusov
Potreba tepla celkom	3 444 000	kWh/rok

Pri predpokladanej výstavbe bytových domoch v lokalite Vinbarg, je uvažované s celkovou potrebou tepla na vykurovanie a ohrev TUV spolu cca 3,45 MWh/rok. Tieto bytové domy sú vhodné pre pripojenie k CZT. Pripojenie nových BD je technicky, ekologicky i ekonomicky uskutočniteľné.

4.1.2.2 Individuálna bytová výstavba

Pre individuálnu obytnú zástavbu sú v súčasnosti k dispozícii takéto územné kapacity:

Tabuľka 52: Prehľad lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu v katastri Bardejov

čís. lok.	Názov lokality	cieľ. počet RD	súč. st. rozost. RD	plocha územia v m ²	vlastník pozemku	poznámka
1.	Tehelná-III.et.	30	0	22 945	mesto	
2.	Šibenná hora	134	6	350 000	fyz. osoby	
3.	Moliterka II.etapa	40	8	31 120	fyz. osoby	RD vo výst.
4.	Moliterka III.etapa	84	0	62 530	fyz. osoby	
5.	Štefánikova ul.	11	0	7 155	fyz.os.+mesto	
6.	Poštárka k Lukavici	15	6	20 625	fyz. osoby	
7.	Pod Mihaľovom - I.et.	26	22	31 818	stavebníci	pred ukonč. výst.RD
8.	Pod Mihaľovom- II.et.	138	1	121 161	fyz. osoby	
9.	Pod Dubinami	124	0	47 551	fyz. osoby	
10.	Mičkova (Hančov)	8	4	8 300	fyz. osoby	
11.	Bardejov. záb.- sever	5	2	6 100	fyz. osoby	
12.	Bardejov. záb.- juh	6	5	6 400	fyz. osoby	
13.	Toplianska	11	6	7 552	fyz. osoby	
14.	Za BPS	13	0	13 774	fyz. osoby	
15.	Kutuzovova- pri SPOŠ	13	1	13 943	fyz. osoby	
16.	Za Dolinou	22	0	15 440		

Pre individuálnu bytovú výstavbu sa predpokladá vybudovanie vlastného zdroja vykurovania v mieste spotreby. Budú zriaďované vlastné kotolne na obnoviteľné zdroje, tepelné čerpadlá, plynové kondenzačné kotly a pod. Možno predpokladať minimálny záujem o pripojenie k CZT pre svoju technickú náročnosť pri malých dodávkach tepla.

4.1.2.3 Priemyselný sektor

Najrozsiahlejšou disponibilnou rozvojovou plochou vo vnÚVornej štruktúre sídla je priemyselná zóna v severnej časti mesta, kde sa uvažuje s výstavbou priemyselného parku, teda vybudovaním objektov priemyselnej výroby rôzneho druhu.

Ďalšou rozvojovou plochou je juhovýchodná časť mesta medzi sídliskom Obrancov mieru a mestským cintorínom. Túto plochu možno využiť pre výstavbu objektov občianskej vybavenosti a je možné

novovybudované objekty zásobovať teplom zo systému CZT. Výhodou uvedených lokalít je skutočnosť, že v nich už existuje dobrá infraštruktúra inžinierskych sietí (voda, kanalizácia, elektrická energia a zemný plyn).

Vývoj spotreby tepla v rozvojových oblastiach v priemyselnom sektore závisí predovšetkým od druhu priemyselnej výroby a potreby tepla pre inštalovanú technológiu a potreby tepla pre vykurovanie objektov administratívneho charakteru.

4.2 Rámcový návrh opatrení na zabezpečenie potenciálu úspor tepla v sústavách tepelných zariadení

Dosiahnuteľný potenciál úspor v spotrebe tepelnej energie je súhrnom všetkých realizovateľných opatrení, vzhľadom k súčasnemu stavu technického rozvoja a dostupných technológií. Ekonomický zdôvodniteľný potenciál úspor je následne obmedzený na také opatrenia, ktoré zaistia úsporu pri súčasnom priaznivom pomere vynaložených investičných a prevádzkových nákladov.

V tejto časti sú špecifikované opatrenia, ktoré na základe súčasných ekonomických podmienok vykazujú po realizácii akceptovateľný pomer nákladov a výnosov, respektíve zabezpečujú konkurencieschopnosť na trhu s teplom pri spoľahlivosti a bezpečnosti dodávky a spotreby tepla.

4.2.1 Realizácia potenciálu úspor na strane spotreby tepla

V tejto kapitole sú popísané rámcové návrhy vedúce k zníženiu spotreby tepla v objektoch.

V prvej časti ide o opatrenia zamerané na zvýšenie technickej úrovne a zvýšenie miery hospodárnosti jednotlivých častí vykurovacieho systému, zdroj tepla, rozvody vykurovacieho systému a teplej úžitkovej vody a vykurovacích telies.

Najväčší vplyv na spotrebu tepla majú tepelnotechnické vlastnosti obálky budovy. Jedná sa však o investičné náročné opatrenia s relatívne dlhou dobou návratnosti.

4.2.1.1 Meranie a regulácia spotreby tepla a TUV

Zabezpečenie optimálnej teploty vzduchu vo vykurovaných priestoroch bez prekurovania. Zníženie teploty vzduchu o 10 °C predstavuje zníženie spotreby tepla o 6 %. Regulácia parametrov vykurovacej vody v závislosti od vonkajšej teploty, vykonávanie nočných ÚVlmov a temperovanie vykurovaných priestorov pokiaľ nie sú využívané (školské, zdravotnícke zariadenia,...).

Základné racionalizačné opatrenia, ktorými možno dosiahnuť zníženie spotreby tepla a ktoré sú nevyhnutné na hospodárnu prevádzku vykurovania sú:

- Hydraulické vyregulovanie vykurovacej sústavy a rozvodov TUV,
- Programovateľná ekvitermická regulácia vykurovania,
- Zónová regulácia vykurovania objektu, podľa orientácie budovy,
- Inštalácia termoregulačných ventilov na vykurovacie telesá, umožňujúce individuálny prístup užívateľov bytov k ovplyvňovaniu vlastnej spotreby tepla na vykurovanie,
- pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov inštalované na vykurovacích telesách, predstavujú nadstavbu pomocou, ktorej konečný spotrebiteľ dostáva informáciu o svojom správaní,

- Inštalácia reflexných plôch za vykurovacie telesá,
- Umiestnenie vykurovacích telies tak, aby nebolo žiadnym bytovým zariadením bránené sálanie tepla do priestoru,
- Meranie spotreby TUV.

4.2.1.2 Využívanie alternatívnych zdrojov tepla (OZE)

Pre individuálnu bytovú výstavbu, ktorá nie je napojená na CZT, je možné využitie obnoviteľných zdrojov energie predovšetkým na ohrev TUV.

Je možné využiť predovšetkým:

- Fotovoltaické panely,
- Solárne panely,
- Tepelné čerpadlá,
- Kotly na biomasu.

4.2.1.3 Tepelná izolácia obvodového plášťa a stropu

Najvýznamnejší potenciál úspor tepla na vykurovanie je zlepšenie tepelnoizolačných vlastností bytových domoch. Optimálna tepelná izolácia chráni interiér budovy pred chladom i nadmerným teplom a výrazne znižuje spotrebu energie bez zníženia pohodlia. Pri rozhodnutí vykonať realizáciu investičných racionalizačných opatrení s cieľom zníženia spotreby energie je treba začať tepelnou izoláciou obvodového plášťa, strechy a otvorových výplní. Množstvo tepla potrebné na vykúrenie budovy totiž bezprostredne súvisí s tým, koľko tepla unikne plášťom budovy, čiže múrmi, oknami, strechou a pivnicou. Preto je potrebné vykonať najprv tepelnú izoláciu, potom stanovenie potreby tepla a na základe toho dimenzovanie vykurovacieho systému.

Ku komplexnému zatepleniu bytového domu je potrebné znížiť úniky tepla zateplením podláh na teréne, prípadne stropu nad suterénom, zateplením strechy, ale aj vstupných dverí, okien na schodiskách či pivniciach. So zateplením je súbežne potrebné riešiť odstránenie tepelných mostov a systémových chýb stavebných konštrukcií.

Zateplenie bytového domu vyžaduje zmenu dodávky tepla, súbežne sa musí zabezpečiť adekvátne zníženie množstva dodávaného tepla zmenou vykurovacej krivky zdroja tepla a zmenou hydraulických pomerov v rozvodoch tepla.

4.2.2 Realizácia potenciálu úspor na strane výroby a distribúcie tepla

S prihliadnutím na súčasnú situáciu na trhu s tepelnou energiou v rámci mesta Bardejov tkvie najväčší potenciál úspor palív a elektrickej energie v zastaralej distribučnej sieti a centralizovanej výrobe TUV. Výmenou jednotlivých rozvodov a vybudovaním DOS je možné dosiahnuť pomerne zaujímavé úspory tepelnej energie na strane výroby a distribúcie. Neoddeliteľnou súčasťou znižovania nákladov na výrobu a distribúciu tepelnej energie, je energetický manažment. Úspešnou aplikáciu energetického manažmentu je možné dosiahnuť zaujímavé úspory energií a to nielen v letnom období, kedy klesá dopyt po tepelnej energii.

4.2.2.1 Opatrenia pre zvýšenie účinnosti výroby a distribúcie tepla

Zvýšenie účinnosti využitia palív pri výrobe energie

- Správnym návrhom nových kotlov a horákov;
  - správnym návrhom celkového inštalovaného výkonu a skladbou výkonu kotlov k priebehu odberu tepla počas roka, tak aby boli prevádzkované pri čo najvyššej účinnosti a k nim priradený správny horák,
- Výmenou kotlov za progresívnejšie s vyššou účinnosťou využitia paliva;
  - za modernejší s rovnakým druhom paliva,
  - za nízkoteplotný alebo kondenzačný kotol,
  - za kotol na iný druh paliva (plyn za biomasu),
- Pravidelnou údržbou, servisom a opravou kotlov;
  - čistenie a kontrola výmenných plôch kotlov,
  - kontrola spaľovacieho procesu a servis horákov,
  - zaistenie tesnosti na strane spalín,
- Zvýšením technickej úrovne zariadenia kotolne;
  - Zníženie strát tepla tepelnou izoláciou zariadenia a rozvodov tepla v kotolni,
- Vybudovaním netradičných zdrojov energie;
  - Spaľovanie biomasy,
  - Využitie solárnych systémov v zdrojoch tepla,
  - Využitie geotermálneho tepla s vyvedením výkonu do stavajúcich systémov.

Zvýšenie účinnosti v rozvodoch tepla

- Zlepšením izolačných vlastností potrubí;
  - Výmena poškodenej tepelnej izolácie,
  - Výmena potrubia za preizolované potrubie,
  - Výmena štvorrúrového rozvodu za dvojrúrový z predizolovaného potrubia s objektovými stanicami tepla,
- Hydraulické vyregulovanie a správne dimenzovanie svetlosti potrubia;
  - Hydraulické vyregulovanie súčasných rozvodov,
  - Pri výmene potrubia správna voľba dimenzií potrubia s ohľadom na vyššiu rýchlosť prúdenia s ohľadom k čerpacej práci,
  - Pre stavajúce rozvody tepla zvážiť možnosť využitia rozvodov TUV pre vykurovanie, inštalácia tzv. letného potrubia o malej dimenzii,
- Domové odovzdávacie stanice tepla;
  - Realizácia domových kompaktných, resp. blokových odovzdávacích staníc tepla s výmenníkmi tepla pre prípravu TUV do objektov spotreby,
  - Realizácia domových regulačných staníc tepla s meraním spotreby TUV,

- Zmena parametrov teplonosnej látky.

5 NÁVRH RIEŠENIA SÚSTAV TEPELNÝCH ZARIADENÍ A BUDÚCEHO ROZVOJA ZÁSOBOVANIA TEPLOM NA ÚZEMÍ MESTA

Na základe predpokladaných scenárov budúceho vývoja spotreby tepla na území mesta Bardejov boli navrhnuté opatrenia, ktorých prioritným účelom je prispôsobenie sa aktuálnej situácii v zásobovaní teplom na území mesta, so zabezpečením čo najspoľahlivejšej výroby, transformácie a dodávky tepelnej energie.

Opatrenia zahrnuté v tejto časti sú formulované s prihliadnutím na súčasnú situáciu v zásobovaní teplom a nepredpokladajú zmenu palivovej základne, ako aj zmenu spôsobu zabezpečovania tepelnej energie v rámci tepelného hospodárstva.

Na základe analýz tepelných sústav zariadení v správe BT s.r.o. a kvalitatívneho posúdenia technického stavu tepelných sústav zariadení rozhodujúceho dodávateľa tepla boli formulované nasledovné opatrenia na zlepšenie súčasnej technickej situácie v zásobovaní teplom na území mesta.

- O1: Decentralizácia výroby TUV na okruhoch kotolní K-09, K-19, K-21, K-F a K-D,
- O2: Prehodnotenie mechanických meračov tepla umiestnených na odberných miestach,
- O3: Zaizolovanie uzatváracích armatúr,
- O4: Udržiavanie efektívneho energetického manažmentu,
- O5: Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-04,
- O6: Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-07,
- O7: Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-08,
- O8: Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-01,
- O9: Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-03.

5.1 Opatrenia súvisiace so zlepšením súčasného stavu pri výrobe a distribúcii tepla bez zmeny palivovej základne

Predmetom tejto kapitoly sú odporúčané opatrenia spojené s riešením rozvoja sústav tepelných zariadení rozhodujúceho dodávateľa tepla na území mesta so zachovaním súčasnej palivovej základne s uvedením predpokladaných investičných nákladov na realizáciu navrhovaných opatrení.

5.1.1 Decentralizácia výroby TUV

Týmto opatrením sa odporúča prehodnotiť decentralizáciu výroby TUV vybudovaním DOS na odberných miestach tepla na okruhoch kotolní: prioritne okruhy kotolní K-01 a K-08, následne na kotolniach K-F, K-D, K-19 a K-21 z dôvodu neekonomického výroby a distribúcie TUV ku konečnému spotrebiteľovi.

• Predpokladaná úspora energie:	92 MWh
• Predpokladané investičné náklady:	10 000 eur

5.1.2 Prehodnotenie kapacity hlavných ističov na odbernom mieste elektriny

S prihliadnutím na skutočnosť, že výroba tepla na jednotlivých kotolniciach tvorí iba 1% z celkovej potreby tepla odporúča sa prehodnotenie celkovej rezervovanej kapacity hlavných ističov na odbernom mieste elektriny. Pri vyšších odberoch s meraním typu A (smart meranie odberu elektriny - *Inteligentné meracie systémy , t.j. smart metening systems*) si odberateľ s predstihom objednáva u VDS požadovanú hodnotu RK (rezervovanú kapacitu) uvádzanú v kW. Táto hodnota nesmie byť nižšia ako 20 % MRK (maximálna hodnota okamžitého výkonu) a vyššia ako MRK. Dodržanie RK sa vyhodnocuje z takzvaného mesačného maxima, čo je najvyššia nameraná hodnota 15-minútového výkonu v danom mesiaci. Pokiaľ sa v mesiaci nameria viac prekročení RK, tarifa za prekročenie sa uplatňuje pre najvyššiu nameranú hodnotu/prekročenie. Výška tarify za prekročenie RK, resp. prekročenie MRK je uvedená v schválenom cenníku prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

- Predpokladané investičné náklady: 5 000 eur.

5.1.3 Prehodnotenie mechanických meračov tepla umiestnených na odberných miestach

Prehodnotiť určené meradlá - mechanické merače tepla umiestnené na odberných miestach, ktoré sú prijímaním racionalizačných opatrení a znižovanie dopytu po teple značne predimenzované.

- Predpokladaná úspora energie: 150 MWh
- Predpokladané investičné náklady: 4 150 eur

5.1.4 Zaizolovanie uzatváracích armatúr

S prihliadnutím na termografické snímkovanie jednotlivých kotolní a výmenníkových staníc je potrebné realizovať zaizolovanie uzatváracích armatúr na kotolniciach a jednotlivých OST, ako aj na jednotlivých tepelných okruhoch.

- Predpokladaná úspora energie: 75 MWh
- Predpokladané investičné náklady: 4 000 eur.

5.1.5 Udržiavanie efektívneho energetického manažmentu

Týmto opatrením je potrebné zabezpečiť kontinuálny manažment energetickej spotreby všetkých druhov energií v rámci jednotlivých kotolní a energetických zariadeniach. Týmto manažmentom je možné realizovať znižovanie tepelných strát pri výrobe a distribúcii tepelnej energie.

Zároveň sa týmto krokom doporučuje prehodnotiť inštalovaný výkon jednotlivých kotolní najmä kotolne K-01, K-03, K-04, K-05, K-07, K-08, K-19, K-C a kotolne K-F, prípadne systém manažmentu výroby a spotreby tepla v rámci jednotlivých výrobných agregátov.

5.1.6 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelných okruhoch K-04, K-07, K-08, K-01, K-03

S ohľadom na vek, technický stav rozvodov tepla, množstvo prepravovaného tepla a dosahovanej účinnosti pri distribúcii tepla súčasnými rozvodmi tepla navrhujeme v tepelných okruhoch K-04, K-07 a K-08 rekonštrukciu a modernizáciu, a to nahradením súčasného štvorrúrového systému distribúcie tepla na vykurovanie a teplej úžitkovej vody za dvojrúrový primárny distribučný systém s využitím

súčasných trás rozvodov tepla a optimalizáciou dimenzií prírodných a vratných potrubí na súčasnú potrebu dodávky tepla v tepelných okruhoch. Nové rozvody tepla navrhujem ako predizolované potrubia tzv. združený systém, pre ktorý je charakteristické, že teplonosná rúra, izolácia a plášťová rúra tvoria jednotný celok. Izoláciou potrubia bude polyuretánová pena. Minimálna účinnosť izolácie je 90%. Potrubie bude vedené podzemne bezkanálovo. Združené potrubie sa pohybuje ako jednotlivý celok, ktorý je obmedzovaný trením v zemi.

Taktiež navrhujeme v tepelných okruhoch K-04, K-07, K-08 a K-01 (areál ZŠ Bartolomeja Krpelca) vybudovanie nových domových tlakovo nezávislých odovzdávacích staníc tepla s úpravou parametrov vykurovacej vody a prípravou teplej úžitkovej vody v doskových výmenníkoch tepla.

Rovnako tak s ohľadom na vek, technický stav rozvodov tepla, množstvo prepravovaného tepla a dosahovanej účinnosti pri distribúcii tepla súčasnými rozvodmi tepla navrhujeme v tepelných okruhoch K-01 a K-03 ich rekonštrukciu a modernizáciu, a to výmenou potrubí pri zachovaní súčasného štvorrúrového systému distribúcie tepla na vykurovanie a teplej úžitkovej vody za nové predizolované potrubia tzv. združený systém. Minimálna účinnosť izolácie je 90%. Potrubie bude vedené podzemne bezkanálovo.

Dĺžky a dimenzie rozvodov tepla a inštalované výkony odovzdávacích staníc tepla boli stanovené na základe potreby dodávky tepla na odberných miestach s ohľadom na splnenie ukazovateľov energetickej účinnosti zariadení na distribúciu tepla so zohľadnením technickej realizovateľnosti a ekonomickej návratnosti. Stanovenie potenciálu úspor energie v jednotlivých tepelných okruhoch zdrojov tepla bolo vykonané v členení:

- distribúcia tepla na vykurovanie,
- distribúcia teplej úžitkovej vody.

Pri výpočte absolútnych strát tepla pri distribúcii tepla navrhovaným dvojrúrovým primárnym teplovodným rozvodom tepla s menovitým teplotným spádom teplonosnej látky 90°C/60°C (stav po realizácii úsporných opatrení) boli použité nasledujúce hodnoty:

Tabuľka 53: Parametre výpočtu

stredná teplota teplonosnej látky:	66,5°C (počas celoročnej prevádzky),
teplota okolitého prostredia:	10°C,
počet prevádzkových hodín:	8 760 hodín,
účinnosť tepelnej izolácie:	90 %.

5.1.6.1 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-04

K jednotlivým odberným miestam bude v tepelnom okruhu realizovaná jedna vetva dvojrúrového rozvodu tepla s celkovou dĺžka kanála 790 m. V navrhovanom riešení sa uvažuje s rozšírením distribučnej siete, z dôvodu pripojenia budovy internátu SPŠS, ktorý je v súčasnosti zásobovaný z vlastného centrálného zdroja tepla spoločnosti BARDTERM, s.r.o. v tepelnom okruhu K-09. Jedná sa o koncový objekt spotreby tepla a súčasná dodávka tepla pre tento objekt je ne hospodárna. Dĺžky a dimenzie jednotlivých častí navrhovaného rozvodu tepla sú uvedené v prílohe 7.3.

V tomto tepelnom okruhu navrhujeme vybudovanie 11-tich domových tlakovo nezávislých odovzdávacích staníc s možnosťou individuálneho režimu prípravy teplej úžitkovej vody s nastavením parametrov dodávanej teplej úžitkovej vody so zohľadnením zabezpečenia legislatívou predpísaných štandardov kvality dodávky teplej úžitkovej vody. Vybudovaním týchto odovzdávacích staníc tepla je predpoklad zníženia súčasnej mernej spotreby tepla na prípravu teplej úžitkovej vody za predpokladu zachovania súčasnej spotreby množstva teplej úžitkovej vody na osobu a rok v tomto tepelnom okruhu. Umiestnenie odovzdávacích staníc tepla s uvedením inštalovaných výkonov výmenníkov tepla je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 54: Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-04

Umiestnenie odovzdávacej stanice tepla v tepelnom okruhu K-04	Inštalovaný výkon výmenníka		Výkon DOS (kWh)
	ÚK (kWh)	TÚV (kWh)	
Základná škola Komenského	600	250	850
Základná škola Komenského - telocvičňa	350	250	600
Bytový dom Komenského 12	150	140	290
Bytový dom Komenského 14	150	140	290
Bytový dom Komenského 16	150	140	290
Bytový dom Komenského 18	150	140	290
Bytový dom Svätého Jakuba 30	150	140	290
Bytový dom Komenského 11	150	140	290
Bytový dom Komenského 9	150	140	290
Bytový dom Komenského 7	150	140	290
Internát SPŠS	350	250	600
CELKOM:	2 500	1 870	4 370

Vyhodnotenie potenciálu úspor energií

Na základe použitia vyššie uvedených hodnôt bola vyčíslená absolútna strata tepla pri distribúcii tepla navrhovaným štvorrúrovňovým teplovodným rozvodom tepla.

V nasledujúcej tabuľke je vyčíslený potenciál úspor tepla po realizácii rekonštrukcie a modernizácie zariadení na distribúciu tepla v tomto tepelnom okruhu K 04, ktorého výpočet vychádza z údajov o množstve tepla na vstupe do rozvodov tepla (priemer za obdobie rokov 2012 až 2016).

Tabuľka 55 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-04

teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	2 160,42
teplo na prípravu TÚV - vstup do rozvodu TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	813,54
celkové teplo na vstupe do rozvodov ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	2 973,96
účinnosť rozvodu tepla ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,896
účinnosť rozvodu tepla TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,691
celková účinnosť distribúcie tepla ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,84
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	224,89
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	251
celková absolútna strata tepla pri distribúcii 4-rúrovým rozvodom tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	475,89
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla 2-rúrovým rozvodom tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	153,06
účinnosť distribúcie tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	-	0,949
úspora tepla znížením tepelných strát rozvodov tepla zvýšením účinnosti distribúcie tepla	MWh	324,12
	%	10,9

5.1.6.2 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-07

Dodávka primárneho média vo forme teplej vody s menovitými teplotnými parametrami 90/60°C bude k odberným miestam v tepelnom okruhu realizovaná jednou vetvou dvojrúrového rozvodu tepla s celkovou dĺžkou kanála 875 m. Dĺžky a dimenzie jednotlivých častí navrhovaného rozvodu tepla sú uvedené v prílohe 7.3.

V tomto tepelnom okruhu navrhujeme vybudovanie 19-tich domových tlakovo nezávislých odovzdávacích staníc s možnosťou individuálneho režimu prípravy teplej úžitkovej vody s nastavením parametrov dodávanej teplej úžitkovej vody so zohľadnením zabezpečenia legislatívou predpísaných štandardov kvality dodávky teplej úžitkovej vody. Vybudovaním týchto odovzdávacích staníc tepla je predpoklad zníženia súčasnej mernej spotreby tepla na prípravu teplej úžitkovej vody za predpokladu zachovania súčasnej spotreby množstva teplej úžitkovej vody na osobu a rok v tomto tepelnom okruhu. Umiestnenie odovzdávacích staníc tepla s uvedením inštalovaných výkonov výmenníkov tepla je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 56 Odporúčané umiestnenie odovzdávacích domových odovzdávacích staníc v tepelnom okruhu K 07

Umiestnenie odovzdávacej stanice tepla v tepelnom okruhu K-07	Inštalovaný výkon výmenníka		Výkon DOS
	ÚK (kWh)	TÚV (kWh)	(kWh)
Bytový dom Slovenská 6	100	90	190
Bytový dom Slovenská 7	100	90	190
Bytový dom Slovenská 8	100	90	190
Bytový dom Slovenská 9	100	90	190
Bytový dom Slovenská 10	100	90	190
Bytový dom Slovenská 11	100	90	190
Bytový dom Slovenská 12	100	90	190
Bytový dom Slovenská 13	100	90	190
Bytový dom Slovenská 14	100	90	190
Bytový dom Slovenská 15	100	90	190
Bytový dom Slovenská 16	100	90	190
Bytový dom Slovenská 17	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 1	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 2	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 3	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 4	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 5	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 6	100	90	190
Bytový dom Dlhý rad 9	100	90	190
CELKOM:	1 900	1 710	3 610

Na základe použitia vyššie uvedených hodnôt bola vyčíslená absolútna strata tepla pri distribúcii tepla navrhovaným štvorrúrovým teplovodným rozvodom tepla.

V nasledujúcej tabuľke je vyčíslený potenciál úspor tepla po realizácii rekonštrukcie a modernizácie zariadení na distribúciu tepla v tomto tepelnom okruhu K 07, ktorého výpočet vychádza z údajov o množstve tepla na vstupe do rozvodov tepla (priemer za obdobie rokov 2012 až 2016).

Tabuľka 57 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K 07

teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	2 743,56
teplo na prípravu TÚV - vstup do rozvodu TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	910,14
celkové teplo na vstupe do rozvodov ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	3 653,70
účinnosť rozvodu tepla ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,878
účinnosť rozvodu tepla TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,602
celková účinnosť distribúcie tepla ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,81
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	335,36
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	362,11
celková absolútna strata tepla pri distribúcii 4-rúrovým rozvodom tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	697,47
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla 2-rúrovým rozvodom tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	167,9
účinnosť distribúcie tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	-	0,954
úspora tepla znížením tepelných strát rozvodov tepla zvýšením účinnosti distribúcie tepla	MWh	525,82
	%	14,39

5.1.6.3 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-08

Dodávka primárneho média vo forme teplej vody s menovitými teplotnými parametrami 90/60°C bude k odberným miestam v tepelnom okruhu realizovaná jednou vetvou dvojúrovňového rozvodu tepla s celkovou dĺžkou kanála 722,5 m. V navrhovanom riešení sa uvažuje s napojením distribučnej siete na odovzdávaciu stanicu tepla situovanú v objekte Športová hala. Dĺžky a dimenzie jednotlivých častí navrhovaného rozvodu tepla sú uvedené v prílohe 7.3.

V navrhovanom riešení sa uvažuje s ponechaním jestvujúcich rozvodov tepla z odovzdávacej stanice tepla v Športovej hale DN150 v dĺžke 43,8 metra a DN125 v dĺžke 119,3 metra a vnútro objektových rozvodov budov Úrad práce a Obvodný úrad na ulici Dlhý rad DN125 v dĺžke 87,8 metra.

V tomto tepelnom okruhu navrhujeme vybudovanie 14-tich domových tlakovo nezávislých odovzdávacích staníc s možnosťou individuálneho režimu prípravy teplej úžitkovej vody s nastavením parametrov dodávanej teplej úžitkovej vody so zohľadnením zabezpečenia legislatívou predpísaných štandardov kvality dodávky teplej úžitkovej vody. Vybudovaním týchto odovzdávacích staníc tepla je predpoklad zníženia súčasnej mernej spotreby tepla na prípravu teplej úžitkovej vody za predpokladu zachovania súčasnej spotreby množstva teplej úžitkovej vody na osobu a rok v tomto tepelnom okruhu. Umiestnenie odovzdávacích staníc tepla s uvedením inštalovaných výkonov výmenníkov tepla je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 58 Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-08

Umiestnenie odovzdávacej stanice tepla v tepelnom okruhu K-08	Inštalovaný výkon výmenníka		Výkon DOS
	ÚK (kWh)	TÚV (kWh)	(kWh)
Bytový dom Dlhý rad 25	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 24	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 23	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 22	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 21	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 20	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 19	60	81,5	141,5
Bytový dom Dlhý rad 18	60	81,5	141,5
Bardbyt Komunál	100	0	100
Obvodný úrad	700	0	700
Základná umelecká škola	400	0	400
Úrad práce RPIS	300	81,5	381,5
Úrad práce UPSVAR	300	81,5	381,5
Mestská polícia	200	0	200
CELKOM:	2 480	815	3 295

Na základe použitia vyššie uvedených hodnôt bola vyčíslená absolútna strata tepla pri distribúcii tepla navrhovaným štvorrúrovňovým teplovodným rozvodom tepla.

V nasledujúcej tabuľke je vyčíslený potenciál úspor tepla po realizácii rekonštrukcie a modernizácie zariadení na distribúciu tepla v tomto tepelnom okruhu K 08, ktorého výpočet vychádza z údajov o množstve tepla na vstupe do rozvodov tepla (priemer za obdobie rokov 2012 až 2016).

Tabuľka 59 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-08

teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	2 990,55
teplo na prípravu TÚV - vstup do rozvodu TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	394,96
celkové teplo na vstupe do rozvodov ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	3 385,51
účinnosť rozvodu tepla ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,914
účinnosť rozvodu tepla TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,391
celková účinnosť distribúcie tepla ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,853
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	257,7
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	240,66
celková absolútna strata tepla pri distribúcii 4-rúrovým rozvodom tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	498,37
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla 2-rúrovým rozvodom tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	161,28
účinnosť distribúcie tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	-	0,952
úspora tepla znížením tepelných strát rozvodov tepla zvýšením účinnosti distribúcie tepla	MWh	335,67
	%	9,91

5.1.6.4 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-01

Dodávka primárneho média vo forme teplej vody s menovitými teplotnými parametrami 90/60°C bude k odberným miestam v tepelnom okruhu realizovaná jednou vetvou dvojrúrového rozvodu tepla s celkovou dĺžkou kanála 922,8 m. Dĺžky a dimenzie jednotlivých častí navrhovaného rozvodu tepla sú uvedené v prílohe č.3.

V tomto tepelnom okruhu sa uvažuje aj s rekonštrukciou a modernizáciou rozvodov tepla v areály Základnej školy Bartolomeja Krpelca. Dodávka tepla do areálu bude zabezpečená samostatnou vetvou tepla - primárnou prípojkou 2 x DN80 s celkovou dĺžkou kanála 112,6 metra. Dĺžky a dimenzie nových sekundárnych rozvodov vykurovacej vody a rozvodov teplej úžitkovej vody sú uvedené v prílohe 7.3.

V areály ZŠ Bartolomeja Krpelca sa odporúča vybudovať dve odovzdávacie stanice tepla, a to v budove dielní a v bloku G - telocvičňa, z ktorej bude teplo sekundárnymi rozvodmi tepla distribuované aj do blokov A, B, C, D, E, F a H. Umiestnenie odovzdávacích staníc tepla s uvedením výkonov výmenníkov tepla je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 60 Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-01

Umiestnenie odovzdávacej stanice tepla v tepelnom okruhu K-01 (areál ZŠ B. Krpelca)	Inštalovaný výkon výmenníka		Výkon DOS (kWh)
	ÚK (kWh)	TÚV (kWh)	
OST ZŠ blok G - telocvičňa	600	300	900
OST dielne	35	-	35
CELKOM:	635	300	935

Na základe použitia vyššie uvedených hodnôt bola vyčíslená absolútna strata tepla pri distribúcii tepla navrhovaným štvorrúrovým teplovodným rozvodom tepla.

V nasledujúcej tabuľke je vyčíslený potenciál úspor tepla po realizácii rekonštrukcie a modernizácie zariadení na distribúciu tepla v tomto tepelnom okruhu K-01, ktorého výpočet vychádza z údajov o množstve tepla na vstupe do rozvodov tepla (priemer za obdobie rokov 2012 až 2016).

Tabuľka 61 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-01

teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	6 349,00
teplo na prípravu TÚV - vstup do rozvodu TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	2 021,21
celkové teplo na vstupe do rozvodov ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	8 370,21
účinnosť rozvodu tepla ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,867
účinnosť rozvodu tepla TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,787
celková účinnosť distribúcie tepla ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,847
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	841,31
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	431,28
celková absolútna strata tepla pri distribúcii 4-rúrovým rozvodom tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	1 272,58
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	150,68
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	153,57
celková absolútna strata tepla pri distribúcii tepla 4-rúrovým rozvodom tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	304,26
účinnosť distribúcie tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	-	0,964
úspora tepla znížením tepelných strát rozvodov tepla zvýšením účinnosti distribúcie tepla	MWh	972,25
	%	11,62

5.1.6.5 Rekonštrukcia a modernizácia zariadení na distribúciu tepla v tepelnom okruhu K-03

Dodávka primárneho média vo forme teplej vody s menovitými teplotnými parametrami 90/60°C bude k odberným miestam v tepelnom okruhu realizovaná jednou vetvou štvorrúrového rozvodu tepla s celkovou dĺžkou kanála 1 301,1 m. V navrhovanom riešení sa uvažuje s odpojením bytového

domu D6 -Bezručova 24, 26, 28 a MŠ Komenského 47 od distribučnej siete tepelného okruhu K-03 a pripojením týchto stavebných objektov na jestvujúci dvojrúrový primárny teplovodný rozvod tepla tepelného okruhu K-02, a to predĺžením vetvy C s napojením na už jestvujúci rozvod tepla DN 150 do bloku D6 začínajúci v jestvujúcej šachte pri MŠ. Táto prípojka 2 x DN 125 dĺžky 91 m bude z predizolovaných rúr v bez kanálovom vedení, rovnako tak aj prípojka 2 x DN 50 dĺžky 9,2 m pre budovu MŠ. V bytovom dome D6 a v budove MŠ budú vybudované nové kompaktné odovzdávacie stanice tepla. Dĺžky a dimenzie jednotlivých častí navrhovaného rozvodu tepla v tepelnom okruhu K-03 sú uvedené v prílohe 7.3.

V navrhovanom riešení sa uvažuje so zachovaním jestvujúcich rozvodov vykurovacej vody 2 x DN200 v dĺžke 133,9 metra, 2 x DN80 v dĺžke 70,3 metra a rozvodov teplej úžitkovej vody tepla v tom istom kanálovom vedení severnej vetvy rozvodu tepla vedúcej od zdroja tepla k bytovému domu Tačevská 8-14. Výstup zo zdroja tepla - južná vetva sa ruší a bytové domy Tačevská 33-37, Tačevská 29-32, Tačevská 26-28 a budova DSS Alia bude napojená novým rozvodom tepla v prvej manipulačnej šachte severnej vetvy rozvodu tepla.

Tabuľka 62: Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-03

Umiestnenie odovzdávacej stanice tepla pripojenej k tepelnému okruhu K-03	Inštalovaný výkon výmenníka		Výkon OST (kWh)
	ÚK (kWh)	TÚV (kWh)	
Bytový dom Bezručova 24	150	145	295
Bytový dom Bezručova 26	150	145	295
Bytový dom Bezručova 28	150	145	295
Materská škola Komenského 47	100	120	220

Na základe použitia vyššie uvedených hodnôt bola vyčíslená absolútna strata tepla pri distribúcii tepla navrhovaným štvorrúrovým teplovodným rozvodom tepla.

V nasledujúcej tabuľke je vyčíslený potenciál úspor tepla po realizácii rekonštrukcie a modernizácie zariadení na distribúciu tepla v tomto tepelnom okruhu K 03, ktorého výpočet vychádza z údajov o množstve tepla na vstupe do rozvodov tepla (priemer za obdobie rokov 2012 až 2016).

Tabuľka 63 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-03

teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	6 181,83
teplo na prípravu TÚV - vstup do rozvodu TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	2 763,91
celkové teplo na vstupe do rozvodov ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	8 945,74
účinnosť rozvodu tepla ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,932
účinnosť rozvodu tepla TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,788
celková účinnosť distribúcie tepla ÚK + TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	-	0,887
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav pred realizáciou úsporných opatrení (priemer rokov 2012 až 2016)	MWh	420,59
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	585,65
celková absolútna strata tepla pri distribúcii 4-rúrovým rozvodom tepla, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	1 006,24
absolútna strata tepla pri distribúcii tepla na ÚK, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	138,86
absolútna strata tepla pri distribúcii TÚV, stav pred realizáciou úsporných opatrení	MWh	175,85
celková absolútna strata tepla pri distribúcii tepla 4-rúrovým rozvodom tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	MWh	314,71
účinnosť distribúcie tepla, stav po realizácii úsporných opatrení	-	0,965
úspora tepla znížením tepelných strát rozvodov tepla zvýšením účinnosti distribúcie tepla	MWh	696,8
	%	7,79

5.2 Sumarizácia predpokladaných investičných nákladov pri opatreniach, ktoré nesúvisia so zmenou palivovej základne

Na základe hore uvedených opatrení je vytvorené resumé predpokladaných investičných nákladov spojených s implementáciou opatrení pre znižovanie energetickej spotreby pri výrobe a distribúcii tepla v rámci tepelného hospodárstva.

Tabuľka 64: Sumarizácia predpokladaných investičných nákladov pri opatreniach

Opatrenie	Úspora energie [MWh]	Úspora nákladov na energiu [€]	Náklady na realizáciu [€]
Decentralizácia výroby TUV na okruhoch kotolní K-09, K-19, K-21, K-F a K-D	92	2 550	10 000
Prehodnotenie mechanických meračov tepla umiestnených na odberných miestach		5 000	5 000
Prehodnotenie mechanických meračov tepla umiestnených na odberných miestach	150	4 150	8 000
Zaizolovanie uzatváracích armatúr	75	4 000	2 050
Udržiavanie efektívneho energetického manažmentu	-	-	-
Energetický audit kotolní K-24, K-27, K-28 a K-29	-	-	-
Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-04	234	9 257	502 796
Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-07	526	15 485	1 082 071
Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-08	336	9 622	705 484
Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-01	972	28 130	1 058 925
Rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla a vybudovanie DOS na okruhoch kotolne K-03	696	19 767	809 061
Celkový potenciál úspor	3 081	97 961	4 183 387

5.3 Opatrenia súvisiace so zlepšením súčasného stavu pri výrobe a distribúcii tepla s využitím obnoviteľných zdrojov energie

V aktuálnej konfigurácii výroby a nákupu tepla v rámci tepelného hospodárstva nie je odporúčané žiadne opatrenie založené na obnoviteľných zdrojoch energie a to vzhľadom na skutočnosť, že 99 % tepla je nakupované z biomasového zdroja založeného na kogenerácii.

5.4 Ekonomické a environmentálne zhodnotenie navrhovaných opatrení

Na nasledujúcich stránkach je zhrnuté ekonomické a environmentálne zhodnotenie odporúčanej varianty opatrení spojených s rozvojom tepelného hospodárstva v správe BT s.r.o..

5.4.1 Ekonomické zhodnotenie navrhovaných opatrení

Na zníženie energetickej náročnosti pri distribúcii tepla na vykurovanie a teplej úžitkovej vody boli navrhnuté vyššie uvedené opatrenia. Každé opatrenie je ekonomicky vyhodnotené v priemerných cenách energie (priemerný náklad za teplo vyrobené vo vlastných zdrojoch tepla ako aj teplo nakúpené). Výška investičných nákladov je stanovená v cenovej úrovni roku 2017 odborným odhadom. Investičné náklady sú stanovené pomocou merných ukazovateľov vzťahnutých na inštalovaný výkon navrhovanej technológie zariadení na distribúciu tepla.

Pri ekonomickom hodnotení projektu sa uvažovalo aj so znížením nákladov na údržbu a opravu rozvodov tepla, nákladov na teplo naviazané na zníženie strát vody v systéme a nákladov na elektrinu pri čerpacej práci, pričom tieto boli vyčíslené odborným odhadom na základe priemerných hodnôt z údajov o jednotlivých nákladoch za obdobie rokov 2012 až 2016 od prevádzkovateľa rozvodov tepla. Údaje o nákladoch za údržbu a opravu rozvodov tepla, nákladov na teplo naviazané na zníženie strát vody v systéme a nákladov na elektrinu pri čerpacej práci sú uvedené v prílohe č. 4.

Uvažované priemerné úspory nákladov na údržbu a opravu rozvodov tepla, nákladov na teplo naviazané na zníženie strát vody v systéme a nákladov na elektrinu pri čerpacej práci sú uvedené v prehľade nižšie.

Tabuľka 65: Potenciál úspor prevádzkových nákladov

Potenciál úspor nákladov pri prevádzke tepelnej distribučnej siete	[%]
Náklady na údržbu a opravy porúch rozvodov tepla	90
Náklady na teplo naviazané na zníženie strát vody v systéme	80
Úspora nákladov na elektrinu pri čerpacej práci	45

Tabuľka 66: Ekonomické hodnotenie projektu zníženie energetickej náročnosti tepelného hospodárstva

Investičný náklad na realizáciu opatrení (EUR)	4 158 337,04
Ročná úspora energie (MWh)	2 854,66
Miera úspory energie (%)	10,89
Ročná úspora nákladov na energiu (EUR)	82 260,63
Ročná úspora nákladov na údržbu a opravu (EUR)	74 630,82
Ročná úspora nákladov na dopĺňanie vody do systému (EUR)	978,94
Ročná úspora nákladov na elektrinu pri čerpacej práci (EUR)	21 994,24
Celková ročná úspora nákladov (EUR)	179 864,63
Priemerná dĺžka technickej životnosti opatrení (roky)	30
Jednoduchá doba návratnosti investície (roky)	23,12
Diskontovaná doba návratnosti investície (roky)	29,96
Čistá súčasná hodnota (EUR)	4 231,10
Vnútorná miera výnosnosti (%)	2,08

5.4.2 Environmentálne hodnotenie navrhovaných opatrení

Realizáciou projektu dôjde k zníženiu spotreby prvotného paliva, z čoho vyplýva zníženie zaťaženia životného prostredia znečisťujúcimi látkami: tuhé znečisťujúce látky (TZL), SO₂, NO_x, CO. Nakoľko až 99 % tepla dodávaného hodnotenými rozvodmi tepla je vyrábané z biomasy vo forme drevnej štiepky zníženie skleníkových plynov CO₂ je minimálne. Redukcia emisií CO₂ bola vypočítaná len pre palivo zemný plyn, z ktorého spoločnosť BARDTERM, s.r.o. vyrába teplo vo vlastných zdrojoch tepla a následne ho dodáva do zariadení na distribúciu tepla, ktoré sú predmetom tohto energetického auditu.

Na základe vyššie uvedeného boli s využitím emisných faktorov, ktoré sú uvedené vo Vestníku MŽP SR, ročník XVII, čiastka 2/2009, časť III. Bod 4 pre biomasu vo forme drevnej štiepky a zemného plynu, stanovené emisné faktory pre lokálne podmienky, ktoré boli prepočítané na rovnakú prepočítavaciu základňu.

Pri výpočte sa uvažovalo s priemernou dodávkou tepla na vstupe do hodnotených rozvodov tepla, ktoré bolo vyrobené z biomasy a zemného plynu za obdobie rokov 2012 až 2016. Údaje prepočítaných emisných faktoroch na lokálne podmienky a údaje o produkcii emisií pred realizáciou navrhovaných opatrení a po nej sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka 67: Emisné faktory prepočítané na lokálne podmienky

Emisné faktory / Emitujúca látka	Biomasa (kg/MWh)	Zemný plyn (kg/MWh)	Biomasa + Zemný plyn (kg/MWh)
TZL	4,71698	0,00746	4,62025
SO ₂	0	0,00089	0,00089
NO _x	0,9434	0,16404	0,92739
CO	5,03145	0,05499	4,92923
CO ₂	0	200,15247	200,15247

Tabuľka 68: Environmentálne hodnotenie redukcie emisií

Emitujúca látka	CO ₂	TZL	SO ₂	NO _x	CO
Produkcia emisií pred realizáciou projektu [ton]	112,83	126,8	0	25,45	135,28
Produkcia emisií po realizácii projektu [ton]	107,12	113,61	0	22,81	121,21
Redukcia emisií [ton]	5,71	13,19	0	2,65	14,07
Miera redukcie emisií [%]	5,06%	10,40%	5,06%	10,40%	10,40%

6 ZÁVERY A DOPORUČENIA PRE ROZVOJ TEPELNEJ ENERGETIKY NA ÚZEMÍ MESTA

Na základe budúceho vývoja spotreby tepla na území mesta Bardejov boli navrhnuté opatrenia pre rozvoj sústav tepelných zariadení rozhodujúceho dodávateľa a výrobcu tepla tak, aby bola zabezpečená spoľahlivá dodávka tepla, zvyšovala sa energetická efektívnosť pri využívaní primárnych energetických zdrojov a aby bol využívaný potenciál úspor pri výrobe, dodávke a spotrebe tepla. V koncepcii boli zhodnotené a odporúčené využívanie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na území mesta. Vzhľadom na dostupnosť tepla z CZT, ktoré samotné obsahuje 100% podiel vyrobený z OZE nie je vhodné toto teplo nahrádzať výrobou na autonómnych technológiách OZE (biomasa, kolektory, fotovoltaika,...), naopak je potrebné zamedziť odpájaniu od účinného CZT v zmysle platnej legislatívy, najmä - § 12 ods. 3 Zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike. Využívanie OZE odporúčame len na území mesta, kde nie je technicky možné vybudovať prípojky rozvodov CZT alebo priamo sa napojiť na existujúce rozvody CZT.

Koncepcia rozvoja mesta v oblasti tepelnej energetiky sa podľa § 31 písm. a) zákona č. 657/2004 Z. z. po schválení mestským zastupiteľstvom stáva súčasťou záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta.

Vyššie uvedenou kompetenciou zo zákona sa samosprávne orgány mesta stali nezastupiteľným orgánom, ktorý môže výrazne ovplyvňovať rozvoj zásobovania teplom na území mesta. Z pohľadu konečného spotrebiteľa by mali postupovať tak, aby boli vytvorené základné zásady pre zásobovanie územia mesta teplom, ktoré budú zodpovedať požiadavkám na spoľahlivosť, bezpečnosť a hospodárnosť dodávky tepla s minimálnym dopadom na životné prostredie a prijateľnú cenu. K presadzovaniu stanovených zásad už v súčasnosti má mesto vytvorené legislatívne nástroje, podľa zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike nasledovne:

- podľa § 12 ods. 8, výstavbu sústavy tepelných zariadení (zariadenia na výrobu, rozvod alebo spotrebu tepla), možno uskutočniť len na základe potvrdenia mesta o súlade pripravovanej výstavby sústavy tepelných zariadení s koncepciou rozvoja mesta v oblasti tepelnej energetiky,
- podľa § 15 ods. 1 písm. b) je výrobca a dodávateľ tepla povinný na požiadanie mesta predložiť informácie o stave a možnosti rozvoja ním prevádzkovanvej sústavy tepelných zariadení.

Súčasnú situáciu v zásobovaní mesta teplom možno charakterizovať nasledovne:

- CZT Bardejov spĺňa podmienky definície účinného centralizovaného zásobovania teplom od ustanovenia tohto pojmu v zákone č. 657/2004 Z.z. do platnosti a má o tejto skutočnosti vydané osvedčenie.
- Spotreba tepla v bytovej výstavbe v meste je z takmer 68 % pokrytá z centrálnych zdrojov tepla, ktoré sú sústredené hlavne na sídliskách Družba, Obrancov mieru a Vinbarg a v husto obývaných oblastiach mesta.

- Hlavný zdroj tepla pre sústavu CZT je kogeneračná kotolňa spaľujúca drevnú štiepku v správe spoločnosti Bioenergy s.r.o.. Dodáva takmer 99 % tepla do sústavy CZT. Iba 1 % tepla je dodávané z pôvodných plynových kotolní spracovaných spoločnosťou BARDTERM, s.r.o.
- Cena tepla dodávaného z CZT je regulovaná na úrovni o 10 % nižšia, ako pri dodávke tepla z plynových kotolní.
- Odpájanie sa odberateľov tepla od centrálnej dodávky, ktoré bolo v minulosti motivované zdeformovanými cenami zemného plynu a elektrickej energie v jednotlivých odberateľských kategóriách možno považovať pri súčasnej cene zemného plynu a jej predpokladanom vývoji z hľadiska technického, ekonomického a ekologického za neopodstatnené.
- Výstavba nových zdrojov tepla na úkor existujúceho centrálneho zásobovania teplom negatívne ovplyvňuje emisné a imisné záťaž, kvalitu ovzdušia a tým aj zdravie občanov mesta.
- Existujúce sústavy centrálneho zásobovania teplom majú všetky predpoklady pre ďalší efektívny rozvoj hlavne z pohľadu hospodárneho využitia paliva na výrobu tepla a splnenia ekologických požiadaviek.
- pri nepredvídateľných cenách zemného plynu, ktoré budú v budúcnosti jednoznačne výrazne eskalovať, sústavy centrálneho zásobovania teplom majú vytvorené podmienky pre diverzifikáciu palivovej základne s využitím miestnych lokálnych obnoviteľných zdrojov energie, a to hlavne lesnej a poľnohospodárskej biomasy, ktorá je na území mesta a v jeho okolí dostupná, čím by sa mohol eliminovať nárast ceny tepla pre konečných odberateľov.

6.1 Zásady pre rozvoj zásobovania územia mesta teplom

Na základe ekonomickej výhodnosti, minimalizácie negatívnych vplyvov na životné prostredie a so zreteľom na cenu tepla pre konečných spotrebiteľov sa doporučujú nasledovné zásady pre ďalší rozvoj zásobovania územia mesta teplom:

- Vytvárať podmienky a možnosti podporujúce využitie existujúcich výkonových kapacít v súčasných sústavách centrálneho zásobovania teplom, najmä v územných častiach mesta, kde sú vytvorené technické možnosti pripojenia na dodávku tepla. V prípade, že pripojenie nie je ekonomicky výhodné resp. nie sú vytvorené technické podmienky na pripojenie v územných častiach mesta mimo dosahu sústavy centrálneho zásobovania teplom, je preferovaná výstavba zdroja tepla s palivovou základňou zemný plyn, respektíve obnoviteľné druhy energie alebo ich kombinácia.
- Uprednostňovať výstavbu nových zdrojov tepla využívajúcich obnoviteľné zdroje energie (*hlavne lesná a poľnohospodárska biomasa*).
- Pri výstavbe nových a rozsiahle rekonštruovaných veľkých budov (viac ako 1000 m² úžitkovej plochy) musí sa v príprave jej výstavby posúdiť technická, environmentálna a ekonomická využiteľnosť alternatívnych energetických systémov v mieste výstavby, najmä možnosť využitia elektriny a tepla zo zdroja kombinovanej výroby elektriny a tepla alebo centrálne zásobovanie teplom a chladom a možnosť dodávky energie z lokálnych systémov využívajúcich obnoviteľné zdroje energie.
- Nepovoľovať nesystémové odpájanie sa jednotlivých objektov spotreby tepla od sústavy CZT bez preukázania ekonomickej a environmentálnej opodstatnenosti odpojenia.

- **Nepovoľovať výstavbu nových zdrojov tepla v okruhu dodávky tepla zo sústavy centrálného zásobovania teplom kde sa uskutočňuje výroba tepla z obnoviteľných zdrojov energie, keď sú vytvorené technické a kapacitné podmienky na pripojenie k rozvodu tepla.**

7 ZÁVER

Koncepcia rozvoja mesta Bardejov v tepelnej energetike je spracovaná v súlade so Zákonom č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike s využitím metodického usmernenia MH SR č. 952/2005, ktorým sa určuje postup pre spracovanie koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky. V nadväznosti na energetickú politiku SR má za cieľ stať sa dôležitým impulzom pre systémový, racionálny a v čo najväčšej miere efektívny a k životnému prostrediu ohľaduplný rozvoj zásobovania teplom na území mesta.

Spracovaná Koncepcia rozvoja mesta Bardejov v tepelnej energetike je otvorený materiál a v prípade zásadných zmien vonkajších podmienok (cena palív a elektrickej energie) je jeho modifikácia očakávaná. Navrhované opatrenia sú zvolené tak, aby sa dali vhodne kombinovať v rámci úvahy v ďalšom rozvoji mesta v oblasti tepelnej energetiky, s ich ekonomickým dopadom na vývoj ceny tepla a nákladov na zásobovanie teplom pre koncového odberateľa.

Odporúčame, aby aktuálnosť opatrení a koncepcia boli pravidelne ročne vyhodnocované. Na základe významnejšej zmeny podmienok v tepelnej energetike a v súlade so zmenami štátnej energetickej politiky je potrebné, aby vedenie mesta predkladalo návrhy na pravidelné prehodnocovanie koncepcie rozvoja mesta v tepelnej energetike, respektíve jej aktualizáciu v zmysle § 31 písm. b) Zákona 657/2004 Z.z. aspoň raz za päť rokov.

8 PRÍLOHY

8.1 Príloha č. 1 - Tepelné bilancie výroby a distribúcie tepla v jednotlivých tepelných okruhoch

Tepelný okruh K 01		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	4 550	16 295	22 852
náklady za ZP	EUR	2 586	7 242	9 723
energia v palive	kWh	48 817	175 774	246 730
teplo v palive	kWh	44 049	158 664	222 670
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	38 763	139 625	195 950
nákup tepla	kWh	7 525 006	8 223 000	8 524 000
nákup tepla	EUR	215 968	229 175	204 746
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	5 601 545	6 374 325	6 705 750
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	1 962 224	1 988 300	2 014 200
spotreba vody na prípravu TV	m ³	14 864	16 635	14 348
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	132	119,5	140,4
realizované teplo v objektoch	kWh	4 733 320	5 444 600	5 687 660
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	53 499	53 500	53 501
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	88,47	101,77	106,31
účinnosť zdroja		0,879	0,88	0,88
účinnosť rozvodov		0,845	0,854	0,848
normatív účinnosti rozvodov		0,94	0,94	0,94
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 02		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	6 576	12 659	4 106
náklady za ZP	EUR	3 825	6 027	2 305
energia v palive	kWh	69 175	133 155	43 188
teplo v palive	kWh	63 525	122 771	40 222
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	59 000	13 000	40 926
nákup tepla	kWh	8 036 400	9 001 000	8 666 000
nákup tepla	EUR	230 643	250 859	208 157
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	7 788 200	8 709 000	8 860 700
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	298 000	0	0
spotreba vody na prípravu TV	m ³	2 121	0	0
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	140,5	0	0
realizované teplo v objektoch	kWh	7 403 328	8 069 258	8 390 647
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	77 713	77 713	77 713
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	95,26	103,83	107,97
účinnosť zdroja		0,929	0,106	1,018
účinnosť rozvodov		0,951	0,927	0,947
normatív účinnosti rozvodov		0,94	0,925	0,925
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 03		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	7 596	3 841	3 243
náklady za ZP	EUR	3 906	1 793	1 459
energia v palive	kWh	81 497	41 433	35 010
teplo v palive	kWh	73 537	37 400	31 590
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	64 712	32 912	27 810
nákup tepla	kWh	8 150 812	8 756 800	8 521 800
nákup tepla	EUR	233 928	244 052	204 694
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	5 455 022	6 080 112	5 997 010
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	2 760 502	2 709 600	2 552 600
spotreba vody na prípravu TV	m ³	26 316	26 745	26 391
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	104,9	101,3	96,7
realizované teplo v objektoch	kWh	4 991 871	5 660 046	5 584 800
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	61 594	61 594	61 594
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	81,04	91,89	90,67
účinnosť zdroja		0,88	0,88	0,88
účinnosť rozvodov		0,915	0,931	0,931
normatív účinnosti rozvodov		0,94	0,94	0,94
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 04		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	2 697	3 421	6 419
náklady za ZP	EUR	1 526	1 598	2 774
energia v palive	kWh	28 936	36 902	69 310
teplo v palive	kWh	26 110	33 310	62 255
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	22 976	29 313	55 040
nákup tepla	kWh	2 653 500	2 783 300	2 892 400
nákup tepla	EUR	76 155	77 571	69 475
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	2 020 980	2 016 513	2 198 240
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	815 500	796 100	749 200
spotreba vody na prípravu TV	m ³	8 017	8 022	7 847
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	101,7	99,2	95,5
realizované teplo v objektoch	kWh	1 819 390	1 803 371	1 859 374
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	30 023	30 023	30 023
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	60,6	60,07	61,93
účinnosť zdroja		0,88	0,88	0,884
účinnosť rozvodov		0,9	0,894	0,846
normatív účinnosti rozvodov		0,956	0,956	0,956
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,027	0,028	0,024

Tepelný okruh K 05		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	7 187	7 521	2 632
náklady za ZP	EUR	4 180	3 581	1 427
energia v palive	kWh	75 600	79 113	27 685

Tepelný okruh K 06		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	4 097	4 888	1 968
náklady za ZP	EUR	2 383	2 327	1 109
energia v palive	kWh	43 096	51 417	20 701

teplo v palive	kWh	69 315	72 746	25 895
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	62 000	71 655	25 766
nákup tepla	kWh	7 585 000	7 724 000	7 870 000
nákup tepla	EUR	824 149	774 953	189 037
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	7 798 000	7 939 700	7 789 000
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	0	0	0
spotreba vody na prípravu TV	m3	0	0	0
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	0	0	0
realizované teplo v objektoch	kWh	7 530 000	7 448 000	7 375 860
celková plocha vykurovaných objektov	m2	75 496	75 496	75 496
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	99,74	98,65	97,7
účinnosť zdroja		0,894	0,894	0,894
účinnosť rozvodov		0,93	0,965	0,947
normatív účinnosti rozvodov		0,92	0,92	0,92
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

teplo v palive	kWh	39 551	47 713	19 356
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	36 200	46 616	18 814
nákup tepla	kWh	6 864 000	7 138 000	7 341 000
nákup tepla	EUR	196 996	198 937	176 331
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	6 855 000	7 021 000	7 153 000
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	0	0	0
spotreba vody na prípravu TV	m3	0	0	0
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	0	0	0
realizované teplo v objektoch	kWh	5 122 250	5 241 800	5 381 000
celková plocha vykurovaných objektov	m2	59 879	59 879	59 879
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	85,54	87,54	89,86
účinnosť zdroja		0,915	0,977	0,972
účinnosť rozvodov		0,937	0,954	0,948
normatív účinnosti rozvodov		0,925	0,925	0,925
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 07		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	2 688	2 095	5 073
náklady za ZP	EUR	1 543	1 040	2 214
energia v palive	kWh	28 840	22 599	54 770
teplo v palive	kWh	26 023	20 399	49 430
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	22 900	17 951	43 500
nákup tepla	kWh	3 287 670	3 542 800	3 693 600
nákup tepla	EUR	94 356	98 738	88 720
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	2 406 170	2 657 951	2 834 600
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	904 400	902 800	902 500
spotreba vody na prípravu TV	m3	7 959	8 177	8 073
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	113,6	110,4	111,8
realizované teplo v objektoch	kWh	2 143 000	2 295 250	2 551 230
celková plocha vykurovaných objektov	m2	20 052	20 052	20 052
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	106,9	114,5	127,2
účinnosť zdroja		0,88	0,88	0,88
účinnosť rozvodov		0,891	0,864	0,9
normatív účinnosti rozvodov		0,943	0,943	0,943
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 08		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	1 079	1 913	1 228
náklady za ZP	EUR	740	967	610
energia v palive	kWh	11 577	20 636	13 260
teplo v palive	kWh	10 446	18 627	11 970
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	9 192	16 392	10 530
nákup tepla	kWh	3 084 400	3 422 432	3 352 000
nákup tepla	EUR	88 522	95 383	80 544
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	2 698 692	3 059 524	2 975 830
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	394 900	379 300	387 900
spotreba vody na prípravu TV	m3	2 834	2 888	2 881
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	139,3	131,3	134,6
realizované teplo v objektoch	kWh	2 504 900	2 724 480	2 648 330
celková plocha vykurovaných objektov	m2	28 493	28 493	28 493
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	87,91	95,62	92,95
účinnosť zdroja		0,872	0,88	0,879
účinnosť rozvodov		0,928	0,89	0,89
normatív účinnosti rozvodov		0,955	0,955	0,955
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 09		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	3 757	7 237	12 962
náklady za ZP	EUR	2 185	3 446	6 926
energia v palive	kWh	39 520	76 126	136 347
teplo v palive	kWh	36 304	70 360	125 693
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	33 720	68 671	123 431
nákup tepla	kWh	4 206 100	4 499 800	4 923 600
nákup tepla	EUR	120 714	125 410	118 265
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	3 031 070	3 260 200	3 645 440
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	1 204 300	1 129 300	1 308 400
spotreba vody na prípravu TV	m3	9 422	9 671	8 735
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	127,8	116,8	149,8
realizované teplo v objektoch	kWh	2 888 808	3 079 133	3 433 981
celková plocha vykurovaných objektov	m2	41 674	41 674	41 674
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	69,32	73,89	82,4
účinnosť zdroja		0,928	0,976	0,982
účinnosť rozvodov		0,953	0,944	0,942

Tepelný okruh K 10		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	3 699	3 349	7 766
náklady za ZP	EUR	2 151	1 594	4 157
energia v palive	kWh	38 910	35 228	81 690
teplo v palive	kWh	35 758	32 667	75 437
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	31 830	31 556	74 305
nákup tepla	kWh	4 528 800	5 086 000	5 137 000
nákup tepla	EUR	129 976	141 748	123 391
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	3 037 000	3 514 003	3 659 003
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	1 500 030	1 357 000	1 351 500
spotreba vody na prípravu TV	m3	17 219	17 410	17 270
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	87,1	77,9	78,3
realizované teplo v objektoch	kWh	2 892 189	3 340 590	3 548 610
celková plocha vykurovaných objektov	m2	34 148	34 148	34 148
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	84,7	97,83	103,92
účinnosť zdroja		0,89	0,966	0,985
účinnosť rozvodov		0,952	0,951	0,97

normatív účinnosti rozvodov		0,948	0,94	0,94
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,025

normatív účinnosti rozvodov		0,951	0,951	0,51
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 11		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	5 173	2 846	5 993
náklady za ZP	EUR	3 009	1 355	3 346
energia v palive	kWh	54 415	29 937	63 040
teplo v palive	kWh	37 621	27 884	58 391
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	33 740	27 325	56 698
nákup tepla	kWh	4 727 900	7 030 000	7 220 000
nákup tepla	EUR	135 690	195 927	173 424
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	4 143 400	4 723 104	4 894 104
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	2 156 200	2 133 200	2 071 700
spotreba vody na prípravu TV	m ³	20 396	19 920	18 778
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	105,7	107,1	110,3
realizované teplo v objektoch	kWh	3 949 600	4 493 010	4 620 580
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	60 016	60 016	60 016
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	65,81	74,86	76,99
účinnosť zdroja		0,897	0,98	0,971
účinnosť rozvodov		0,953	0,951	0,944
normatív účinnosti rozvodov		0,941	0,941	0,941
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 12		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	4 934	4 970	5 312
náklady za ZP	EUR	2 870	2 366	2 844
energia v palive	kWh	51 901	52 279	55 877
teplo v palive	kWh	50 508	32 311	51 613
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	44 900	32 279	51 561
nákup tepla	kWh	4 692 800	5 022 000	5 236 000
nákup tepla	EUR	134 683	139 964	125 769
teplo na ÚK vstup do rozvodu tepla	kWh	2 901 802	3 370 103	3 578 003
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	1 794 500	1 713 700	1 704 300
spotreba vody na prípravu TV	m ³	20 123	18 627	16 778
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	89,2	92	101,6
realizované teplo v objektoch	kWh	2 769 811	3 184 150	3 487 000
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	38 245	38 245	38 245
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	72,42	83,26	91,18
účinnosť zdroja		0,889	0,999	0,999
účinnosť rozvodov		0,955	0,945	0,975
normatív účinnosti rozvodov		0,949	0,949	0,949
celkový merný náklad na energiu	EUR/kWh	0,029	0,028	0,024

Tepelný okruh K 13		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	12 394	13 842	13 700
náklady za ZP	EUR	7 208	6 590	7 549
teplo v palive	kWh	119 601	134 032	132 950
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	109 500	123 700	130 700
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	1 032	1 032	1 032
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	106	120	127
účinnosť zdroja		0,916	0,923	0,983
norm. účinnosť zdroja		0,9	0,9	0,927

Tepelný okruh K 14		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	6 257	7 196	5 728
náklady za ZP	EUR	3 639	3 426	3 156
teplo v palive	kWh	60 367	69 681	55 577
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	52 300	50 400	53 740
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	440	440	440
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	119	115	122
účinnosť zdroja		0,866	0,723	0,967
norm. účinnosť zdroja		0,87	0,87	0,894

Tepelný okruh K 15		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	8 260	8 640	8 082
náklady za ZP	EUR	4 804	4 114	4 453
teplo v palive	kWh	79 803	83 769	78 474
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	69 200	70 700	75 550
teplo na ÚK	kWh	53 700	54 500	59 420
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	621	621	621
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	86	88	96
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	15 500	16 200	16 130
spotreba vody na prípravu TV	m ³	149	139	140
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	104	116,5	115,2
účinnosť zdroja		0,867	0,844	0,963
norm. účinnosť zdroja		0,87	0,87	0,92

Tepelný okruh K 19		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	11 944	11 235	12 604
náklady za ZP	EUR	6 947	5 349	6 945
teplo v palive	kWh	115 341	108 902	122 381
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	107 106	98 090	108 800
teplo na ÚK	kWh	100 206	90 000	100 600
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	621	621	621
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	161	145	162
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	6 900	8 090	8 200
spotreba vody na prípravu TV	m ³	92	142	124
merná spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	75	57	66,1
účinnosť zdroja		0,929	0,901	0,889
norm. účinnosť zdroja		0,92	0,92	0,92

Tepelný okruh K 21		2014	2015	2016

Tepelný okruh K 24		2014	2015	2016

spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	10 907	12 033	12 901
náklady za ZP	EUR	6 344	5 729	7 108
teplo v palive	kWh	105 299	116 581	125 241
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	102 361	111 928	120 744
teplo na ÚK	kWh	82 639	92 400	100 800
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	621	621	621
memá spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	133	149	162
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	19 722	19 528	19 944
spotreba vody na prípravu TV	m ³	257	245	157
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	76,7	79,7	127
účinnosť zdroja		0,972	0,96	0,964
norm. účinnosť zdroja		0,92	0,92	0,92

spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	14 447	15 511	14 308
náklady za ZP	EUR	8 402	7 385	7 884
teplo v palive	kWh	139 415	150 088	139 350
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	118 300	119 300	139 350
teplo na ÚK	kWh	118 300	119 300	139 350
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	662	662	662
merná spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	179	180	210
účinnosť zdroja		0,849	0,795	1
norm. účinnosť zdroja		0,87	0,87	0,932

Tepelný okruh K - C		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	1 570	1 887	2 180
náklady za ZP	EUR	913	898	1 201
teplo v palive	kWh	15 154	18 273	21 152
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	13 933	15 600	16 590
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	217	217	217
memá spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	64	72	76
účinnosť zdroja		0,919	0,854	0,784
norm. účinnosť zdroja		0,92	0,89	0,92

Tepelný okruh K - D		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	3 705	4 165	4 361
náklady za ZP	EUR	2 155	1 983	2 403
teplo v palive	kWh	35 810	40 418	42 381
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	36 094	39 048	41 000
teplo na ÚK	kWh	26 800	25 848	27 600
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	217	217	217
memá spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	124	119	127
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	9 294	13 200	13 400
spotreba vody na prípravu TV	m ³	90	31	27
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	103,3	425,8	496,3
účinnosť zdroja		1	0,966	0,967
norm. účinnosť zdroja		0,92	0,92	0,92

Tepelný okruh K - E		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	12 254	12 866	13 969
náklady za ZP	EUR	7 127	6 126	7 697
teplo v palive	kWh	118 390	124 757	135 667
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	108 511	117 027	125 300
teplo na ÚK	kWh	83 300	93 910	100 600
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	662	662	662
memá spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	126	142	152
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	25 211	23 117	24 700
spotreba vody na prípravu TV	m ³	278	242	232
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	90,7	95,5	106,5
účinnosť zdroja		0,917	0,938	0,924
norm. účinnosť zdroja		0,92	0,92	0,92

Tepelný okruh K - F		2014	2015	2016
spotrebované množstvo paliva (ZP) v zdroji tepla	m ³	10 967	11 411	11 915
náklady za ZP	EUR	6 378	5 433	6 565
teplo v palive	kWh	105 953	110 649	115 711
vyrobené teplo v zdroji tepla	kWh	96 600	100 526	105 967
teplo na ÚK	kWh	72 700	79 600	83 700
celková plocha vykurovaných objektov	m ²	662	662	662
memá spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m ²	110	120	126
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	23 900	20 926	22 267
spotreba vody na prípravu TV	m ³	200	202	134
memá spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m ³	119,5	103,6	166,2
účinnosť zdroja		0,912	0,909	0,916
norm. účinnosť zdroja		0,92	0,92	0,92

8.2 Príloha č. 2 - Tepelné bilancie OST

Tepelný okruh		2014	2015	2016
nákup tepla	kWh	4 568 000	4 889 000	4 971 000
nákup tepla	EUR	131	136	119
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	3 118 300	3 557 000	3 644 300
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	1 392 000	1 269 000	1 259 200
spotreba vody na prípravu TV	m3	13 399	14	14 262
normálna spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	103,9	86,8	88,3
realizované teplo v objektoch	kWh	2 986 000	3 420 000	3 501 000
celková plocha vykurovaných objektov	m2	34 841	34	34 841
normálna spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	85,70	98,16	100,49
účinnosť zdroja		0,987	0,988	0,988
norm. účinnosť zdroja		0,985	0,985	0,985
účinnosť rozvodov		0,953	0,955	0,959
normatív účinnosti rozvodov		0,941	0,949	0,949

Tepelný okruh		2014	2015	2016
nákup tepla	kWh	2 365 000	2 529 000	2 374 000
nákup tepla	EUR	67	70 484	57
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	1 854 700	2 493 011	1 900 800
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	483 200	423 000	445 800
spotreba vody na prípravu TV	m3	4 529	4 789	4 362
normálna spotreba tepla na prípravu TV	kWh/m3	106,7	88,3	102,2
realizované teplo v objektoch	kWh	1 205 500	1 325 100	1 370 000
celková plocha vykurovaných objektov	m2	27	27 123	27
normálna spotreba tepla na vykurovanie	kWh/m2	44,45	48,86	50,51
účinnosť zdroja		0,988	0,988	0,988
norm. účinnosť zdroja		0,985	0,985	0,985
účinnosť rozvodov		0,954	0,954	0,954
normatív účinnosti rozvodov		0,949	0,949	0,949

Tepelný okruh VS 3		2014	2015	2016
nákup tepla	kWh	25 000	29 400	30 900
nákup tepla	EUR	746	819	742
teplo na ÚK - vstup do rozvodu tepla	kWh	26 000	29 400	30 900
teplo na prípravu TUV v zdroji tepla	kWh	483 200	1 269 000	1 259 200

8.3 Príloha č. 3 - Dĺžka a dimenzie potrubí UK a TUV v jednotlivých tepelných okruhoch

Dĺžky a dimenzie potrubí primárneho rozvodu tepla v tepelnom okruhu K-04											
	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN
Menovitá svetlosť (mm)	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250
Prívodné potrubie (m)	-	-	-	167	238	120	70	75	120	-	-
Vratné potrubie (m)	-	-	-	167	238	120	70	75	120	-	-

Dĺžky a dimenzie potrubí primárneho rozvodu tepla v tepelnom okruhu K 07											
	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN
Menovitá svetlosť (mm)	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250
Prívodné potrubie (m)	-	-	-	245	70	38	315	207	-	-	-
Vratné potrubie (m)	-	-	-	245	70	38	315	207	-	-	-

Dĺžky a dimenzie potrubí primárneho rozvodu tepla v tepelnom okruhu K-08											
	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN
Menovitá svetlosť (mm)	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250
Prívodné potrubie (m)	-	-	130,5	36,9	66,8	-	-	187,7	99,7	-	-
Vratné potrubie (m)	-	-	130,5	36,9	66,8	-	-	187,7	99,7	-	-

Dĺžky a dimenzie potrubí UK a TUV v tepelnom okruhu K-01											
	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN
Menovitá svetlosť (mm)	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250
Prívodné potrubie UK (m)	-	-	-	160,1	186	54	174	111,8	164,1	126,8	-
Vratné potrubie UK (m)	-	-	-	160,1	186	54	174	111,8	164,1	126,8	-
Prívodné potrubie TUV (m)	-	-	106,3	159,7	113,8	162,8	380,2	-	-	-	-
Vratné potrubie TUV (m)	226,2	153,6	162,6	253,6	126,8	-	-	-	-	-	-

Dĺžky a dimenzie potrubí UK a TUV v tepelnom okruhu K-01 (areál ZŠ B. Krpelca)											
	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN	DN
Menovitá svetlosť (mm)	25	32	40	50	65	80	100	125	150	200	250
Prívodné potrubie UK (m)	-	-	57,1	90,6	85,9	19,1	-	-	-	-	-
Vratné potrubie UK (m)	-	-	57,1	90,6	85,9	19,1	-	-	-	-	-
Prívodné potrubie TUV (m)	-	101,4	128,6	19,1	-	-	-	-	-	-	-
Vratné potrubie TUV (m)	230	-	19,1	-	-	-	-	-	-	-	-

Tepelný okruh K 03Dĺžky a dimenzie potrubí ÚK a TUV v tepelnom okruhu K-03											
Menovitá svetlosť (mm)	DN 25	DN 32	DN 40	DN 50	DN 65	DN 80	DN 100	DN 125	DN 150	DN 200	DN 250
Prívodné potrubie ÚK (m)	-	-	246,3	74,8	297,1	188,7 70,3*	223	67	-	133,9*	-
Vratné potrubie ÚK (m)	-	-	246,3	74,8	297,1	188,7 70,3*	223	67	-	133,9*	-
Prívodné potrubie TUV (m)	-	-	225,6	15 70,3*	512,1	201	111,4	165,7*	-	-	-
Vratné potrubie TUV (m)	284,2	432,9 70,3*	236,6	111,4	-	165,7*	-	-	-	-	-

8.4 Príloha č. 4 - Náklady spojené s prevádzkou a údržbou tepelnej distribučnej siete

Náklady na údržbu a opravu rozvodov tepla - vlastná realizácia						
Tepelný okruh	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	priemer
Kotolňa K-04	2 709,97	3 961,21	871,17	319,32	1 439,48	1 860,23
Kotolňa K-07	6 097,44	2 708,06	3 751,95	1 382,39	5 858,13	3 959,59
Kotolňa K-08	3 659,07	2 418,72	3 018,93	425,71	6 973,04	3 299,09
Kotolňa K-01	12 159,64	5 763,73	3 038,98	1 861,36	2 190,24	5 002,79
Kotolňa K-03	16 735,64	47 098,13	5 724,93	5 662,70	710,88	15 186,46
Spolu (EUR)	41 361,76	61 949,85	16 405,96	9 651,48	17 171,77	29 308,16

Náklady na údržbu a opravu rozvodov tepla - realizácia dodávateľsky						
Tepelný okruh	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	priemer
Kotolňa K-04	11 098,76	0	0	0	16 913,43	5 602,44
Kotolňa K-07	0	0	1 640,00	0	0	328
Kotolňa K-08	0	58 596,00	9 218,00	1 656,00	16 905,09	17 275,02
Kotolňa K-01	0	0	0	22 189,41	1 080,00	4 653,88
Kotolňa K-03	15 366,19	79 433,16	5 109,60	14 116,69	14 752,50	25 755,63
Spolu (EUR)	26 464,95	138 029,16	15 967,60	37 962,10	49 651,02	53 614,97

Náklady na dopĺňanie vody do distribučného systému vykurovacej vody						
Tepelný okruh	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	priemer
Kotolňa K-04	194,39	28,73	97,24	103,87	119,34	108,71
Kotolňa K-07	51,27	95,03	101,66	61,88	33,15	68,6
Kotolňa K-08	89,73	625,43	174,59	39,78	50,83	196,07
Kotolňa K-01	162,36	95,03	198,9	256,36	154,7	173,47
Kotolňa K-03	1 713,32	983,45	106,08	163,54	417,69	676,82
Spolu (EUR)	2 211,07	1 827,67	678,47	625,43	775,71	1 223,67

Náklady na elektrinu pri čerpacej práci potrebnej na distribúciu tepla						
Tepelný okruh	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	priemer
Kotolňa K-04	11406,58	7 999,04	6 012,67	6 031,38	5 995,19	7 488,97
Kotolňa K-07	8453,95	6 106,92	4 824,63	4 402,12	3 977,69	5 553,06
Kotolňa K-08	4189,86	8 428,70	3 099,52	3 653,79	3 410,21	4 556,42
Kotolňa K-01	17706,14	15 284,62	13 487,34	13 138,60	11 469,61	14 217,26
Kotolňa K-03	25583,78	16 991,86	13 946,75	14 821,22	13 958,32	17 060,39
Spolu (EUR)	67 340,31	54 811,14	41 370,91	42 047,11	38 811,02	48 876,10

8.5 Priloha č. 5 - Situačné plány rozvodov tepla

Zoznam tabuliek:

Tabuľka 1: Zoznam rozhodujúcich zamestnávateľov na území mesta Bardejov za rok 2016 mimo pracovných agentúr	11
Tabuľka 2: Vývoj počtu obyvateľov	14
Tabuľka 3: Počet obyvateľov podľa vekových skupín (SODL 2011).....	15
Tabuľka 4: Charakteristické údaje o vonkajších teplotách a počte vykurovacích dní.....	16
Tabuľka 5: Základné parametre biomasového zdroja a horúcej vykurovacej vody.....	20
Tabuľka 6: Základné parametre VS v správe BEB s.r.o.	20
Tabuľka 7: Porovnanie VS a plynových kotolní	21
Tabuľka 8: Zoznam zdrojov tepla podľa miestnych častí	22
Tabuľka 9: Porovnanie spotrieb tepla a vykurovaných bytov za roky 2004 a 2016	23
Tabuľka 10: Porovnanie spotrieb tepla pre nebytový sektor	23
Tabuľka 11: Prehľad zdrojov podľa inštalovaného výkonu	24
Tabuľka 12: Veková štruktúra inštalovaných kotlov	24
Tabuľka 13: Veková štruktúra inštalovaných horákov	25
Tabuľka 14: Tepelná účinnosť jednotlivých kotlov.....	27
Tabuľka 15: Zoznam súčasne inštalovaných kotlov spoločnosti BT s.r.o.	29
Tabuľka 16: Typ a veková štruktúra OST	32
Tabuľka 17: Technické parametre primárnych horúcovodných rozvodov	33
Tabuľka 18: Veková štruktúra rozvodov tepla	34
Tabuľka 19: Podiel použitých izolácií.....	35
Tabuľka 20: Zoznam inštalovaných DOS	36
Tabuľka 21: Prehľad inštalovaných frekvenčných meničov	37
Tabuľka 22: Odpájanie a pripájanie objektov spotreby od CZT	39
Tabuľka 23: Počty zateplených budov podľa správcov bytových domov	42
Tabuľka 24: Požiadavky na súčiniteľ prechodu tepla konštrukcie pre rôzne úrovne výstavby podľa STN 73 0540-2:2016.....	43
Tabuľka 25: Analýza spotreby tepla na vykurovanie bytových objektov	44
Tabuľka 26: Zoznam evidovaných znečisťovateľov na území mesta Bardejov	47
Tabuľka 27: Celkové vyrobené teplo BEB s.r.o. + BT s.r.o. za rok 2016	49
Tabuľka 28: Porovnanie bilančných údajov OST 2006 vs 2014, 2015, 2016	52
Tabuľka 29: Potenciál úspor pri výrobe a distribúcii tepla rozhodujúceho dodávateľa tepla	55

Tabuľka 30: Spotreba palív individuálnej bytovej výstavby v roku 2015	56
Tabuľka 31: Konzervatívny scenár využitia OZE	61
Tabuľka 32: Výroba a spotreba elektriny SR 2015 (ročenka SED)	61
Tabuľka 33: Údaje o lesnatosti územia v krajoch SR	65
Tabuľka 34: Ročný celkový a využiteľný potenciál dendromasy na energetické využitie vznikajú v drevospracujúcom priemysle SR v roku 2002	66
Tabuľka 35: Závislosť výhrevnosti dreva od vlhkosti	68
Tabuľka 36: Dovoľený podiel kôry	68
Tabuľka 37: Výmera energetických plodín	69
Tabuľka 38: Lesný pôdny fond na území Prešovského kraja	72
Tabuľka 39: Ťažba dreva za rok 2015	72
Tabuľka 40: Percentuálne zastúpenie kategórií podľa potenciálnej produkcie fyto­masy v Prešovskom kraji	73
Tabuľka 41: Komunálny odpad podľa katalógu odpadov	79
Tabuľka 42: Podiel energeticky zhodnocovaných odpadov v rámci EU	80
Tabuľka 43: Prehľad produkcie odpadov na území mesta Bardejov	82
Tabuľka 44: Vývoj ceny tepla v meste Bardejov dodávateľa BT s.r.o.	84
Tabuľka 45: Cena tepla v meste bardejov dodavateľa BEB s.r.o.	84
Tabuľka 46: Parametre odpojeného objektu	87
Tabuľka 47: Prepočet nákladov na dodávku tepla z CZT	88
Tabuľka 48: Prepočet fixných nákladov domovej plynovej kotolne	88
Tabuľka 49: Prepočet nákladov na cenu tepla z domovej plynovej kotolne	89
Tabuľka 50: Tabuľka kapacít viacpodlažnej obytnej zástavby	94
Tabuľka 51: Predpokladaná spotreba tepla novej výstavby v sídlisku Vinbarg	94
Tabuľka 52: Prehľad lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu v katastri Bardejov	95
Tabuľka 53: Parametre výpočtu	102
Tabuľka 54: Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-04	103
Tabuľka 55 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-04	104
Tabuľka 56 Odporúčané umiestnenie odovzdávacích domových staníc v tepelnom okruhu K 07	105
Tabuľka 57 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K 07	106
Tabuľka 58 Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-08	107
Tabuľka 59 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-08	108

Tabuľka 60 Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-01	109
Tabuľka 61 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-01	109
Tabuľka 62: Odporúčané umiestnenie odovzdávacích staníc tepla v tepelnom okruhu K-03	110
Tabuľka 63 Stanovenie potenciálu úspor tepla po realizácii opatrení v tepelnom okruhu K-03	111
Tabuľka 64: Sumarizácia predpokladaných investičných nákladov pri opatreniach	112
Tabuľka 65: Potenciál úspor prevádzkových nákladov	113
Tabuľka 66: Ekonomické hodnotenie projektu zníženie energetickej náročnosti tepelného hospodárstva	113
Tabuľka 67: Emisné faktory prepočítané na lokálne podmienky	114
Tabuľka 68: Environmentálne hodnotenie redukcie emisií	114

Zoznam grafov:

Graf 1: Počet obyvateľov (SODB)	15
Graf 2: Členenie podľa druhu vykurovania domácností (SODB 2011)	19
Graf 3: Prehľad zdrojov tepla podľa inštalovaného výkonu	24
Graf 4: Veková štruktúra inštalovaných kotlov	25
Graf 5: Veková štruktúra inštalovaných horákov	25
Graf 6: Účinnosti jednotlivých kotlov	28
Graf 7: Veková štruktúra rozvodov tepla	35
Graf 8: Percentuálny podiel použitých izolácií	36
Graf 9: Rozpis podľa energetického nosiča domáce vykurovacie pre individuálnu bytovú výstavbu ...	38
Graf 10: Štruktúra odberateľov tepla podľa počtu bytových objektov	40
Graf 11: Štruktúra odberateľov tepla podľa množstva dodaného tepla	40
Graf 12: Štruktúra bytových objektov v meste Bardejov podľa roku odovzdania do užívania pripojených k CZT	41
Graf 13: Štruktúra bytových objektov v meste Bardejov podľa realizovaných stavebných sústav pripojených k CZT	41
Graf 14: Podiel zateplených bytových domov podľa spôsobu zateplenia	42
Graf 15: Merná spotreba tepla na vykurovanie podľa kotolní	45
Graf 16: Vývoj spotreby tepla v bytových objektoch	45
Graf 17: Prehľad celkovej výroby tepla	49
Graf 18: Prehľad ročnej účinnosti výroby tepla v plynových kotolniciach CZT	50
Graf 19: Prehľad ročnej účinnosti výroby tepla v plynových kotolniciach mimo CZT	51
Graf 20: Porovnanie skutočnej straty tepla a normatívu za rok 2016	53
Graf 21: Množstvo spotrebovanej TUV a množstvo tepla na prípravu TUV	54
Graf 22: Spotreba TUV a spotreba tepla na prípravu 1m ³ TUV v rámci jednotlivých tepelných okruhov a kotolní	54
Graf 23: Rozpis podľa energetického nosiča domáce vykurovanie pre individuálnu bytovú výstavbu .	56
Graf 24: Vývoj spotreby energie domácností	57
Graf 25: Podiel na spotrebe elektriny v roku 2015 (ročenka SED)	62
Graf 26: Prognóza vývoja výroby elektriny z OZE v SR (MHRS)	63
Graf 27: Zásoba drevnej hmoty v krajoch SR	66
Graf 28: Percentuálny podiel ťažby dreva v roku 2015	73

Graf 29: Potenciál využitia solárnej energie na území mesta Bardejov	77
Graf 30: Priemerné zloženie KO v Európskej únii	81

Zoznam obrázkov:

Obrázok 1: Poloha mesta Bardejov	10
Obrázok 2: Mapa mestských častí	12
Obrázok 3: Zalesnenie územia Slovenska	65
Obrázok 4: Brikety	70
Obrázok 5: Pelety	71
Obrázok 6: Technicky využiteľný potenciál geotermálnych vôd na území Slovenska (Atlas geotermálnej energie Slovenska)	74
Obrázok 7: Intenzita slnečného žiarenia	76

Zoznam skratiek:

BT s.r.o.	BARDTERM, s.r.o.
BEB s.r.o.	BIOENERGY BARDEJOV s.r.o.
EA	Energetický audit
SODB	Sčítania obyvateľov, domov a bytov
OPKŽP	Operačný Program Kvalita životného prostredia
PD	projektová dokumentácia
CF	Cash flow
IRR	vnútorné výnosové percento
NPV	čistá súčasná hodnota
Ni	investičné náklady
EÚP	energeticky úsporný projekt
kWe	kilowatt elektrický
kWt	kilowatt tepelný
GJ	gigajoule
NN	nízke napetie
VN	vysoké napetie
TČ	tepelné čerpadlo
ZZT	spätné získavanie tepla
OS	vykurovacia sústava
OST	odovzdávacie stanice tepla
TV	teplá užitková voda
ÚV	ústredné vykurovanie
VS	výmeníková stanica
HVS	hlavná výmeníková stanica
TRV	termoregulačný ventil
UZ	uzatvárací ventil
EE	elektrická energia
ZP	zemný plyn
IRC	"individual room control"
VZT	vzduchotechnika
CZT	centrálné zásobovanie teplom
CP	tehla plná
CD	tehla dutá

Kópia dokladu o vydaní oprávnenia a potvrdenie

SLOVENSKÁ REPUBLIKA
Slovenská inovačná a energetická agentúra

OSVEDČENIE

číslo: 321/2014 - 0101

o odbornej spôsobilosti na výkon činnosti energetického audítora

podľa § 12 ods. 8 zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

TENCAR JIŘÍ

20.1.1977

ENERGETICKÁ AGENTÚRA
BRATISLAVA
1460

V Banskej Bystrici, 15.12.2016

Dr. Ing. Kvetoslava Šoltésová, CSc.
predseda skúšobnej komisie

SLOVENSKÁ REPUBLIKA
Slovenská inovačná a energetická agentúra

POTVRDENIE

o zapísaní do zoznamu energetických audítorov

podľa § 12 ods. 9 zákona č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

TENCAR Jiří

20.1.1977

V Banskej Bystrici, 15.12.2016

Dr. Ing. Kvetoslava Šoltésová, CSc.
riaditeľka odboru legislatívy, metodológie a vzdelávania